NOVO MESTO ★★ četrtek, 26. avgusta 1971
Št. 34 (1117) Leto XXII

DOLENJSKI LIST

KRŠKO – Danes se bo sestal svet kooperantov krškega Agrokombinata, ki bo pregledal polletno poslovanje in razpravljal o obnovi vinogradov ter o načrtu zakona o starostnem zavarovanju kmetov.

NOVO MESTO – V sredo je delovna skupnost dijaškega doma seznanila predstavnike družbeno-političnih organizacij o prepočasni gradnji centralne kurjave in o težavah pri sprejemanju učencev v dom.

KOČEVJE – Včeraj je bilo tovariško srečanje kolektiva osnovne šole Kočevje, na katerem so se poslovili od ravnateljice Tilke Kovačevič iz Kočevja in učitelja Mirka Rauha iz Predgrada, ki odhajata v pokoj.

ŠKOCJAN – V sredo, teden dni pred začetkom pouka, so na osnovni šoli še vedno iskali učitelja za pouk nemškega jezika – kljub novi šoli!

KOČEVJE – Dopolnilni pouk za učence nižjih razredov osnovne šole, ki imajo eno nezadostno oceno, se je začel v ponedeljek, trajal pa bo ves teden. Za učence višjih razredov so bili v ponedeljek in torek popravni izpiti.

NOVO MESTO – V prvi jesenski tekmi slovenske košarkarske B lige bo Novo mesto v soboto imeli v gosteh na Loki ljubljanske Prule, odbojkarji pa se bodo v nedeljo dopoldne pomerili s Trebnjim.

TREBELNO – V nedeljo popoldne ob 15. uri bodo na Jelševcu pri Trebelnem odprli novo šolo. Ob tej priložnosti bo govoril zvezni poslanec Ludvik Zajc.

RIBNICA – Dušan Grkinič, 23 let, iz Ribnice, se je v ponedeljek zvečer z avtom smrtno ponesrečil pri Prigorici, sopotnik Jože Požar iz Ribnice pa je bil hudo poškodovan. Avto znamke škoda je uničen.

Traktoristi za naslov

V soboto in nedeljo bo v Brežicah in Čateških Toplicah že 15. slovensko tekmovanje najboljših traktoristov. Letošnji pokrovitelj je brežiška Agraria, za naslov najboljšega pa se bodo potegovali tudi najboljši s tekmovanja v Draškovcu: Stane Gorenc, Alojz Jelen, Anton Jordan in Ivan Priselac. Kot je že v navadi, bodo gledalcem pokazali tudi nekatere nove kmetijske stroje.

Krste Crvenkovski, podpredsednik predsedstva SFRJ, je v spremstvu Zorana Kržišnika, ravnatelja Moderne galerije v Ljubljani, v ponedeljek popoldne obiskal Trebnje in si z zanimanjem ogledal razstavljena dela Salona likovnih samorastnikov Jugoslavije in letošnje stvaritve trebanjskega Tabora. Skupaj z gostitelji si je ogledal še mirensko tovarno DANO, kjer se je pogovarjal o možnostih podjetja in o gospodarskem napredku občine, kot ljubitelj naivnega slikarstva pa seveda tudi o likovnih prireditvah v Trebnjem. Na sliki: Crvenkovski (desno) in Zoran Kržišnik. (Foto: M. Legan)

Katastrofa v najlepšem trtju

60 let ne pomnijo takega uničenja po toči, kakršnega so nekatere vasi metliške občine doživele 16. avgusta zvečer

Strašno neurje je 16. avgusta okrog 19. ure zajelo pas pokrajine v metliški občini in kjer je drobna in gosta toča klestila v polnem razmahu, je pustila strašno razdejanje, ki ga bodo ljudje še dve leti čutili.

O hudem neurju nad Vidošiči, Krmačino in Drašiči so prve vesti prišle v Metliko že v torek zjutraj, toda ljudje niso verjeli, ko so domačini tarnali, da je trtje povsem opustošeno, pridelki pa uničeni. V sredo, 18. avgusta, dopoldne, pa je komisija občinskih strokovnjakov in predstavnikov občinske skupščine obiskala najbolj prizadete vasi ter ugotovila, da je res še huje, kot so sprva slišali.

Na komaj obnovljenih sodobnih plantažah grozdja letos ne bo trgatve, trta pa je tako okleščena, da tudi prihodnje leto ne bo imela rodnega lesa. Šele leta 1973 računajo na normalen pridelek. Razen tega je škoda velika na koruzi, pesi, zelju in sadju, saj je vihar prelomil več dreves, toča pa je sadje poškodovala. Kar je ostalo na drevju, bo vse zgnilo.

Neurje ni prizaneslo niti Radovici, Boldražu in Vinomerju, medtem ko so ostale nepoškodovane Berčice, Grabrovec, predel Suhorja in Lokvice. Škoda je ogromna in je prvi dan niso mogli oceniti.

Kmetje bodo hudo tepeni, saj sta bila na drašičkem območju samo dva zavarovana proti toči. Morda bo prav ta katastrofa, kakršne ne pomnijo 60 let stari ljudje, spodbudila vinogradnike h kolektivnemu zavarovanju prek sklada za pospeševanje kmetijstva. O tem zdaj resno razmišljajo, in če bodo kmetje pripravljeni prispevati vsaj minimalne zneske, bodo tako zavarovanje uredili.

Obstaja tudi bojazen, da bodo zaradi letos uničenega pridelka ljudje izgubili voljo do nadaljnje obnove vinogradov, ki je prav zadnja leta lepo stekla. Slišati je tudi, da bo marsikateri gospodar prisiljen poiskati delo v Nemčiji, da bi preživel družino, kajti letos v prizadetih vaseh nihče ne bo imel kaj prodajati.

RIA BAČER

Opustošen nasad vinograda v Vidošičih, fotografiran 18. avgusta. Jasno, da trgatve letos ne bo!

VREME

V torek se je hladnejši in vlažen zrak iznad Srednje Evrope usmeril proti jugu, s padavinami in osvežitvami bo sredi tedna vlival tudi na vreme pri nas.

V sredini tedna občasne prehodne padavine, nato ponovno lepo vreme.

Danes D. Košir v Dolenjski galeriji

Danes, 26. avgusta, ob 18. uri odpiramo v galeriji razstavo kiparja samorastnika Draga Koširja. Razstava obsega okoli 40 kipov in reliefov, izdelanih v lesu. Avtor je bil pred petdesetimi leti rojen v Jelovcu pri Sodražici kot otrok delavske družine in je spočetka bil namenjen za zidarja. Po aktivnem sodelovanju v osvobodilni vojni pa je začel rezbariti v lesu in se sčasoma temu delu popolnoma predal. Plod tega dela je velika množina kipov in reliefov, ki jih v izboru danes predstavljamo naši javnosti. To je že njegova tretja samostojna razstava. Prva je bila v Ribnici 1970, druga pa letos v Sodražici. Kipar je član Tabora slovenskih samorastnikov v Trebnjem in sodeluje na njegovih vsakoletnih razstavah.

K otvoritvi vabimo vse, ki jih zanima sodobna umetniška ustvarjalnost našega človeka!

DOLENJSKI MUZEJ

ŠE VEDNO: MESNO PREHRAMBNO PODJETJE

Bodo vozel razrešili?

Skoraj zanesljivo Jože Zalokar ne bo več direktor — Dve možnosti za priključitev: Dolenjka in KGP Kočevje — Ali še samostojnost?

V novomeškem Mesnem prehrambnem podjetju bodo, kot kaže, vozel razvozlali tako, kot uči zgodovina – presekali ga bodo. Vse namreč kaže, da bodo v naslednjih dneh direktorja podjetja Jožeta Zalokarja razrešili dolžnosti.

To bo vsekakor samo formalen konec krize tega podjetja, kajti že zdaj živijo v nekakem brezvladju, ker je direktor na bolniškem dopustu. V podjetju so po znanih dogodkih, ko so vodilnim uslužbencem očitali, da se niso ravnali po sklepih samoupravnih organov, marveč so vlagali denar v zavožene obrate, namesto da bi skrbeli za gradnjo nove klavnice, sestavili dve komisiji: prva je direktorja seznanila z obtožbami na njegov račun, druga pa naj bi pregledala možnosti za nadaljnje delo.

Na obtožbe naj bi direktor odgovoril v osmih dneh (ko to berete, mu je rok že potekel), komisija pa se še ni odločila, kaj bo z nadaljnjo usodo: razmišljajo o priključitvi novomeški Dolenjki ali kočevskemu Združenemu kmetijskemu in gozdarskemu podjetju ter gozdnemu gospodarstvu. Več pa je v podjetju tistih, ki menijo, naj bi še naprej poslovali samostojno.

Skoraj zanesljivo je le to, da bodo Jožeta Zalokarja razrešili. Tudi na zadnjem sestanku delavskega sveta je namreč brez besed zapustil sejo!

TREBANJSKI „COME BACK". Na sobotnem kvalifikacijskem turnirju so trebanjski odbojkarji doma pred 150 gledalci zasluženo osvojili prvo mesto in se s tem po enoletnem premoru spet uvrstili v prvo slovensko ligo. Z borbeno igro so gladko premagali oba dosedanja prvoligaša: Ljubljano s 3:0 (10, 6, 4), Mislinjo pa prav tako s 3:0 (7, 10, 2). Za Trebnje (pokrovitelj je domače podjetje „Trimo") so nastopili: Pavlin, Opara, Mišmaš, Štor, Babnik, Slak, Šmuc, Sila, Legan in Zupančič. Že v nedeljo jih čaka prvenstvena tekma z Novim mestom na novomeški Loki. Na sliki: s tekme Trebnje : Mislinja. (Foto: Legan)

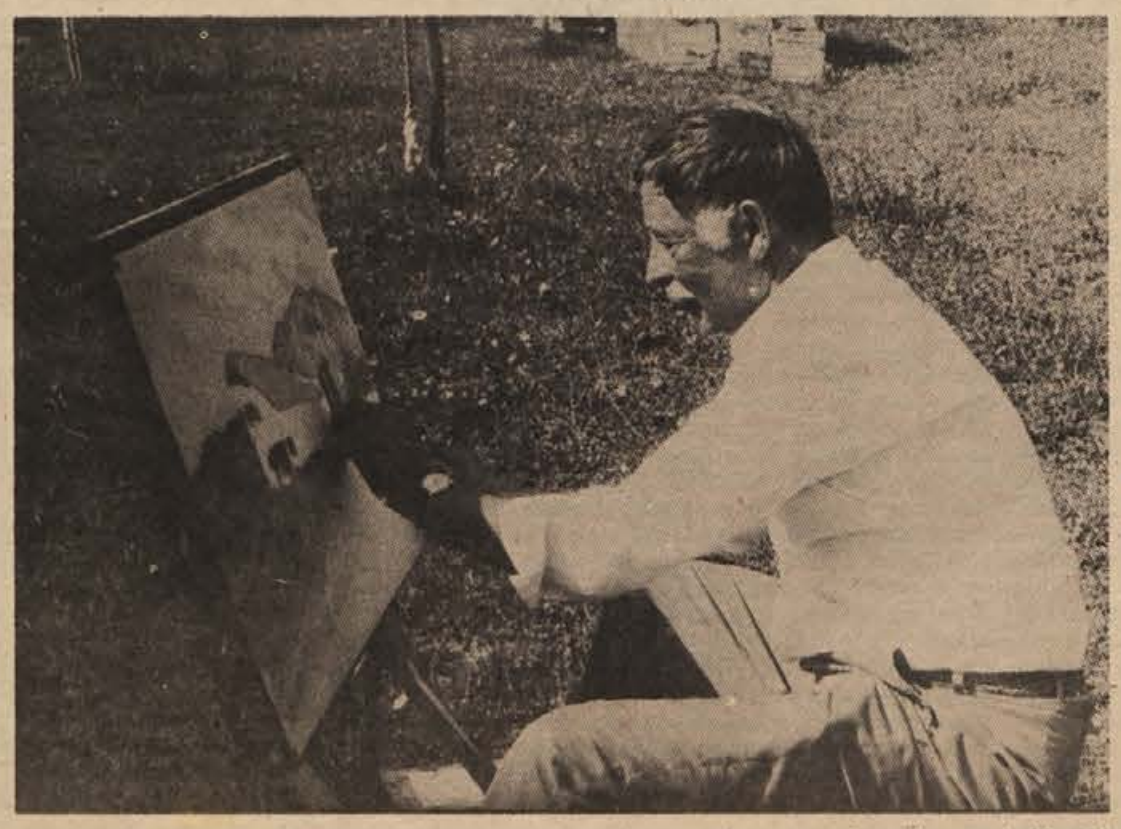

Akademski slikar Miroslav Kugler iz Brežic je edini predstavnik našega območja v prvi slikarski koloniji v dolini K ke, ki se končuje danes. „Vsa čast prirediteljem te kolonije, ki se mi zdi tisočkrat bolj smiselna od Forme vive, vsa čast tudi Novoteksu za izreden zgled, kakšno je lahko sodelovanje med kulturo in industrijo," je dejal slikar minulo soboto med slikanjem ob Krki na Polju. Več o tej koloniji in udeležencih pišemo na 5. strani današnje številke. (FOTO: IVAN ZORAN)

tedenski mozaik

„Izročite mi ves denar, kar ga imate v blagajni!" je ukazal ropar na bencinski postaji v Muenchnu in se grozeče namrščil. Toda blagajnik se ni niti najmanj ustrašil, marveč ga je s pestmi pobil na tla, zvezal in spravil v shrambo ter poklical policijo. Ropar je v zaporu, blagajnik – jugoslovanski delavec, ki začasno dela v Zvezni republiki Nemčiji – pa je dobil od podjetja pohvalo. Ko so ga novinarji vprašali, kako je zmogel premagati napadalca, je dejal, da je bil nekoč v domovini boksar . . . Najprej vprašaj, kdo je blagajnik, šele potem zahtevaj denar . . .

V ameriškem zaporu San Quentin je skupina jetnikov poskusila pobegniti, pa so jim stražarji nekako preprečili, pri čemer je obležalo pet jetnikov. Vsi so bili že obsojeni na smrt in so čakali, da jih odpeljejo na električni stol . . prihranek pri električni energiji, je neokusno in cinično zapisal nek lokalni listič . .

V Londonu pa je prišla iz zdravniških krogov bolj razveseljiva novica, ki bo, če je točna, ohranila mnogo življenj: trdijo, da je moč pri ženskah že devet let pred izbruhom raka na prsih ugotoviti njegovo prisotnost in to pri preiskavah urina . . . samo senzacija ali pa res senzacionalno odkritje . . .?

Pa še ena vesela novica – to pot za plešce! V Helsinkiju so sporočili, da so sestavili zares učinkovito sredstvo zoper plešavošt. Zdravljenje resda traja tudi do tri leta, vendar je uspeh, trdijo izumitelji, zanesljiv. Nekemu profesorju so menda zrasli normalni lasje, čeprav je bil poprej povsem plešast . .,. milijoni novih las in milijoni novih – dolarjev . .,.

Z lasmi ali brez njih – vsekakor pa skupaj, bodo sovjetski in ameriški vesoljci poleteli v vesolje, sta izjavila na tiskovni konferenci astronavta Scott in Irwin, ki trdita, da so se že začeli dogovarjati s SZ o skupnem nastopu v vesolju . . . ni pa še znano, ali bodo „zgoraj" govorili angleško ali rusko . .,.

Krčenje sadovnjakov

Sadjarji se morajo prilagajati trgu — Nove sorte za izbirčne kupce — Lešniki v sadovnjakih

Zasebni ssdjarji so se naveličali tarnati in kritizirati, češ saj nič ne zaleže. Kadar je malo sadja, ga dobro prodajo, kadar ga je veliko, pa se tudi ob vpitju nihče ne zmeni zanj. Stari kmečki sadovnjaki so podobni igri na srečo. Lastniki menijo, da se jih ne splača negovati, škropiti, obrezovati, čistiti, dreves pa tudi nočejo posekati. Kdaj pa kdaj jim le prinesejo nekaj dohodkov.

Tako gospodarjenje ne vodi k napredku ne k izboljšanju življenjskih razmer. Pred več desetletji je še nekako ustrezalo, ker je bilo nekmečkega prebivalstva sorazmerno malo, kmetje pa niso potrebovali denarja za velike kmetijske stroje, moderne hleve, drago gospodinjsko opremo, avtomobile in drugo. Tega sicer še nimajo vsi, a marsikateri, tudi revnejši kmet si želi vsaj nekaj. Zato je treba gospodariti drugače kot včasih. Povsod, tudi v starih sadovnjakih.

V Sloveniji porabimo sorezmerno malo svežega domačega sadja, približno polovico manj kot v nekaterih sosednjih državah. V prihodnjih letih bo poraba morala rasti. Zaradi tega pa sadje iz starih kmečkih sadovnjakov ne bo bolj iskano kot v minulih letih. Na trg prihaja vse več lepega sadja iz mladih, dobro negovanih sadovnjakov.

V naši republiki je okrog 3500 ha plantažnih sadovnjakov. Čez pet let naj bi jih bilo za okrog 600 ha več. Zaradi konkurence – precej sadja se nam ponuja tudi iz sosednjih republik – morajo biti pridelovalni stroški nizki. Tudi sorte je treba prilagajati željam kupcev. Sadja je skoraj vedno toliko in ga bo tudi v prihodnje, da lahko izbirajo.

Kaj naj storijo kmetje s svojimi sadovnjaki? Če ne bodo skrbeli zanje, tudi obirati ne bodo imeli veliko, in še tisto, kar bodo nabrali, bo slabo. Zato naj bi jih po ocenah strokovnjakov v prihodnjih petih letih izkrčili okrog 6000 ha. Škoda je zemljišč za zanemarjene sadovnjake, ki bi jih lahko spremenili v donosne travnike.

Sadovnjake naj bi tudi obnavljali. Ne vsi, ker ne bi bilo dovolj sredstev ne strokovnjakov. A tisti kmetje, ki se odločijo, naj naredijo večje, sodobne sadovnjake in jih vestno negujejo. Le tako si bodo zagotovili ustrezne dohodke, na trgu pa bo dovolj lepega sadja. Strokovnjaki menijo, da bi taka obnova lahko zajela 300 do 400 usmerjenih kmetij.

V sadjarstvu ni pomembna le izbira sort, temveč tudi vrste sadja. Včasih so lešnike nabirali le po grmovju, zdaj pa jih goje tudi v sadovnjakih. Morda je nekatere presenetilo, da je sklad za pospeševanje kmetijstva pri skupščini občine Metlika namenil nekaj sredstev za urejanje lešnikovih nasadov. Tak sadovnjak imajo že precej let pri Ptuju. Letos sadijo lešnike tudi v mariborski občini. Pa jih bo še vedno premalo. V Sloveniji bi jih lahko imeli 1000 ha, pa bi komaj pridelali dovolj za domače potrebe. Strokovnjaki menijo, da bi večino takih nasadov lahko naredili zasebniki.

Jabolk pridelamo preveč. Zakaj namesto njih ne bi pridelovali nekaj lešnikov in več nekaterih drugih vrst sadja, kakršnega naši trgovci dovažajo od drugod, čeprav uspeva tudi pri nas? Res je, da so sadovnjaki dolgotrajni nasadi – toda kadar trg zahteva, kaže posekati tudi še ne povsem izrojeno drevje in namesto njega posaditi druge sorte ali vrste. Le tako bo sadjarstvo donosno.

JOŽE PETEK

TELEGRAMI

PORT ELISABETH – Monsumsko deževje, ki je zajelo kraje na vzhodni obali Afrike, je terjalo 28 življenj. Poplavljene so številne ceste, kar otežkoča pošiljanje pomoči.

KAIRO – Kot poroča kairski Al Ahram, je kanil somalski študent Muhamed Farag ugrabiti potniško letalo egiptovske letalske družbe in ga prisiliti, da bi pristalo v Izraelu. Študentu so ugrabitev onemogočili in ga aretirali.

SAIGON – Podpredsednik Južnega Vietnama Nguyen Cao Ky je sporočil, da ne bo kandidiral na oktobrskih predsedniških volitvah, ker da je vse že domenjeno in bodo volitve navadna farsa.

MANILLA – Kot je izjavil filipinski predsednik Marcos, ima vlada vsa pooblastila za boj proti terorizmu. Ta ukrep so sprejeli po nedavnih izgredih na zborovanju opozicijske stranke, med katerimi je bilo 8 mrtvih in skoraj 100 ranjenih.

LONDON – V britanskem glavnem mestu se mudi skupina kitajskih strokovnjakov, ki proučujejo najnovejše dosežke v telekomunikacijskem sistemu.

SAIGON – Ameriški bombniki so zopet napadli položaje v Severnem Vietnamu, pri čemer so prodrli 185 kilometrov globoko. Bombardirali so tudi položaje osvobodilnih sil ob črti, ki loči oba Vietnama.

BUKAREŠTA – Tukaj so slovesno proslavili državni praznik – dan osvoboditve države. Številne parade si je ogledalo nekaj milijonov ljudi, predsednik Ceausescu pa je dobil iz tujine številne brzojavke s čestitkami, med drugim tudi iz Pekinga in Moskve.

NEW DELHI – Indijska časopisna agencija je sporočila, da so pakistanski vojaki obstreljevali indijsko obmejno karavlo, pri čemer indijske sile niso utrpele izgub.

V glavnem mestu Južne Koreje, Seulu, se je uprlo 23 kaznjencev – vojakov, ki so prestajali kazen v nekem zaporu na otoku blizu korejske zahodne obale. Z avtobusom so kanili pobegniti v mesto in opozoriti pristojne na nevzdržne razmere v zaporu. Sprva so v korejskem obrambnem ministrstvu izjavili, da gre za napad severnokorejskih komandosov, kasneje pa so svojo zmedeno izjavo preklicali. Sedaj pravijo, da bo zaradi incidenta moral odstopiti obrambni minister. Vojska in policija je med streljanjem pobila vseh 23 upornikov v avtobusu. (Telefoto: UPI)

tedenski zunanjepolitični pregled

Številka 33 je bila kot kaze srečna za veleposlanike Združenih držav Amerike, Sovjetske zveze, Velike Britanije in Francije, ki so na sestanku s to zaporedno številko po sedemnajstih mesecih napornih pogovorov vendarle strli berlinski oreh in dosegli sporazum. Tako so se izpolnila pričakovanja, ki so se rojevala ob optimističnih poročilih minulega tedna: zgodilo se je tisto, kar smo predvidevali tudi v naši rubriki pred tednom dni in prvi komentarji iz svetovnih prestolnic so pobarvani z izjavami zadovoljstva. Toda pot do končnega sporazuma je vsekakor še precej dolga, saj so veleposlaniki štirih sil naposled dosegli le okvirni sporazum, ki ga čaka sedaj naslednje popotovanje: najprej ga bodo proučili v prestolnicah vseh štirih sil, na sedežu NATO v Bruslju in v glavnih mestih obeh Nemčij. Pričakujejo, da ga bodo potem veleposlaniki čez približno dva tedna podpisali in šele potem se bosta Zvezna republika Nemčija in Nemška demokratična republika začeli pogovarjati tudi o konkretnih vprašanjih. Menijo, da se pogajanja ne bodo končala pred zimo. In kaj je zapisano v sporazumu, ki so ga štirje veleposlaniki v rezidenci ameriškega diplomata proslavili s časo šampanjca? Če skušamo zelo na kratko strniti sadove njihovih neskončnih pogovorov v nekaj skopih stavkih, lahko povemo tole: za prost promet med Berlinom in ozemljem Zvezne republike bodo odgovorne štiri sile, zahodni Berlinčani bodo smeli obiskovati vzhodni Berlin in Nemško demokratično republiko, zahodni Berlinčani bodo imeli zahodnonemške potne liste s posebnim znamenjem štirih sil, v Zahodnem Berlinu bodo ustanovili sovjetski generalni konzulat, bonski parlament ne bo mogel več zasedati v zahodnem Berlinu in osebnosti zvezne vlade ne bodo smele več opravljati v mestu uradnih poslov. To so, kot rečeno, samo najpomembnejše določbe, sporazum, dosežen v Berlinu, ima še precej podrobnosti, ki pa jih bodo kasneje še razširili. Zanimivo je, da se je v Bonnu že takoj po podpisu pogodbe oglasila opozicija in izjavila, da je sporazum skorajda podoben „izdaji" in „porazu". Ampak to so le redke tovrstne izjave, medtem ko nasploh prevladuje prepričanje, da je sporazum dober kamen, na katerem bo moč zgraditi nov most mednemškega sodelovanja in razumevanja in tako vsaj v nekem smislu prebroditi posledice zadnje vojne.

Skoraj na drugem koncu sveta, v daljnji Boliviji, se je zgodilo medtem nekaj, kar si sicer v tej deželi dogaja, lahko bi rekli, malone normalno: izvedli so namreč državni udar in kronisti so pri priči povedali, da je to v 146 letih obstoja te države že 193 državni udar. Predsednika Torresa (veljal je za levičarja, čeprav je ta oznaka vsekakor preveč ekstremna v njegovem primeru, da bi jo lahko imeli za povsem objektivno) je zamenjal desno usmerjeni polkovnik Hugo Banzer Suarez. Za razliko od nekaterih prejšnjih, je najnovejša sprememba oblasti terjala tudi hud krvni davek. Po

Berlinski sporazum

še nepopolnih poročilih je med silovitimi boji padlo več kot 100, ranjenih pa je bilo okoli 500 ljudi. Najdlje so se držali študentje v univerzitetnem mestu, ki so jih prevratniki prisilili k predaji šele z minometalci in letalstvom. Pred tem so skušali režim predsednika Torresa rešiti tudi rudarji in delavci, ki pa zgolj z dinamitom in starimi puškami niso mogli nič proti pristašem polkovnika Suareza, oboroženim z modernim orožjem. Predsednik Torres in nekateri njegovi sodelavci so poiskali zatočišče v perujskem veleposlaništvu.

Sirija je bila prva, ki je že ratificirala sporazum o trojni federaciji, ki so ga v Damasku dosegli predsednik ZAR Sadat, sirijski šef Asad in libijski predsednik Gadafi. To je že tretji poskus združevanja Arabcev, zadnja dva sta propadla zaradi nesoglasij in različnih pogledov na skupno pot v prihodnost.

In še novica iz Kaira: naposled se je začelo sojenje zarotnikom, ki so v Egiptu hoteli odstaviti predsednika Sadata. Obtoženci so razdeljeni v tri skupine. V prvi je nekdanji podpredsednik Ali Sabri in še sedem ministrov, v drugih dveh pa so nižji funkcionarji. Kaže, da je obtožnica sestavljena dokaj ostro in če jo obramba ne bo uspela spodbiti, utegnejo obtožene obsotiti na smrt ali pa na dosmrtno ječo.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

V skladu z ustavnimi dopolnili in sporazumom z izvršnimi sveti republik ter avtonomnih pokrajin je ZIS minuli četrtek sprejel sklep o ustanovitvi in delu **MEDREPUBLIŠKIH KOMITEJEV**. Ustanovili so pet medrepubliških komitejev, in sicer: za razvojno politiko, za vprašanje monetarnega sistema, za zunanjetrgovinski in devizni sistem, za tržišče in za finance. Vsak medrepubliški komite bo imel poleg 8 članov, po enega iz vsake republike oziroma avtonomne pokrajine še predsednika, ki ga bo določil ZIS izmed svojih članov. V teh komitejih bodo predhodno usklajali stališča republik in avtonomnih pokrajin o politiki federacije oziroma o predlogih drugih aktov, ki so predvideni v 33. ustavnem dopolnilu, pa tudi o drugih vprašanjih, za katere je usklajevanje predvideno z zakonom. Predvidoma bodo medrepubliški komiteji začeli delati v začetku septembra. Na prihodnji seji bo zvezna vlada določila predsednike komitejev, do tega časa pa bodo tudi republiški in pokrajinski sveti izbrali svoje člane.

Na isti seji je ZIS sprejel poseben sklep, po katerem so ustanovljene stalne komisije in komiteji kot delovna telesa naše zvezne vlade. Ustanovili so **STALNE KOMISIJE ZIS**: za zunanje zadeve in varnost države, za družbeno politična in organizacijska vprašanja, za gospodarsko politiko, za gospodarske odnose s tujino, za proračunska vprašanja, za kadrovska in administrativna vprašanja, za mobilizacijske priprave zveznih organov. Ustanovili so tudi štiri **KOMITEJE ZIS**: za zunanja migracijska gibanja, za vprašanja borcev, za turizem in za znanost in tehnologijo.

Pristojni zvezni organi so zadolženi, da skupaj z republikami in pokrajinami pripravijo predloge za naslednjo sejo, ki je sklicana za 2. september, kajti večji poslovni stroški industrije sladkorja in olja ter tobačne in mlinsko predelovalne industrije namreč terjajo hitre ukrepe, so ugotovili na minuli seji ZIS. Naročili so tudi posameznim zveznim sekretariatom, da skupaj s pristojnimi republiškimi organi in skupnostjo Jugoslovanskih železniško transportnih podjetij pripravijo poročilo o varnosti železniškega prometa.

Na isti seji je zvezna vlada sprejala stališče Narodne banke, da za zdaj niso potrebne spremembe v našem plačilnem prometu s tujino. Štiri dni za tem pa je svet guvernerjev Narodne banke Jugoslavije sklenil, da bomo pri nas v deviznem poslovanju **UVEDLI DNEVNE TEČAJE** ter da bodo banke vodile devizne račune delovnih organizacij in občanov v **POSAMEZNIH TUJIH VALUTAH POIMENSKO**. Plačilni promet prek deviznih računov ostane še nadalje nespremenjen.

NI POČITNIC ZA ZVEZNO VLADO

Predsedniki zveznih, republiških in pokrajinskih forumov sindikatov so se pred nedavnim sporazumeli za skupno akcijo za stabilizacijo gospodarjenja. Iz gradiva, ki daje osnovne točke dogovora sindikalnih delavcev, je moč razbrati zavzemanje za novo, radikalno, predvsem dosledno gospodarsko in družbeno reformo. Osnova bitke za stabilizacijo je po mnenju sindikatov odklanjanje in onemogočanje nerealnih investicij, neekonomskih cen ter zavračanje vsega, kar pomeni neracionalno trošenje sredstev in moči gospodarstva ter slabšanja življenjskega standarda. Pri tem so ugotovili, da se sindikati morajo opreti na delavski razred, ki edini lahko odločilno vpliva na tok nadaljnjega socialističnega razvoja naše dežele.

Te dni osnovne organizacije sindikata po delovnih organizacijah prejemajo **AKCIJSKI PROGRAM SINDIKATOV** Slovenije. Zveza sindikatov z njim hoče zaostriti odgovornost v lastnih vrstah in se organizirati tako, da bo še bolj sposobna spodbujati družbeno, politično in gospodarsko nujne akcije, jih strokovno pripraviti in uspešno izpeljati. Program naj bi osnovnim organizacijam in njihovim izvršnim odborom služil kot izhodišče za oblikovanje lastnih **DELOVNIH PROGRAMOV**, ki naj izhajajo iz potreb svojega članstva. Med bližnjimi nalogami programa je tudi večja socialna varnost delovnega človeka. Težnja sindikatov je, da letos v Sloveniji naj ne bi bilo delavca, ki bi za opravljeno delo v normalnem delovnem času dobil mesečno **MANJ KOT TISOČ DIN OSEBNEGA DOHODKA**. Sindikati bodo še naprej spremljali gibanje cen, življenjskih stroškov, osebnih dohodkov in proizvodnje, zlasti pa razmerje med njimi ter bilance samoupravnih skladov. Vztrajajo pri uresničitvi družbenega dogovora o otroškem varstvu in ponovno zahtevajo, da se takoj poveča otroški dodatek, da se uresniči družbeni dogovor o štipendiranju in kreditiranju dijakov in študentov itd.

Naši gospodarstveniki še nadalje izražajo vznemirjenost in zaskrbljenost zaradi ukrepov ameriške vlade, ki je uvedla takse na uvoženo blago, za katero se plača carina. Menijo, da se bodo **ZMANJŠALE NAŠE DOBAVE NA AMERIŠKO TRŽIŠČE**. Lani smo izvozili v ZDA v vrednosti nad 1,1 milijarde din jugoslovanskega blaga. To je 5,3 odstotka skupne vrednosti naših dobav tujini. Te količine vsekakor ne kaže podcenjevati, ker so si nekatere panoge vrsto let prizadevale, da bi se uveljavile na tem tržišču. Američani od nas kupujejo veliko pohištva, mesnih konzerv in tekstilne konfekcije. Izvažamo pa tudi obutev, bakrene izdelke in drugo blago. Precej izvoznikov in proizvajalcev za ameriško tržišče je iz Slovenije.

Minuli ponedeljek se je v Ljubljani začel svetovni kongres **IFIP 71** in bo trajal do sobote. Na njem je 2500 udeležencev Mednarodne zveze za avtomatsko obdelavo podatkov oziroma **„RAČUNALNIŠKIH STROKOVNJAKOV"** iz 45 držav. V okviru kongresa je na Gospodarskem razstavišču tudi priložnostna razstava računalniške opreme in sistemov, kjer skupno z zastopniškimi podjetji razstavlja 90 velikih svetovnih firm. Največ razstavljavcev je iz ZDA (21) ter iz Velike Britanije (18), medtem ko je Jugoslavija na tretjem mestu s sedmimi razstavljavci.

VAŠA BANKA DBH NOVO MESTO

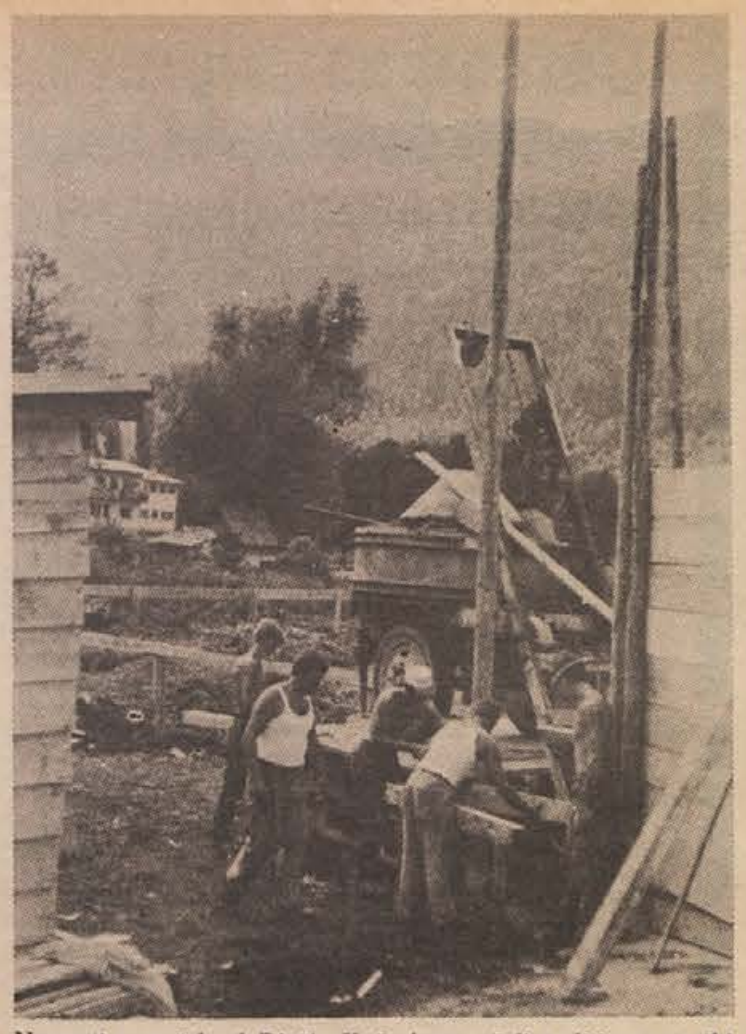

Nasproti nove šole ob Rinži v Kočevju so začeli graditi nov otroški vrtec za 160 otrok. Letos bo že pod streho, dokončan pa bo prihodnje leto. Finansira ga TIS Kočevje v sodelovanju z republiško skupnostjo otroškega varstva, veljal pa bo okoli 3,5 milijona din. (Foto: J. Primc)

Za pošto v Črnomlju že nekaj časa stoji potujoči voz z avtomati, pri katerih se zbira mladina. Najbolj priljubljena igra je namizni nogomet. Cirkusanti zaslužijo, dober obisk dokazuje tudi, da mladina med počitnicami nima pravega razvedrila. (Foto: R. Bačer)

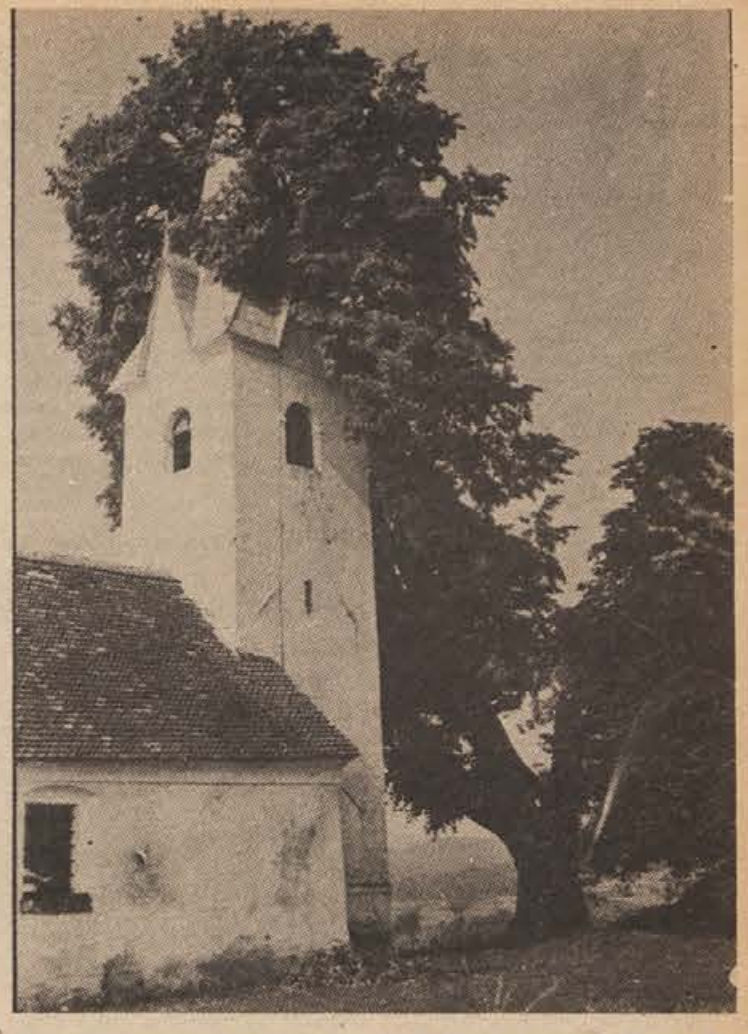

Neurja so zadnje čase naredila na Dolenjskem veliko škode. Na fotografiji je podrta lipa na Malem vrhu pri Mirni peči. Hud veter jo je preklal v rogovilo, krošnja pa se je naslonila na zvonik. Deblo te stoletne lipe je imelo 4 metre obsega. (Foto: Pungerčar)

vredno je zapisati...

Nagel industrijski in gospodarski razvoj Novega mesta in njegove okolice je kajpak spodbuden za napredek na Dolenjskem, vendar prinaša hkrati z napredkom tudi težave na nekaterih drugih področjih. Mimo običajnih težav s stanovanjsko gradnjo doživlja Novo mesto prav v tem času, ko se tako naglo razvija, še drugo, zdaj že kar akutno težavo.

Cestna povezava med obema bregovoma Krke namreč že zdavnaj ne odgovarja več današnjemu razvoju gospodarstva, prometa in turizma. Načrti za ureditev tega problema so sicer vsaj v glavnem že narejeni – z dvema mostovoma čez Krko, blizu sedanjega železniškega mosta in pa v Ločni, naj bi rešili ta vozel. Žal moramo takoj zapisati, da ta rešitev ne bo poceni, čeprav je nujna.

Kljub znanemu pomanjkanju denarja pa bi le kazalo gradnjo pospešiti kar se le da, saj ob neprestanih podražitvah tudi cena za oba mostova in cestne priključke neprestano raste. Zraven tega je potrebno misliti tudi na to, da je promet čez Glavni trg zdaj že tako utesnjen, da lahko že najmanjša okvara na mostu čez Krko privede do velikih zastojev. To je izpričala tudi majhna luknja sredi mosta, ki je pred tedni promet tako ohromila, da je bilo potrebno ob dveh popoldne za pot iz Ločne ali Bršlina več kot uro vožnje! Kakšno izgubo časa in denarja lahko take napake povzročijo, ni treba posebej pisati.

Ob današnjem razvoju Novega mesta je gradnja primerne povezave med obema bregovoma Krke ne samo opravičljiva, ampak tudi neodložljiva!

SKOZI GOVORICO ŠTEVILK

Drago, dražje, inflacija...

Večji življenjski stroški, večji osebni dohodki (tudi realni)

Statistična poročila neusmiljeno dokazujejo, da nam kljub trdnim sklepom o solidnem poslovanju in različnim ukrepom, ki naj bi bili kos inflaciji, ni uspelo. S prvih strani časopisov se v mastnih naslovih lovi dolar, ki mu ppada vrednost, bolj na dnu in neopazno pa skopa poročila govore o tem, da je dinar v primerjavi z marko spet padel za nekaj par . .

Življenjske potrebščine so v prvem polletju letos spet dražje. Ob koncu polletja ugotavljajo številke, da so cene življenjskih potrebščin za 13 odstotkov višje kot lani v enakem obdobju. Hrana se je podražila za 16 odstotkov, pijača in tobak za 9,5, obleka in obutev za 10,5, stanovanje za 5,8, kurjava in razsvetljava pa za 10,7 odstotka.

Če obrnemo drugače: stanovanjska oprema se je podražila za 8,6 odstotka, higienske potrebščine za 16 odstotkov, kultura in razvedrilo za 16,2 ter promet in PTT za 12,4 odstotka.

Ob vsem tem velja zapisati še to, da se je v tem času število zaposlenih povečalo za 5 odstotkov, osebni dohodki pa za 20 odstotkov. Realni osebni dohodki so se povečali v tem času za 6,5 odstotka.

Osebni dohodki so se najbolj povečali v obrti, najmanj v komunalni dejavnosti; industrija, ki zaposluje največ delavcev, pa je v sredini med vsemi. Vse te številke sicer veljajo za Slovenijo, a tudi na Dolenjskem ni bistveno drugače.

Če bi govorico številk hoteli prevesti v besede, potem velja ugotovitev, da smo doslej veliko govorili o ustalitvi gospodarjenja, osebnih dohodkov in sploh našega dela na najrazličnejših področjih, uspehi pa so za zdaj še malo vidni. Nova zvezna vlada torej ne bo imela lahkega dela, čeprav smo vsi za stabilizacijo – samo delamo dostikrat proti njej!

J. SPLICHAL

Tri nove šole

V sredo se bo začelo novo šolsko leto. Novomeški učenci osnovne šole bodo začetek proslavili z veliko delovno zmago: z dvema novima osnovnima šolama na Grmu in v Bršlinu. Na grmsko šolo bo hodiio 800 otrok, v bršlinsko 500 in v dosedanjo šolo Katje Rupene 700.

1. septembra se bo začel pouk tudi v Škocjanu, čeprav še ne vedo, ali že v novi šoli. Tehnični prevzem šole je že bil, vendar pa Slovenijales še ni poskrbel za ves potrebni inventar: manjkajo še table in tudi posebne učilnice še niso opremljene. Če bodo zamudili, bo začetek pouka še v stari šoli.

Vse tri šole, ki bodo to jesen odprle vrata našim najmlajšim, so zgradili tudi z veliko denarno pomočjo občanov, ki so s samoprispevkom pomagali, da bodo otroci imeli modernejši in sodobnejši pouk.

Kaj pa zanamci?

Vinica postaja turistično zanimiva, saj ni več daleč čas, ko bo mimo kraja vodila hitra hrvatska cesta na Jadran. Razumljivo, da je močno naraslo zanimanje za odkup parcel za gradnjo vikendov, kar pa med domačimi turističnimi delavci povzroča zaskrbljenost. Ne da bi bili proti razvoju in gradnji zasebnih počitniških hišic, menijo pa, da bi morali za tako gradnjo urbanisti določiti del zemljišča. Zdaj se dogaja, da posamezniki kupujejo od zasebnikov parcele na raznih krajih, kar je daleč od načrtanega razvoja kraja. Nekateri računajo na masten zaslužek. Trenutno dobijo parcele po 6 do 16 din kvadratni meter, čez leto ali dve pa bo imela zemlja tod gotovo dvojno ceno.

Nenačrtno oddajanje zemljišč zasebnikom lahko pripelje do tega, da bo treba nekoč zgraditi center za družbene potrebe na širšem kompleksu, a prostora ne bo. Če bi predniki Gorenjcev tako brezglavo postopali pri načrtovanju Bleda ali Bohinja, ti dve turistični središči danes gotovo ne bi bili to, kar sta. Vinica ima tudi vse možnosti za razcvet, zato je treba misliti na jutrišnji dan. Bolje je zdaj prenesti zamero nekaj zasebnikov in jim reči, naj počakajo načrtne gradnje, kot pa zasejati nered, na katerega bodo zanamci kazali s prstom.

R. B.

Turistični barometer

Za kampinge je značilno, da se v njih turistična sezona pozneje začne in prej konča kot v hotelih. Ob letošnjem turističnem vrvežu pa so tudi dolenjski kampingi postali večkrat premajhni. V novomeškem kampu „Krka" so prejšnji mesec sploh zabeležili rekord, odkar je bil kamping odprt, saj so našteli 970 prenočitev. Vseskozi je bil poln tudi kamp na Otočcu, razen tega pa drugje na Dolenjskem prav tako niso ostali praznih rok.

Medtem ko naval v kampih že ponehuje, pa so hoteli na Dolenjskem še naprej zasedeni. Skoraj povsod priporočajo rezervacije – razen v planinskih postojankah.

Za športno navdušene turiste velja še to opozorilo: Prav te dni se začenjajo ali pa so se začela že prejšnji teden tekmovanja v športnih ligah: od zvezne do najnižjih, občinskih.

DA SI NE BI PO NEPOTREBNEM ZAKRIVALI OČI

1000 din samo spodnja meja!

Zdaj je čas za podrobno obveščanje o samoupravnih sporazumih in za pogovor o njihovi vsebini, pomenu in namenu

Čas, ko bodo začeli veljati družbeni dogovori in samoupravni sporazumi o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, se hitro bliža. V nekaterih dejavnostih s strahom čakajo na to, kaj bo k osnutku njihovega sporazuma rekla verifikacijska komisija: v drugih spet so bolj brez skrbi. Od potrditve ali zavrnitve je namreč odvisno, ali bo prišlo do sprostitve osebnih dohodkov ali pa bodo v posamezni dejavnosti še naprej zamrznjeni.

V delovnih organizacijah bi morali sedanje zatišno obdobje izkoristiti za čim širše razprave o sporazumih. V njih bi morali člane kolektivov do podrobnosti seznaniti z vsebino sporazumov ter z njihovim namenom in pomenom. Žal je takšnih prizadevanj sorazmerno malo. V pripravljanju sporazumov se je s to za vse zaposlene zelo pomembno problematiko ukvarjal sorazmerno ozek krog predstavnikov iz delovnih organizacij. Že od prvih začetkov dalje je bilo o posameznih samoupravnih sporazumih premalo načrtnega, urejenega in dovolj podrobnega obveščanja o tem. Ugotovimo lahko, da so delavci premalo in nemalokrat tudi napačno obveščeni o sporazumih.

Zlasti v začetku je bila zelo razširjena napačna predstava, da je samoupravni sporazum tarifni pravilnik, ki določa prejemke. Upamo lahko, da je zdaj vsem znano, da določa le okvirna merila za osebne dohodke in da skuša družbeno ovrednotiti delo znotraj dejavnosti ter odpraviti neupravičene razlike, ki so doslej obstajale pri nagrajevanju enakega dela.

Opozoriti velja tudi na pojave, do katerih prihaja ob določanju zgornje in spodnje meje osebnih dohodkov. Sindikati postavljajo 1000 din kot spodnjo mejo OD. 1000 din je zelo malo že za preživljanje enega človeka, toliko manj pa je, če je treba preživljati z njimi družino. Napak torej delajo v podjetjih, kjer v izračunih, v vnemi, da bi prikrili nizke sebne dohodke, priračunavajo k njim celo izdatke za družbeno prehrano, zaslužek v nadurnem delu itd. Revež, ki je zaslužil do zdaj manj kot 1000 din, ne bo za to nič bolj bogat, 1000 din pa je le spodnja meja in naj bi torej veljala le za izjemne primere, nikakor pa ne bi tako nizek osebni dohodek smel postati pravilo.

M. JAKOPEC

Sejmišča

BREŽICE

Na sobotnem sejmu v Brežicah so od 393 mlajših pujskov prodali 247; za kilogram žive teže so kupci odšteli do 8,50 dinarjev. Starejših živali so pripeljali 21, prodali so jih 15; za kilogram žive teže so zahtevali do 8 dinarjev.

NOVO MESTO

V ponedeljek je bilo na novomeškem sejmu naprodaj 619 prašičev, prodali so jih 416. Za prašiče do 12 tednov starosti so zahtevali 130 do 180 dinarjev, za starejše 190 do 335 dinarjev. Promet je bil srednje živahen, kupci so prišli tudi iz sosednjih občin.

Občani potegnjeni za nos?

Posodobljanje ceste napreduje počasneje, kot je bilo predvideno in obljubljeno

Prebivalce kočevske občine, posebno one ob cesti Kočevje–Brod na Kolpi, najbolj zanima, kako napreduje posodobljenje prvega odseka te ceste od Livolda do Stalcerjev. Ta odsek naj bi bil namreč po mnogih obljubah razširjen in asfaltiran letos. Iz zanesljivih virov smo zvedeli, da trenutno posodobljajo le 1,5 km dolgi del odseka Livold–Stalcerji, ker „je treba načrte za preostali del odseka popraviti".

Prebivalci kočevske občine, ki plačujejo za posodobitev te ceste tudi samoprispevek (plačevali ga bodo tri leta), z doslej opravljenim delom niso zadovoljni. Kritizirajo, ker so se dela začela kasneje, kot je bilo prvotno predvideno, ker dela po njihovem mnenju prepočasi napredujejo in ker že upravičeno dvomijo, da bo letos res posodobljen ves odsek ceste Livold–Stalcerji. Do občinskega praznika, ko naj bi po prvotni zamisli bila otvoritev tega odseka, manjka namreč le še dober mesec dni.

J. P.

Kmetijski nasveti

Žlahtna leska

Življenjske razmere se izboljšujejo, to lahko ugotavljamo tudi po razvoju slaščičarske industrije, ki iz leta v leto potrebuje več plodov žlahtne leske. Čeprav je Jugoslavija s svojimi kraškimi zemljišči zelo primerna za gojenje leske, uvažamo na leto tudi do 2 milijona kilogramov plodov iz sosednjih sredozemskih dežel.

Žlahtna debeloplodna leska si pri nas zelo težko utira pot, kot da to ni intenzivna sadna vrsta, ki zahteva strokovno oskrbo, daje pa dovolj dohodka, da se trud z njo obilo poplača. Trgovina najbrž še lep čas ne bo obrnila hrbta pridelovalcem lešnikov, saj pokupi vse, kar je na voljo, in lešnike zelo dobro plačuje.

Da se leska tako težko uveljavlja, je krivo to, da je marsikdo izgubil veselje, ker je odpovedala rodnost. To se je zgodilo zaradi nepoznavanja oplojevanja pri tej rastlini. Še nedolgo tega je prevladovalo mnenje, da so sorte leske povečini sposobne oplojevati same sebe, zdaj pa je s poizkusi dokazano, da je večina sort samoneoplodna. Torej je treba v nasad posaditi več različnih sort, priporočajo vsaj štiri, ki se med sabo dobro oprašujejo. Dobra oplojevalka je tudi divja leska, zato je koristno, če raste v bližini žlahtnega nasada.

Slovenski sadni zbor priporoča naslednje sorte: istrsko debeloplodno leskev, ki je najvažnejša sorta v znanih istrskih nasadih, halski lešnik, ki ima zelo debelo ploščate plodove, ter sorti viterbo in oksford. Poznanih je še več drugih tujih sort, ki jih pri nas šele preizkušajo.

In še nekaj navodil o vzgoji. Sadike leske, ki jih razmnožujejo z grobanjem enoletnih mladic, sadimo v razdalji 4 do 5 m, vzgajamo jih v obliki grma in z rezanjem pospešujemo rast stranskih poganjkov, saj leska rodi le na enoletnih mladicah.

Če smo dobro poskrbeli za izbor sort, dobre lastne razmere in pravilno oskrbo, lahko pričakujemo, da bo dal v polni rodnosti vsak grm do 5 kg lešnikov. Če to preračunamo na hektar, pomnožimo s ceno, dobimo lep zaslužek, ki bi lahko občutno izboljšal vsakdan marsikateremu kmetu, na primer v Beli krajini ali v drugih kraških predelih, kjer divja leska dokazuje, da bi tudi žlahtna dobro uspevala.

Inž. M. L.

Cena 1 din za Osvobodilni fond! Ko prečitaš, daj naprej!

Slovenski poročevalec

Leto II. 9. avgusta 1941. Štev. 11.

Nemški fašistični krvniki so zajeli in nato ustrelili borce za osvoboditev slovenskega naroda, člane in pripadnike komunistične partije Slovenije:

Jožeta Graberja, cestnega delavca iz Krškega
Petra Jernejca, gozdnega uradnika iz Krškega
Srečka Kaplana, občinskega uslužbenca iz Krškega
Emila in Mirka Kaplana, briv. pomočnika iz Krškega
Frana Kastelica, cestnega delavca iz Krškega
Rajmunda Kastelica, cestnega delavca iz Krškega
Ivanko Vranjek, učiteljico iz Griž pri Celju
Antona Presko, urarja iz Krškega
Frana Presko, brivskega pomočnika iz Krškega.

Slava padlim borcem! Vaša smrt bo le še razplamtela odpor slovenskega naroda! Živi ste se borili proti zatiralcem, vaš mučeniški spomin je goreč poziv na neizprosni odpor, na žilavo borbo do zmage! Bodočnost je - naša! Fašizem bo zbrisan z zemljeskega površja!

Ob tridesetletnici prvih žrtev slovenskega osvobodilnega boja objavljamo faksimile poročila v Slovenskem poročevalcu o ustrelitvi članov krške borbene skupine.

Krška borbena skupina je nastajala spomladi 1941. V njej so bili združeni skojevci in napredni mladinci iz Krškega in bližnje okolice. Zaradi dvojnega izdajstva je 29. julija 1941 uspelo nemški policiji skupino odkriti. Deset ujetih članov skupine so obsodili na smrt.

Streli v Dobravi pri Brežicah so v ranem jutru 30. julija 1941 končali deset mladih revolucionarnih življenj.

To so bile prve žrtve nacizma v Sloveniji.

Op.: Slovenski poročevalec je imena krških žrtev objavil iz nemškega letaka o ustrelitvi, zato so nekatera zapisana v ponemčeni obliki (Rajmund, Emil namesto Rajko in Milan). Zadnja dva na lepaku sta brata Tonči in Franci Preskar iz Krškega. Njun priimek je na nemškem razglasu bil napisan napačno: Preska. To napako je v svoji objavi zagrešil tudi Slovenski poročevalec.

Obrambne priprave

sestavni del samoupravne prakse

4.

Vsi organi delovne ali druge organizacije so v mejah svojih pravic in dolžnosti, ki jih imajo po zakonu in svojem statutu, odgovorni za učinkovito pripravljanje organizacije na splošni ljudski odpor.

Delavski svet oziroma organ upravljanja delovne ali druge organizacije določa razvojni načrt delovne organizacije, način priprave delovne organizacije za svojo dejavnost v vojni glede na vojne razmere, ki jih je mogoče predvideti, skrbi za izvajanje ukrepov za zaščito, odloča o finančnih sredstvih za potrebe priprav na splošni ljudski odpor, skrbi za spremljanje in strokovni pouk enotne civilne zaščite v delovni ali drugi organizaciji, če ima delovna organizacija partizansko enoto, pa tudi za opremljanje, oborožitev in strokovni pouk te enote.

Te določbe zakona narekujejo, da bomo morali posvetiti tudi več pozornosti mestnim in industrijskim naseljem. Le-ta so bila tudi med NOB pomembna središča odpora in nenehen vir žive sile, materialnih dobrin, hkrati pa tudi pomemben faktor odpora, ne glede na to, če so bila zasedena. Ne da bi se spuščali v globlja razmišljanja o teh nalogah in pomembnosti mest in industrijskih centrov, bi spomnil samo na Ljubljano, ki kljub vsem ukrepom, pritisku, preganjanjem, deportacijam, streljanju ljudi, izolaciji od zaledja, ko je postala tako rekoč koncentracijsko taborišče, nikdar ni bila poražena in pokorjena. S svojim političnim odporom in oboroženo borbo, v katero je bil vključen vsak na svoj način, star in mlad, šolski otroci in pionirji, delavec in inteligent, je nagnala strah v kosti okupatorjev in domačih kvizlingov in izdajalcev.

Ko razmišljamo o SLO danes, ni treba iskati posebnih vzorov. „Ljubljana v borbi" je še tudi danes tisti primer organiziranega oboroženega boja celotnega prebivalstva, ki nam spodbuja predstavo, kako naj bi bil organiziran ves narod, kako doseči pestrost in bogastvo oblik ter hkrati množičnost, čeprav v povsem novih okoliščinah. Treba pa je tudi ugotoviti, da imamo za uresničitev teh nalog danes bistveno drugačne pogoje in možnosti. Le-te se kažejo v celotnem družbeno-ekonomskem bistvu naše socialistične samoupravne družbe. Sodim, da ni naključje, če postajajo naši delovni kolektivi vse pomembnejša baza splošnega ljudskega odpora. Samoupravljalsko usmerjena razredna zavest, ekonomska baza, tehnična kultura, povezanost s svetom in velika spoznanja družbenih razlik med nami in drugimi naravnost spodbujajo naše delovne ljudi k obrambi vsega, kar imamo.

Na svidenje že pod novo streho!

29. avgusta bodo v Krškem odprli novo osnovno šolo in spominski park

Zadnji dnevi počitnic so za več kot 800 učencev, njihovih staršev in učiteljev polni veselega pričakovanja. Šolsko leto 1971/72 se bo v Krškem začelo pod novo streho, v svetlih, prostornih učilnicah, za katere so tudi občani prispevali svoj delež v obliki samoprispevka. Srečanje otrok z novo šolo bo tudi srečanje mladega rodu s svetlimi zgledi in spominom na prve krške borce, ki so dali svoje življenje za svobodo. Kipar Vladimir Štoviček je izdelal deset plaket s portreti ustreljenih. Kamnite plošče s plaketami bodo razpostavili v spominskem parku pred šolo. Park bo nosil ime prvih krških borcev.

S tem se bodo občani oddolžili njihovemu spominu, plemenite življenjske zglede borcev pa približali mladim rodovom, ki bodo v prihodnjih letih in desetletjih vstopali v hram prve učenosti in vsrkavali v njem znanje za življenje. Trideset let je minilo, odkar so prve krške borce postrelili v gozdovih Dobrave. Seme, ki so ga posejali padli, je našlo plodna tla in odpor se je razplamtel. Za rodove, ki so dočakali svobodo, se je v povojnih desetletjih začelo lepše, srečnejše življenje. Nešteto novih šol je zraslo po domovini in tudi v Krškem so se jim letos uresničile dolgoletne želje.

Ta uspeh z zadovoljstvom ocenjujejo tudi prosvetni delavci. Občutek zapostavljenosti je izginil, kajti vedno bolj spoznavajo, da šola družbi veliko pomeni, da je pripravljena podpreti graditev novih šolskih prostorov in da so tudi delovne organizacije tokrat pokazale izredno veliko razumevanja. Vzdržale so bremena tudi v času stabilizacije, čeravno jim ni bilo lahko.

Nova krška šola bo z opremo vred veljala 14 milijonov dinarjev. Ta denar se steka iz samoprispevka občanov, iz posojila pri republiški izobraževalni skupnosti in prispevkov delovnih organizacij. Šolo bo v naslednjih letih obiskovalo 950 do 1000 učencev v eni izmeni. V poslopju je 16 navadnih učilnic za nižje razrede in 16 učilnic za kabinetni pouk od petega razreda dalje. Šola ima tudi dve telovadnici, plavalni bazen, knjižnico in pionirsko sobo, opremljeno za svobodne dejavnosti učencev. Prosvetni delavci so izredno zadovoljni s projektantom inž. arh. Francem Filipčičem, pa tudi z izvajalcem „Pionirjem", ki solidno in brez zastojev oživlja projekt.

V novi šoli bodo organizirali za učence celodnevno bivanje. Že zdaj računajo na sto otrok za popoldansko varstvo. Ti otroci bodo imeli v šoli tudi kosilo. Poslej se obetajo boljši časi vozačem. Tudi oni se bodo pred odhodom na oddaljene domove lahko še enkrat najedli v šoli.

Nova krška šola bo odprla svoja vrata tudi odraslim. V telovadnici bodo lahko telovadili člani Partizana. Šola ne bo zahtevala drugega kot samo povračilo stroškov za čiščenje in razsvetljavo, to pa bodo športniki z akcijo po sindikalnih organiacijah lahko zmogli.

Vodstvo šole se bo obrnilo na delovne organizacije še za denarno pomoč za dokončanje plavalnega bazena. Ta ne bo namenjen le krškim otrokom, ampak tudi okoliškim šolam. Urnik bodo uredili tako, da bodo učence z drugih šol s kombijem prevažali k pouku plavanja. Tako neplavalcev med učenci krške šole čez nekaj let skoraj ne bo več, danes pa jih imajo presentljivo veliko, kar 82 odstotkov.

JOŽICA TEPPEY

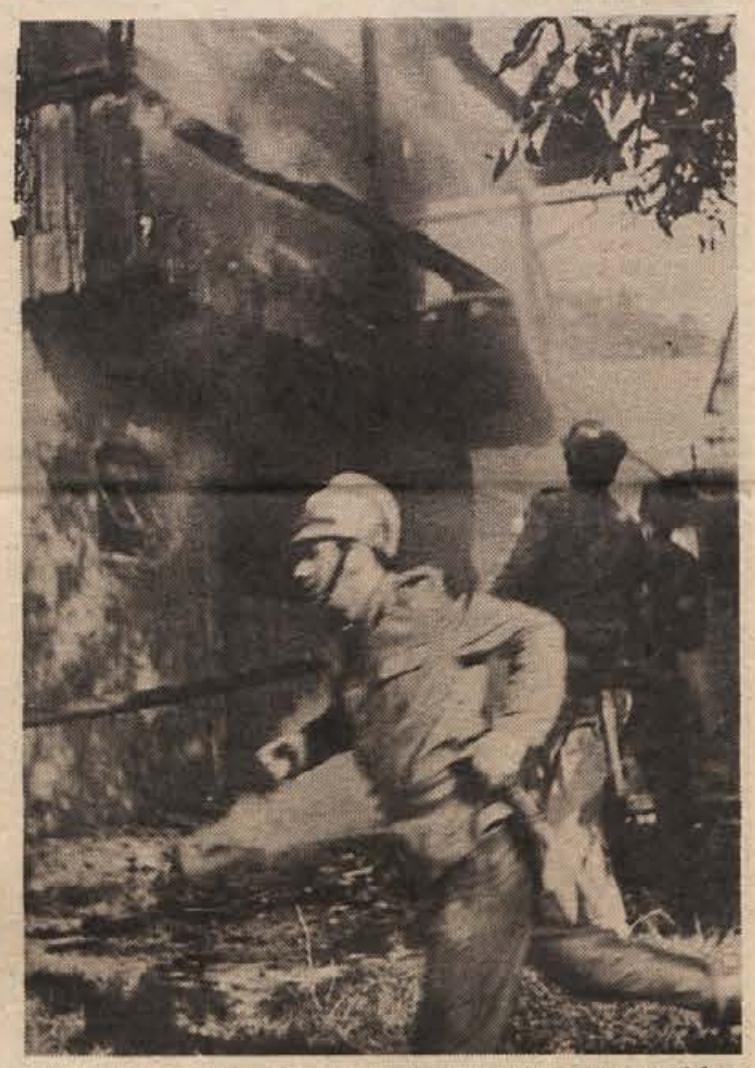

Prostovoljna gasilska desetina iz Stopič se je prva spoprijela z ognjem, vendar je bil tokrat ogenj močnejši od njihove požrtvovalnosti in dobre volje. Na sliki: napad gasilcev na goreče ostanke skednja. (Foto: S. Dokl)

Plodove žuljavih rok požrli ognjeni zublji

Vaščani Šentjošta so z golimi rokami hoteli pomagati svojemu sosedu Kastelcu, ko sta se njegov kozolec in skedenj znašla v objemu razdivjanega ognja — Ljudska solidarnost je spet prišla v poštev — Prepričani smo, da bodo Kastelčevi tudi naprej imeli hvaležno pomoč vaščanov

V torek, 17. avgusta, je nekaj minut pred 16. uro rdeči petelin neusmiljeno napadel in v dobre pol ure pogoltnil kozolec – dvojnik in skedenj gospodarsja Alojza Kastelca iz Šentjošta št. 15 pri Stopičah. Ocenjena škoda znaša 100.000 dinarjev, kmet pa je bil zavarovan samo za 30.000 dinarjev. Vse kaže, da so požar zanetili otroci, ki so jim spet prišle v roke tolikokrat usodne vžigalice. Čeprav sta kozolec in skedenj gorela, kot da bi bila iz papirja – rešiti se izpod kozolca ni dalo nič – gre posebna zahvala stopiškim in novomeškim gasilcem in neštetim ljudem, ki so nesebično priskočili na pomoč, da ni prišlo še do večje nesreče. Ni dosti manjkalo, da bi pogorela tudi stanovanjska hiša, pa tudi Možetova domačija je bila v nevarnosti. Večina ljudi se je z ognjem spoprijela goloroka, zato jih je nekaj dobilo tudi opekline. Precej jih je dobil tudi gospodar Kastelic, ki ni mogel razumeti, da je ogenj le bil močnejši kot človek in vsi njegovi napori.

„Bil sem na domačem dvorišču, ko me je močan pok in gost dim opozoril, da se je pri Kastelčevih nekaj hudega zgodilo. Stekel sem v breg in se pri priči znašel pred veliko ognjeno baklo, ki je neusmiljeno goltala vse, kar je bilo pod kozolcem. Poskušal sem izvleči voz, ni mi uspelo. Vročina je bila neznosna. Pes Bari se je v obupu zagnal iz ognja, vendar ga je kruta in neusmiljena veriga potegnila spet nazaj v ognjeno žrelo. Zacvilil je, vsega je bilo konec. Ker je pihal veter, je ogenj s kozolca takoj zajel tudi skedenj. S pomočjo vaščanov, ki so pritekli na pomoč, smo s skupnimi močmi rešili živino, ki ni šla rada iz hleva, ker se je bala ognja." Tako je pripovedoval prvi očividec požara, sosed Franc Cimermančič.

Na pogorišče sem prišel, ko je še stal skelet do kosti ožganega kozolca. Nihče ni poskušal rešiti kozolec, vsak napor bi bil brez pomena. Zato so stopiški gasilci, ki so bili v rekordno kratkem času na pogorišču, vse svoje moči usmerili v reševanje skednja, vendar tudi tam s svojimi skromnimi gasilskimi pripravami niso mogli ognju do živega. Črpalka je vztrajno črpala vodo iz sosednjih vodnjakov, ki so se na srečo ravno prejšnjo noč napolnili, vendar je blagi vodni curek bil preslaboten, da bi zajezil ogenj.

Ko so se pripeljali še novomeški poklicni gasilci, je skupni boj kmalu rodil uspehe. Ogenj so omejili, z vso vnemo so se lotili skednja, ki se je kmalu nato sesedel. Nevarnost je minila, ogenj se ni razširil. Ljudje so se oddahnili.

Lastnik Lojze Kastelic, ki je ves obupan hodil okoli pogorišča, je s solznimi očmi povedal: „Bil sem na travniku. Ko sem slišal klic za požar, sem urno stekel domov, vendar je bilo prekasno, da bi lahko kaj pomagal. Prijel sem se za glavo in nisem vedel, kaj bi počel. Bil sem ves iz sebe. Sosedje so se znašli in so pričeli reševati živino. Lani sem dokončno uredil svoje gospodarsko poslopje. V dolgih letih garanja in premagovanja mi je uspelo urediti kozolec in skedenj, tako da sem imel veselje kmetovati. Zdaj pa sem spet na tleh. Ne vem, kaj bom počel, saj si z zavarovalnino ne bom mogel dosti pomagati."

Koliko časa se bo še ponavljala enaka otroška igra, ki prizadene toliko gorja? Pri Kastelčevih so pazili, da otrokom ne bi prišle v roke vžigalice, vendar ni pomagalo! Epilog igre je znan: dvojno pogorišče.

SLAVKO DOKL

Dežurni poročajo

NOČNI NAPAD – V nedeljo, 22. avgusta ob 21.45, je neznanec pri trgovini „Peko" na Cesti komandanta Staneta v Novem mestu napadel Slavko Jarc iz Bršlina in ji hotel ukrasti torbico. Jarčeva je klicala na pomoč, zaslišal jo je Mirko Jeraj in ji prišel na pomoč. Drzni ropar je začutil vroča tla in jo popihal na Glavni trg. Dejanja so osumili M. M. iz Dolnje Težke vode in ga po nalogu preiskovalnega sodnika priprli.

POŽAR OB KOLPI – 19. avgusta je izbruhnil požar v hiši Ivana Špeharja iz Deskove vasi št. 13 pri Starem trgu ob Kolpi. Zgorele so vse premičnine in je škode za 120.000 din. Menijo, da je ogenj izbruhnil zaradi slabe elektrike.

ŽELEZO IN CEMENT – Minule dni je bilo Novomeščanu Mihaelu Jankoviču s Ceste herojev ukradeno betonsko železo, Janu Struharju z Mestnih njiv pa so tatovi odnesli več vreč cementa in apna.

NAPADALEC JE BRAT – 23. avgusta je Franc Darovec iz Straže v naši redakciji omenil, da 11. avgusta v nočnem pretepu v Straži ni sodeloval on, pač pa njegov brat Ivan. Obširneje smo o tem pretepu poročali že v prejšnji številki.

Kadar je treba pomagati, zna vsakdo prijeti v roke gasilne pripomočke. Tudi ta neuniformirani mladi mož (na sliki) s premočeno srajco, zažganimi hlačami, prepotenim obrazom je kljuboval ognju. Pomoč ljudi je bila izdatna. Nesreča združuje vaščane, v takih trenutkih pozabijo na morebitna nesoglasja. (Foto: S. Dokl)

POKOPANI UPI

4

V. LIKAR:

Ko sta se zleknila na pogrnjen koc, je sonce tako prijetno grelo, da je utrudilo tudi njun pogovor. Tone je postjal kar malo zaspan in enakomerno Janino dihanje je kazalo, kot da je dekle zaspalo. Res je imela zaprte oči: ali se je samo predajala soncu ali je zares zaspala, tega Tone ni vedel in tudi ni imel namena vprašati. Bilo mu je lepo, lenaril je ob vodi, sonce je prijetno grelo in zraven njega je ležala Jana v dvodelnih kopalkah, ki so bile tako majhne, da so več odkrivale kot pokrivale. Večkrat ko jo je pogledal, večje je bilo Tonetovo poželenje.

Ni vedel, ali je to storil namenoma ali podzavestno, začutil je le, kako se je obrnil na bok in poljubil Jano na usta. Ta pa, kot bi to pričakovala, se je malce odmaknila, da je lahko tiho vzkliknila: „Tone!" nato pa se je stisnila k njemu in ga obsipala z drobnimi nežnostmi; dolgo ga je poljubljala na usta in ga božala po tilniku. Tonetu se je zazdelo, da ne bo mogel več dihati, tako se je Jana prisesala vanj; njuna jezika sta se našla, Janino telo je vztrepetalo, Tone je občutil, kako ga obliva toplota po vsem telesu.

S prosto roko je potem počasi in previdno, da ne bi pokvaril toplega razpoloženja, začel odpenjati zgornji del Janinih kopalk. Potem je šel z roko pod majhno krpico blaga, ki je komaj skrila njene jedre dojke, pravzaprav jih niti ni skrila, ampak je skrila le bradavice njenih prsi in naredila prsi še bolj jedre in še bolj vabljive. Ko je začel božati beli oblini, sta bradavici otrdeli kot dva majhna kamenčka, Jana pa je z vso nežnostjo in stiskanjem k Tonetu pokazala, kako ji je to božanje všeč. Če bi zdaj kdo prišel mimo, ga ne bi ne videla ne slišala, še več: zdaj bi lahko peljal mimo motor ali celo avto, pa ga zaljubljenca ne bi slišala. Sicer pa sta vedela, da tod nihče ne hodi, njuno samoto bi lahko zmotil samo slučajni popotnik.

Njuni poljubi so postajali vse bolj siloviti, Tone je osvobodil Janino telo nadležnega modrčka in zdaj se je Jana krepko stisnila k svojemu ljubimcu. Vsa kri je stopila Tonetu v glavo, Janine bele prsi s trdima in napetima bradavicama sta fantu vzeli ves razum: bil je v devetih nebesih. Počasi je začel spuščati roko s prsi proti mehkemu, žametnemu trebuhu. Bilo je, kot da bi se Jana in Tone dogovorila, saj je Jana začela delati prav enako. Tone je božal Jano po trebuhu, potem pa se je njegova roka spet vrnila na napete prsi, kot bi se bala spustiti niže ali pa namenoma, nalašč zato, da bi trenutki ugodja trajali dlje in da bi bilo obema lepše.

Tako je Tone držal Jano tesno v objemu in jo božal in poljubljal po prsih; če bi ga kdo vprašal, koliko časa je poteklo od začetka njunega ljubkovanja, ne bi znal niti približno ugotoviti. Lahko je bilo minuto, lahko je bilo tudi uro – o tem si Tone ni belil glave. Vedel je le to, da mu je neznansko prijetno.

Spet je začel Jano božati po trebuhu, potem pa je – slučajno ali namenoma, tega niti sam ni vedel, preskočil njene kopalke in jo začel božati po stegnih. Jana se ni bala pokazati, kako ji je Tonetovo ljubkovanje prijetno, nasprotno: celo trudila se je, da je z vsakim vlaknom svojega telesa pokazala ljubimcu, kako ji njegovo božanje godi, kako si strastno želi njegovih poljubov – na usta, vrat, prsi ali kamorkoli drugam. Ljubkovanje mu je vračala z enako mero; Tone zdaj ni več misli na to, ali ga Jana lovi ali ne. Zdaj sta lovila drug drugega, na velikem travniku sta bila sama, njiva koruze nad njima, gozd na levi strani in voda, ki je umazano zelena tekla nekaj metrov niže, so bili edine priče njunega prvega ljubezenskega sestanka.

Zdaj je bila Jana tista, ki je dala novo pobudo: počasi in previdno so njeni prsti zdrseli za Tonetove kopalke. Kot na nevidni ukaz so enako storile tudi Tonetove roke. Divje jo je začel božati najprej po okrogli ritki, nato je njegova roka prišla na njen bok. Kot da bi plezalec, ki pade s previsne stene po vrvi v globino, za hip zanihal nad previsom, je Tonetova roka za hip obtičala na Janinem boku, Jana se je še bolj voljno stisnila k Tonetu in njegova roka je počasi začela tipati na robu Janinih kopalk. Kri je obema hitreje zaplala po žilah, ko je Tonetova roka začela drseti še niže, ko je začela božati dlakavi trikotnik. Janini zobje so se tedaj zasadili v Tonetov vrat, a Tone je krik bolečine nemo požrl v sebi. Njegova roka je bila zdaj že v Janinem razkoraku, z desnico jo je spet začel božati po napetih prsih. Jana je trepetala, kot zatrepeta harfa pod izkušenimi prsti glasbenice, vsa v ognju je začela ponavljati: „Tone, tvoja sem, rada te imam, rada, rada . . .! Tvoja sem, vzemi me!"

Od silne razburjenosti Tone ni bil sposoben sleči Jani še tistega zadnjega, edinega košča obleke. S spretno kretnjo je pomagala Jana sama. Hip pozneje sta bila napeta kot strune, postala sta eno telo, ujela eno gibanje.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Moderna matematika v osnovni šoli

V tem šolskem letu bodo na slovenskih osnovnih šolah začeli poučevati moderno matematiko. Pedagoški svetovalec zavoda za šolstvo SRS Martin Fujs pravi: „Dosedanja vsebina in način učenja matematike v osnovni šoli ne ustreza več sodobnim zahtevam. Izkušnje iz drugih držav smo upoštevali tudi pri nas. Pri moderni matematiki moramo poudariti visoko izobrazbeno in tudi izredno vzgojno vrednost. Učenec se mora poglabljati v probleme z lastnim, logičnim mišljenjem. Tako miselno in ustvarjalno delo vzbuja v učencu veselje do dela in ga plemeniti. Moderna matematika za osnovne šole temelji na rezultatih psihološko-pedagoških raziskav matematičnega učnega procesa. Moderen pouk se bo začel v prvem razredu osnovne šole, v naslednjih letih se bo modernizacija tega pouka nadaljevala iz razreda v razred."

So prosvetni delavci pripravljeni na to spremembo?

„Zavod za šolstvo je pripravil več seminarjev, zato sem trdno prepričan, da so se prosvetni delavci temeljito pripravili. Na mojo pobudo so nekatere učiteljice prvega razreda v novomeški občini s takim poukom moderne matematike začele že nekaj let prej. Na šolah bodo septembra tudi roditeljski sestanki, na katerih bodo s spremembami seznanili starše."

– Kakšne bodo novosti na novi osnovni šoli na Grmu v Novem mestu?

„Ta osnovna šola bo hospitacijska, zraven tega bo tudi avdiovizualni didaktični center. Prosvetni delavci te šole bodo uvajali in preskušali nove učne pripomočke, s katerimi pri pouku dosegajo boljše uspehe. Z njimi ugotavljajo znanje učencev in jih navajajo na samostojno delo. Na šoli bodo eksperimentalno razvijali sodobne učne oblike izobraževanja in nove organizacijske oblike šolskega dela. Z načinom in uspehi takega dela se bodo seznanjali tudi učitelji iz drugih dolenjskih občin.

– Vi ste prvi pedagoški svetovalec v Sloveniji, ki ste začeli uvajati programirani pouk. Preiskušali ste tudi novo metodo začetnega bralno-pisalnega pouka in aparate za učenje. Kaj boste delali na Grmski osnovni šoli?

„S pomočjo kolektiva bom še naprej preskušal sodobne oblike in metode dela. Mislim, da bomo tako pomagali razvoju našega šolstva."

VINKO CIRNSKI

Mesno prehrambno podjetje Novo mesto

razpisuje prosta delovna mesta, in sicer:

1. **poslovodja za delikateso - bife**
2. **dve natakarici**
3. **tri vajenke trgovske in gostinske smeri**

Pogoji:

— pod 1. končana trgovska ali gostinska šola z najmanj 5 let prakse;
— pod 2. končana gostinska šola;
— pod 3. končana osemletka.

Ponudbe pošljite na naslov: Mesno prehrambno podjetje Novo mesto, Cesta komandanta Staneta. — Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

OSNOVNA ŠOLA PIŠECE

razpisuje prosto delovno mesto za

1. učitelja za razredni pouk
2. učitelja za matematiko - fiziko
za nedoločen čas.

Stanovanje v bloku. — Nastop takoj. — Sprejmemo tudi absolvente za določen čas. — Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Ravnateljstvo šole Pišece

RAZPIS JAVNE LICITACIJE

Belokranjska trikotažna industrija
»BETI«, METLIKA

kot investitor razpisuje na podlagi temeljnega zakona o gradnji investicijskih objektov (Urad. list SFRJ št. 20/67) in na podlagi določb pravilnika o načinu in postopku za oddajanje investicijskih objektov v graditev (Uradni list SFRJ št. 68/67)

PRVO JAVNO LICITACIJO

za oddajo gradbenih in obrtniških del na objektu skladišče pri obratu v Dobovi

Investicijska vrednost navedenih del znaša približno 850.000 din. Začetek del bo takoj po podpisu pogodbe. Objekt mora biti dograjen do 30. novembra 1971.

Interesenti dobijo na razpolago vse potrebne podatke za izdelavo ponudbe na upravi tovarne **»BETI«, Metlika**, vsak dan od 6. do 12. ure.

Rok za dostavo ponudb je 3. septembra 1971 do 10. ure na upravi podjetja v Metliki, kjer bo ob istem času licitacijska obravnava.

Podjetje »BETI«, METLIKA

R... OBČ... V KAPE...

Na cesti Dobova-Župelevec se že dalj časa dogaja, da imajo prebivalci obcestnih hiš večkrat razbita okna. Tako je zadnjo nedeljo izpod avtomobilskih gum priletel kamen v okenska stekla krajevnega urada s takšno močjo, da je razbil zunanjo in notranje steklo. Zaradi obilnega cestnega prahu morajo prebivalci vse leto živeti za zaprtimi okni. Bil bi že čas, da bi vsaj v gosto naseljenih krajih namesto z grobim gramozom ceste posuli s sekancem, če že nikakor ni mogoče najti sredstev za asfaltiranje.

DAMJAN VAHEN

ZA VSAKOGAR DOLENJSKI LIST

Hvala najditelju

V časopisih največkrat beremo pritožbe, jaz pa se iz Naklega na Gorenjskem oglašam presenečena nad poštenostjo dolenjskih ljudi. Hči Sonja Podobnik je bila v Atomskih Toplicah, in ko je zavijala ilovico, je na tleh pozabila denarnico brez dokumentov in z enim samim slabo čitljivim naslovom. Tov. Štefan Grabar iz Šmarjete 24, Rimske Toplice, pa nam je takoj poslal denarnico, ne da bi obdržal nagrado, in še poštnino za priporočeno pošiljko je sam plačal. Tudi nagrade ni hotel. Mislim, da se mu z javno zahvalo v Dolenjskem listu lahko vsaj delno oddolžimo, vabim pa ga tudi k nam na izlet.

ANGELA HAFNER
Naklo 168
Kranj

Kaj imamo od življenja?

Spoštovano uredništvo!

Sem vneta bralka vašega lista in moram priznati, da mi je zelo všeč. Če le imam dovolj časa, ga skoraj vsega preberem.

V eni izmed številk DL sem zasledila članek, ki opisuje nesrečno družino zaradi alkohola. Tudi pri nas je tako. Stara sem 16 let. Oče je težak alkoholik. Mati je zaposlena. Imam še tri sestre, stare 21, 18 in 12 let ter brata. Naša družina bi lahko lepo živela, saj hodimo v službo kar štirje. Oče pa je doma, pije in kriči na nas. Večkrat spimo zunaj kot pa v hiši. Prijavili smo ga tudi na milico. Odpeljali so ga v zapor, vendar je bil zjutraj že doma in začelo se je spet isto: pijančevanje, pretepanje in razbijanje posode. Prišlo je tudi že do ločitve, a se oče ni hotel ločiti od nas. V službo sploh ne hodi. Mama ga hrani, za zahvalo jo pa dobi po grbi.

Zakaj imamo organe ljudske milice? Kako da ne morejo ugnati enega pijanca?

Sosedje nam pomagajo, ker vedo kako je. Saj sploh ne mine dan brez prepira in pretepa. In tako še bo. Imamo samo eno sobo, v njej nas je kar 6. Pa premislite! Kaj imamo od življenja? Nič drugega kot pijanca v hiši. Ali je to sploh še življenje? Ničesar, prav ničesar nimam na svetu.

Verjetno se boste spraševali, zakaj vam sploh pišem. Oglašam se zato, da bi vedeli, da je še marsikatera družina nesrečna zaradi alkohola. Naj vam povem še to, da vam pišem na hodniku, ker ne smem noter zaradi pijanca, ki je žal moj oče. To je le še en dokaz več, kako živimo.

N. N.
iz Novega mesta

Žalostno, toda resnično...

Ljudski pregovor pravi, da v nesreči spoznaš soseda! To se je pokazalo ob požaru na posestvu Julija Zgajnarja v Gabricah pri Šentjanžu, ko vaščan in sosed Alojz Musar ni hotel takoj dati na voljo vode iz svojega rezervoarja. To je storil šele na intervencijo Ivana Meserka iz Krmelja, ko mu je ta predočil kazenske posledice. Če bi Musar ravnal po človeški vesti in dal vodo takoj, bi bila škoda mnogo manjša. Vse prebivalstvo se zgraža ob tem primeru. Kako bi se počutil Musar, če bi gorelo pri njem in če sosed ne bi hotel dati vode?

B. Debelak
Krmelj 30

Tone Tomazin | Rajko Slapernik | Leon Koporc | Jaka Torkar | Kamilo Legat | Ljubo Ravnikar | Aladin Lanc | Peter Adamič

SLOVENSKI SLIKARJI V DOLINI KRKE

Romantika, ki odmira

Danes zadnji dan prve dolenjske slikarske kolonije, ki jo je omogočila tovarna Novoteks iz Novega mesta — Kaj menijo udeleženci?

Danes bodo – po desetdnevnem delu – odložili čopiče in palete udeleženci prve slikarske kolonije v dolini Krke. Kolonijo je omogočila tovarna Novoteks iz Novega mesta. Slikarje, ki so stanovali v Dolenjskih Toplicah skoraj vsi pri Ani Vodičar, je vse dni vodil prof. Andrej Pavlovec, ravnatelj škofjeloškega muzeja.

Ob koncu minulega tedna so udeleženci kolonije slikali na Dvoru, kjer jim je Krka s slapovi, brzicami, starinskim mlinom in zaraslim obrežjem ponudila veliko prgišče najrazličnejših motivov k „predpisani" temi Mlini ob Krki.

Obiskal sem jih in jih povprašal, kaj jim pomeni ta kolonija in kaj menijo o Krki kot „osrednji nalogi" za udeležence kolonije.

ALADIN LANC, Kamnik: „Kot slikar sem zaljubljen v vode, slapove, brzice, meglo in oblake. Tukajšnja pokrajina je kot nalašč za akvarel. Prepričan sem, da nam boljše naloge v tej koloniji skoraj ni bilo moč dati. Kot nalašč za realiste!"

TONE TOMAZIN, Jesenice: „To je dogodek! Prvič sem v koloniji. Vabilo sem sprejel s tolikšnim navdušenjem, da mi je telefon kar padel iz roke. Dolenjska pokrajina – to je ena sama lirika, ki zasluži obdelavo takšna, kot je, brez pačenja s priveski raznih – izumov. Prideš, gledaš in doživiš. Če se ti posreči ustvariti spomin na to doživetje, si že dosegel uspeh."

LJUBO RAVNIKAR, Kranj: „To je moja tretja letošnja kolonija – po Groharjevi in ravenski. Dolgo sem si želel priti in delati na Dolenjskem. Kar vidim tu, je poezija – žal, romantika, ki odmira. V tem pa je morda čar motiva."

LEON KOPORC, Ljubljana: „Kolonijo sem si vselej zamišljal tako kot to tukaj: s sproščenim delom, brez skrbi, daleč od drobnih vsakdanjih opravkov. Tu je toliko lepega, da ne vem, česa bi se lotil."

KAMILO LEGAT, Tržič: „Srečanje s kolegi in novo pokrajino, to je zame kolonija, po kateri sprašujete. Dolgo sem si želel slikati Dolenjsko, ki pa sem si jo do zdaj malce drugače zamišljal. Ti pejsaži tod okrog zahtevajo izredno tenkočutno, mehkobno obdelavo."

JAKA TORKAR, Jesenice: „Z Dolenjsko se srečujem prvič. Prepričan sem, da bi jo slikal, četudi ne bi bil v koloniji. Okolje je čudovito, mirno in nemoteno delo je zagotovljeno."

RAJKO SLAPERNIK, Ljubljana: „Še nikoli nisem delal v koloniji, sem pa sem prišel zato, ker me Dolenjska še posebej zanima in privlači. Krka z okoljem – to je neizčrpen rudnik motivov. Če bi tu delalo sto slikarjev, bi vsakdo našel nekaj svojega."

PETER ADAMIČ, Ljubljana: „Pogled na tale mlin me privlači že sedemnajst let. Vedno znova in znova se vračam k temu motivu in ga slikam. Delo v koloniji se mi zdi prav posrečeno. Lahko se posvetuješ, pogovarjaš, izmenjuješ misli in se zabavaš."

In še prof. ANDREJ PAVLOVEI: „So pristaši in so nasprotniki kolonij. Nasprotniki trdijo, da kolonije v slovenskem likovnem svetu nimajo pomena, češ da rezultat dela pokaže le pele-mele (mešanico) najrazličnejših pogledov pejsažnega slikarstva, ki pa se ne dviga iz tradicionalne sredine, v katerem da je zastarelo krajinarstvo. Delno morda to drži. Enoletno skrbno delo ne more pokazati vseh dosežkov. Splošno mnenje je, da se bodo dosežki kolonij pokazali šele po 10 letih, in sicer približno v istem smislu, kot ga kažejo moderni tokovi v umetnosti. (Človek se vpraša, zakaj ne bi poleg najrazličnejših kvadrov in drugih likov krajinarstvo prav tako zaživelo!)

Verjetno bo dolenjska slikarska kolonija prva poskusila na razstavi prikazati obojno delo slikarjev: skice, akvarele in druge zamisli s terena na eni in dela, ki jih slikarji nato ustvarijo v ateljejih."

I. ZORAN

RAZPIS OKTOBRSKIH NAGRAD OBČINE BREŽICE

Na podlagi 13. člena statuta sklada za podeljevanje oktobrskih nagrad občine Brežice

RAZPISUJE

upravni odbor sklada za podeljevanje oktobrskih nagrad občine Brežice

OKTOBRSKE NAGRADE ZA LETO 1971

1. Oktobrska nagrada občine Brežice se daje za posebne uspehe in dosežke na družbenih, ekonomskih, političnih, prosvetnih, tehniških, kulturnih in drugih področjih ustvarjalnosti in za dela, ki imajo poseben pomen za razvoj in napredek občine Brežice.
2. Kandidate za podelitev oktobrskih nagrad lahko predlagajo UO sklada, delovne in druge organizacije ter občani.
3. Obrazložene predloge je treba poslati do vključno 28. septembra 1971 občinski skupščini Brežice — upravnemu odboru sklada za podeljevanje oktobrskih nagrad.
4. Oktobrske nagrade bodo podeljene na svečani seji občinske skupščine Brežice 28. oktobra 1971.

UPRAVNI ODBOR SKLADA

AB Agraria BREŽICE

Ste v zadregi za darilo?

Šopek nageljčkov ali vrtnic je primerno darilo za vsako priložnost. Naša dnevna proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 barvah. Zahtevajte v najbližji cvetličarni

nageljčke ali vrtnice iz vrtnarije Čatež!

VABILO NA SREČANJE BORCEV IN AKTIVISTOV GORJANSKEGA BATALJONA IN XII. SNOUB

ki bo v Podgradu na Gorjancih 29. avgusta 1971

Program:

ob 8. uri — otvoritev rekonstruirane ceste
ob 9. uri — vaje enot JLA in teritorialnih enot
ob 10. uri — partizanski miting

Slavnostni govor bo imel tov. dr. France Hočevar, podpredsednik IS SRS.

Iz novega mesta odpelje prvi avtobus ob 7.30 izpred kina »Krka«.

VABITA SINDIKALNA ODBORA GB IN XII. SNOUB

Za kratek čas

VODORAVNO: – 1. prestolnica sosednje republike, 7. ptičji dom, 8. vzvišena lirska pesem, 9. avtomobilska oznaka Virovitice, 10. Duun Olav, 11. gostija, svatovanje, 12. hitrost, 14. desni pritok Rena v Švici, 15. vrela voda, 18. opaž, 20. trganje po udih, skrnina, 21. Edvard Kardelj, 22. simbol za bismut, 23. gora na Štajerskem, po kateri gre meja z Avstrijo, 26. žensko ime, 27. žlebič v deskah, v dogah, 28. muslimanski sodnik, 30. lunino število, 33. pripis (post scriptum), 34. germanski orel, 35. podoba, 37. avtomobilska oznaka Leskovca, 38. talna favna in flora, 40. zgodaj zrelo sadje

NAVPIČNO: 1. krajše literarno delo, zapis resničnega dogodka, 2. miniaturna evropska država v Pirenejih, 3. grška boginja zemlje, 4. Robert Zimmermann, 5. ime pevca Fliserja, 6.ženska, ki nese otroka h krstu, 11. oseba iz komedije, 13. del očesa, 16. predmet, ki se giblje, 17. kdor dela zmešnjavo, preplah, 18. gradbeni material, 19. brkat človek, 24. dogodivščina, 25. tuberkuloza, 28. svetovnoznani zvezdoslovec, pionir na tem področju, 29. polkrožni prostor okrog velikega oltarja, 31. ostanek pri delitvi kart, 32. borišče, torišče, 36. tatarski poglavar, 39. grška črka

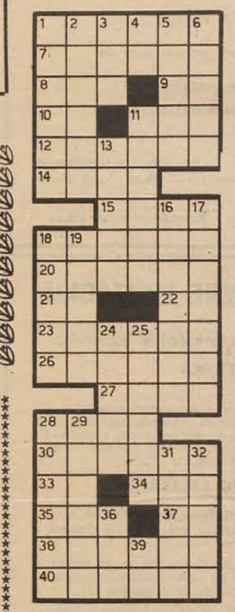

REŠITEV KRIŽANKE OD 19. AVGUSTA

REŠITEV: 1. Apolon, 7. grmada 8. Ra, 9. jen, 10. odjava, 12. Noel 13. obloga, 16. Mao, 17. RR, 18. lot, 19. ameba, 21. predal, 22. ratar 23. era, 24. ja, 25. las, 28. atlant 30. Ibar, 31. morala, 33. Iri, 34. Iž 35. nakaza, 37. Aladar;

MATI, OČE IN LJUBIMEC V ZAPORU

Mati pijana v jarku, otroci jokali ob njej

Otroci so reveži zaradi nezrelih, surovih, pijanih in neodgovornih staršev — Otroci zanemarjeni, lačni, bolni in pretepeni so morali pogosto iskati zatočišče in hrano pri sosedih

Zaradi razmajanih zakonov, pijače in drugih vzrokov trpijo mnogi otroci. V kočevski občini je trenutno 12 otrok takih staršev v rejništvu. Trenutno sta med njimi tudi 4-letna Milka Meserko iz Šalke vasi in njen 5-letni bratec Roman, ki sta od 1. junija v reji pri sosedi Barbari Večur. Njuna mati Ivana Meserko, 32 let, je od 1. junija letos zaradi zanemarjanja otrok v zaporu. Obsojena je bila na 2 meseca in 20 dni.

V zaporu je tudi njen mož, Anton Meserko, 38 let, oče teh dveh otrok, ki je raje zapustil službo, kot da bi plačeval po 200 din preživnine na mesec za ta dva svoja otroka. Obsojen je na leto dni zapora.

Na leto in mesec dni zapora pa je obsojen še Matija Ozanič, 35 let, ljubimec Ivane Meserko (sodišče uporablja zanj besedo „konkubin", domačini pa mu rečejo kar „koruznik"), ki je pretepel in poškodoval svojo priležnico Ivano Meserko, njeno hči Milko, ki je imela takrat šele 3 leta, in še nekoga.

Sodba občinskega sodišča Kočevje pove, da je Ozanič 29. aprila lani tako pretepel Ivano Meserko, da je dobila pretres možganov, rano na glavi, udarnine in odgnine po rokah, zlom leve roke v zapestju in zlom pete dlančne kosti na levi roki. 8. maja lani je hudo poškodoval takrat komaj 3-letno Milko Meserko, katero je večkrat udaril z metrsko palico. Za nameč.ek je 20. oktobra lani udaril s sekiro po glavi še Antona Cvelbarja, ker je prišel opit v hišo in mu očital, da živi „na koruzi".

Ozanič je bil že zaprt, ker je pretepel Ivano Meserko, v kratkem pa bo zaradi takega dejanja spet sedel na zatožno klop.

Zagovarjal se je, da prihaja do prepirov, ker odhaja Ivana Meserko, s katero živi v „konkubinatu", z doma in mu za več dni prepušča otroka.

Anton Meserko, oče obeh otrok in še vedno zakonski mož Ivane Meserko, živi z drugo žensko (ki ima tudi že 4 otroke: enega pred zakonom, dva z razvezanim možem in enega z Meserkom – vendar ta ženska za vse otroke skrbi v okviru svojih možnosti). Zapustil je službo, da mu ne bi bilo treba plačevati preživnine za otroka Milko in Romana. Še eno starejšo hčer pa ima pri svoji materi nekje v trebanjski občini. „Ta otrokova stara mati pa tudi pije, otrok je pogosto bolan, glistav, uši itd." poroča socialna služba občine Trebnje.

Ivana Meserko se je hudo pregrešila zoper svoje dolžnosti. Ni skrbela za otroka in ju ni vzgajala.

Kadar je imela denar je pila. Videli so jo, ko je pijana ležala v jarku, otroka pa sta jokala ob njej. Pogosto sta bila lačna in sta pri sosedih prosila kruha in jabolk. Pogosto sta morala pri sosedih tudi prespati, ker ju je pijana mati zaklenila ven. Otroka sta bila zanemarjena, ušiva, glistava in imela še vrsto raznih bolezni.

Med vsem tem pa je mati pila, oče se je „možato" sprehajal po mestu, otroka pa so ljudje vodili na socialno skrbstvo, naj jima pomaga.

O podobnih, vendar ne tako hudih primerih smo že poročali. Starši spravijo otroke na svet, se začno prepirati, piti, pretepati, živeti „na koruzi", zapustijo delo, občina (se pravi vsi delovni ljudje v občini) pa naj skrbi za njihove otroke. Taki starši niso vredni tega imena in ne bi smeli vzgajati svojih otrok oziroma jih sploh imeti. Prisiliti pa jih bi bilo treba, da za že rojene otroke skrbe, če ne drugače, pa naj zanje služijo z delom v zaporu.

J. PRIMC

Janez in Karolina Žurga iz Dol. Gradišča 3 pri Dol. Toplicah sta pred kratkim praznovala v krogu številne družine 60 let skupnega življenja. Oče ima 89 let, mama 81 let, oba pa sta za svoja leta izredno čila, saj opravljata še vsa domača dela. Ženin pravi, da je skrivnost njegove življenjske moči v zmernosti. „Nikdar nisem bil pijan," pravi, „in vedno sem veliko delal." Še zdaj vihti koso, če je treba, opravlja živino, seka drva, ona pa kuha in gospodinji za vso družino. V zakonu se jima je rodilo 13 otrok, vendar je le 8 še živih. Želimo jim vse najlepše tudi v prihodnje! (Foto: Ria Bačer)

Prihodnji četrtek, dne 2. septembra ob 18. uri zvečer, bo v Dolenjski galeriji v Novem mestu odprta pomembna arheološka razstava pod naslovom: PRAZGODOVINA NOVEGA MESTA. Na razstavi bo predstavljeno izredno arheološko bogastvo Novega mesta, tudi najnovejše, že restavrirane najdbe iz halštatskih gomil na Znančevih njivah. Za to priložnost bo izšel obsežen in bogato ilustriran razstavni katalog. Na sliki figuralna situla s prizorom svečanega spreveda. Situla je bila najdena v celo bogatem knežjem grobu in restavrirana v muzeju v Mainzu.

Letos bogatejša bera

V soboto se je končalo v Trebnjem IV. delovno srečanje slovenskih likovnih samorastnikov, na katerem so sodelovali tudi gostje iz drugih republik in tujine.

Dela, ki so jih udeleženci tabora prinesli v soboto na zaključek so pokazala, da je bera letošnjega 10-dnevnega ustvarjanja bogatejša in pestrejša v primerjavi s prejšnjimi srečanji. Poleg že stalnih gostov, kot so Jože in Konrad Peternelj, Anton Plemelj, Greta Pečnik in Polde Mihelič, so letošnje srečanje poživili s svojimi deli še Ivan Rabuzin, Matija Skurjeni in Evgen Buktenica, ki s svojo kvaliteto podpirajo trebanjsko likovno prizadevanje.

Odkritje letošnjega tabora in sploh Salona likovnih samorastnikov Jugoslavije v Trebnjem je slikar Vinko Pevcin iz Štor, katerega slike vnašajo veliko novih, samostojnih, na pol folklornih elementov, ki še posebno odlikujejo slovensko avtodidakte in jim dajejo posebno mesto v jugoslovanski likovnosti.

Z letošnjim prispevkom slikarjev je spet močno obogatena zbirka za stalno galerijo slovenskih likovnih samorastnikov, ki jo bodo v Trebnjem odprli 3. septembra.

M. VESEL

Vinko Pevcin: Prvi maj (olje na lesonitu, 70 x 50 cm, 1970 – Salon likovnih samorastnikov Jugoslavije v Trebnjem)

J. SPLIHAL JAGODE

... Predsednik novomeške mladinske organizacije Janez Slapnik bo odslej brez absolutne komande nad mladino, ker mu jo bo prevzela mladinka Vera Gabrijelčič – vsaj za začetek zakona!

... Novomeščan Jože Smodej, ki se ima za avtomobilskega dirkača, se zadnje čase skuša tudi s pestmi. Prvi dvoboj se je končal z zmago miličnikov ...

... Henček in sarajevski ansambel Pro arte menjata svoje najuspešnejše skladbe: Henček igra sarajevske, oni pa Henčkovih ne. Pa so si bot!

... Brezupni filter 58 postaja boljši. V zadnji številki mi je najbolj ugajala peta stran od osmih, kolikor jim jih je uspelo potiskati. Cela stran je reklamna ...

... Avtobusno podjetje Gorjanci v poletni vročini skrbi za svoje potnike. Tisti, ki tega v deževnih dneh ne vedo, so mokri, ker ne prinesejo v avtobus dežnikov!

... Direktor računovodskega sektorja metliške Beti Jože Jankovič sodi, da je bolj verjetno premagati nelikvidnost kot upati na obstanek Betinih košarkarjev v drugi ligi ...

... Brežiški turistični šef Maks Toplišek je za letos napovedoval tekmovanje za najlepši turistični kraj Dolenjske. Kaže, da nimamo lepega kraja – ko nič ne ocenjujejo!

ABSOLVENTOM OSNOVNIH ŠOL!
Železarski izobraževalni center na Jesenicah

vas obvešča,

da so na poklicni šoli še prosta mesta za učenje naslednjih poklicev:

— **KLJUČAVNIČAR**
— **KLJUČAVNIČAR — VARILEC**
— **STRUGAR**
— **VODOVODNI INŠTALATER**
— **ELEKTRIKAR**
— **TALILEC**
— **LIVAR**
— **ŽIČAR**
— **HLADNOVALJAVEC**

Za učenje metalurških poklicev: talilec, livar, žičar in hladnovaljavec se lahko vpišejo učenci, ki so uspešno končali najmanj 6 razredov osnovne šole in izpolnili obvezo osnovnega šolanja. Vsem tem učencem bomo omogočili, da bodo dokončali osnovno šolo, če bodo to želeli.

Učenci poklicne šole imajo zelo dobre pogoje za šolanje, in sicer:

— prejemajo mesečno štipendijo, ki jo daje železarna Jesenice,
— učenci iz oddaljenih krajev lahko stanujejo v Domu učencev, oskrbnino regresira železarna Jesenice,
— učenci dobijo dve delovni obleki,
— učenci so zdravstveno in nezgodno zavarovani.

Glede na ugodne pogoje šolanja, vabimo predvsem učence iz pasivnih krajev Slovenije, katerih starši nimajo finančnih sredstev za šolanje, da se vpišejo v našo šolo.

Prošnjo za sprejem v šolo pošljite na naslov najkasneje do 1. septembra in ji priložite: rojstni list, zadnje šolsko spričevalo, zdravniško potrdilo in kratek življenjepis.

Uvodni sestanek in razdelitev učencev po razredih bo 31. 8. ob 9. uri, redni pouk pa se bo začel 1. 9. ob 8. uri.

Železarski izobraževalni center Jesenice

Kmetijski izobraževalni center Grm
NOVO MESTO

vpisuje za šolsko leto 1971/72

1. V TEHNIŠKO KMETIJSKO ŠOLO
kjer traja šolanje štiri leta

2. V ŠOLO ZA KMETOVALCE
kjer traja šolanje dve leti, pri čemer je teoretični del pouka le v zimskem času

Kmetje iz novomeške, metliške in črnomaljske občine, ki šolajo svoje otroke v šoli za kmetovalce, so deležni davčne olajšave. Otroci iz občine Krško, Trebnje, Črnomelj in Metlika pa dobe v času šolanja tudi pomoč v obliki štipendije.

Pogoj za vpis je končana osnovna šola.

Kandidati morajo predložiti:

— prijavo za vpis, kolkovano s kolkom za 1 din
— spričevalo o končani osnovni šoli
— zdravniško spričevalo

V internatu šole so še prosta mesta za fante.

NAD 100.000 DIN ŠKODE

Še dva požara zaradi strele

V ponedeljek, 16. avgusta zvečer je strela zanetila požar na gospodarskih poslopjih Jožeta Oberstarja iz Prigorice pri Ribnici. Pogorel je kozolec-dvojnik, živinski hlev, svinjaki, seno, deske, orodje in drugo. Rešili so le živino in motorno kolesnico. Škoda še ni ocenjena, po približni oceni pa bo znašala nad 100.000 din, saj cenijo nekateri samo zgorele deske, ki so bile tam uskladiščene, na 30 do 40.000 din.

13. avgusta ob 14.40 pa je strela zažgala gospodarsko poslopje Rafaela Bravača iz Horvače pri Ribnici. Poslopje, vredno več 10.000 din, je pogorelo do tal. Gasilci in vojaki so obvarovali pred požarom skedenj in hišo Filipa Stupice, ki stoji le dobra dva metra vstran od tega pogorišča.

DVANAJSTA SNOUB IN GORJANSKI BATALJON V GORJANCIH

Ob 30-letnici vstaje jugoslovanskih narodov sta se dogovorila stalna odbora XII. SNOUB in Gorjanskega bataljona za skupno srečanje borcev imenovanih enot 29. avgusta letos v Podgradu na Gorjancih. Za ta kraj sta se odločila zato, ker sta se obe partizanski enoti v času NOB večkrat v Gorjancih borili s sovražnimi enotami, posebno v okolici Podgrada.

Gorjanski bataljon je imel svoje operativno področje v Gorjancih ves čas svojega obstoja, to je od spomladi 1942 pa vse do kapitulacije Italije. XII. SNOUB pa je imela v času svojega obstoja večkrat borbene položaje na sektorju Veliki Cerovec – Vinja vas – Podgrad – Gor. Lakovnice – Ruperč vrh – Mraševo. Že med nemško ofenzivo 1943 sta operirala dva bataljona XII. brigade na sektorju Gorjancev.

Poleti 1944 je imela X. ljubljanska udarna brigada v okolici Podgrada hude borbe s sovražnimi kolonami, ki so prodirale iz smeri Novega mesta proti Beli krajini. Med borbo je XII. brigada ščitila X. brigadi bok na črti Lakence–Ruperč vrh–Mraševo. Nemcem in belogardistom ni uspel proboj proti Beli krajini, zato so se zvečer skoncentrirali in utrdili na Gor. Težki vodi. XII. brigada je ponoči sovražnika napadla. Napad je trajal celo noč, ni pa uspel, ker je sovražnik neprestano obstreljeval položaje XII. brigade z močnim artilerijskim ognjem, vmes pa so posegli še sovražni tanki. Naslednji dan se je sovražnik pod pritiskom partizanskih enot umaknil nazaj proti Novemu mestu.

Po teh borbah se je XII. brigada premaknila v Suho krajino. Operirala je vse do Grosupljega, Višnje gore, Čateža in Mirne. Imela je več spopadov s sovražnimi enotami. V dolini Sopote v bližini Radeč je uničila tovarno papirja, ki je bila v tem času za Nemce dragocen objekt. V akciji je zaplenila štiri kamione. Nanje smo naložili pisarniški papir in drug material in vse skupaj odpeljali na osvobojeno ozemlje. Zaplenjen je bil tudi osebni avto. Med samo akcijo so intendantje izvršili med Kočevarji veliko rekvizicijo.

Nekaj dni zatem je odšla brigada na Hrvatsko in sodelovala pri zavzetju in uničenju ustaške postojanke Bošiljevo. Zatem je posedla položaje na sektorju Podzemelj–Griblje–Adlešiči. Do spopada je prišlo med našim II. bataljonom in ustaši pri Adlešičih. Imeli smo več ranjenih. 1. septembra je prevzela XII. položaje od Cankarjeve brigade na Črti Veliki Cerovec – Vinja vas – Podgrad – Lakovnice. Na teh položajih smo se kar hitro uživeli. Nenavadno nam je bilo to, ker nas je sovražnik med nočnim spanjem večkrat vznemirjal s topovskim obstreljevanjem. 5. septembra v jutranjih urah je bil napaden I. bataljon na Vel. Cerovcu. V spopadu je padel pomočnik politkomisarja bataljona Janez Tavčar. Isti bataljon je bil ponovno napaden 11. septembra v zgodnjih jutranjih urah. Napad je bil odločno odbit. Pozneje je prišlo do manjših spopadov med našimi in sovražnimi patrolami.

V brigado so prihajali novi borci iz Primorske in Štajerske. Po četah so bile politične in vojaške ure, intendantje pa so v sodelovanju z gospodarsko komisijo skrbeli za dobro prehrano. Z rekvizicijami smo posegali vse do Kostanjevice, to je na ozemlje, ki je bilo že pod sovražnikovo kontrolo. Borbena morala je vidno rastla. V Podgradu smo v šoli prirejali mitinge in se tudi na ta način povezovali s prebivalstvom. Če je položaj dopuščal, so naši borci pomagali kmetom pri raznih delih, kajti moške delovne sile je v tem kraju primanjkovalo: veliko jih je bilo v naših vrstah, ni pa manjkalo tudi takih, ki so pod raznimi vplivi odšli v službo okupatorja in se borili proti nam.

16. oktobra je vladalo v II. bataljonu dobro razpoloženje. Bil je lep sončni dan. Bataljon je imel svoje borbene položaje pod Vinjo vasjo in nad njo. Bataljonska rezerva se je nahajala v smrekovem gozdu nad novo cerkvijo. Pesem je odmevala v noč vse do 22. ure. Med borci je ustvarjal še posebno razpoloženje komisar bataljona Kočevar-Slavko. Po 22. uri je zavladala tišina, borci so legli k počitku. Le od časa do časa so se slišali posamezni streli iz sovražnih bunkerjev pri Novem mestu, kot je bil to že običaj.

Zjutraj okrog tretje ure pa so se oglasili iz Novega mesta sovražni topovi, granate so padale v smrekov gozd, na kraj, kjer je počivala bataljonska rezerva. Eksplozije granat so lomile smreke, dvigal se je oblak smrdljivega plina, medtem pa se je slišalo vpitje ranjenih borcev. Bolničarke so imele polne roke dela. Ranjene so odnašali v kapelo in jim tam nudili prvo pomoč. Bilo je več ranjenih, med njimi tudi komisar Slavko. Drobec granate mu je prebil lobanjo. Brigadni zdravnik Dušan Grom je takoj ugotovil, da za Slavka ni nobene pomoči, kazal je le še rahle znake življenja.

Približno v istem času so zaropotale naše strojnice na Vahti, kjer smo imeli zasedo. Sovražna kolona je hotela udariti našim bataljonom v hrbet. Toda zaseda je bila budna in je sovražnika iznenadila ter pognala proti Novem mestu. Belogardisti niso imeli niti toliko časa, da bi pobrali padle; pustili so jih na položaju.

Takoj zatem se je vnela srdita borba pri III. bataljonu na Lakovnicah. Ta bataljon je sovražnika odločno odbil. Sovražnik je imel več padlih, en belogardist pa je bil ujet. Na naši strani je bilo nekaj ranjenih. Po teh borbah je bilo še nekaj izpadov proti našim položajem. Vsi napadi so bili zavrnjeni. Naše bojne patrole pa so v nočnem času neprestano vznemirjale sovražnika pri samem Novem mestu.

12. novembra popoldan sva bila s tovarišem Vidom Jeričem, komandantom brigade, v štabu. Pozno popoldne je prijtekel v štab brigade kurir zasede, ki smo jo imeli na Mihovem. Sporočil je, da gre po gozdu iz smeri Birčne vasi proti Ljubnu velika kolona. Komandant je takoj odredil eno četo, da krene proti Uršnim selom in ugotovi, kaj je na stvari. V štabu nam je bilo takoj sumljivo, kajti vedeli smo, da sta šli Cankarjeva in Gubčeva brigada rekvirirat proti Šentjerneju in Kostanjevici, drugih partizanskih enot pa ni bilo na tem sektorju.

Ko je četa prispela do Uršnih sel, je sovražna vojska že prihajala v vas. Četa je takoj sprejela borbo. Mečtem smo že dobili novo sporočilo o sovražnikovi nameri: neopazno je hotel vdreti v Belo krajino na roparski pohod in pokol. Na položajih proti Novemu mestu smo pojačali zasede, teren v smeri Novega mesta pa so kontrolirale patrole. Glavnina brigade je odšla v hitrem maršu proti Uršnim selom. Vnela se je srdita borba, ki je trajala celo noč. Sovražnik se je hotel že ponoči prebiti iz vasi, vendar ga je brigada potisnila nazaj. V jutranjih urah pa se je v naskoku prebil in se usmeril po gozdu proti Semiču. Napredoval je le počasi, ker so ga naše čete neprestano napadale in zadrževale. Uspelo se mu je prebiti do vasi Pribišje nad Rožnim dolom. Tam pa je prišlo do ogorčene bitke. Vsi borci brigade so bili enih misli: sovražnika ne smemo pustiti v Belo krajino! Do Semiča je prišla le manjša skupina belogardistov, verjetno predhodnica, ta pa se je takoj potegnila nazaj do Pribišja.

Vreme je bilo slabo, močno je deževalo, vmes pa je padal sneg. Ranjencev je bilo vedno več. V nočnih urah pa se je že vrnila Gubčeva brigada.

V jutranjih urah naslednjega dne sta obe brigadi z močnim jurišem pognali sovražnika v paničen beg proti Uršnim selom in Novemu mestu. Na povratku ga je pozdravila še Cankarjeva brigada. Kolona je bila razbita in se je neorganizirano umikala. Sovražnik je doživel popoln poraz: ni mu uspelo prodreti v svobodno Belo krajino iz smeri Novega mesta, pretrpel pa je tudi precejšnje izgube. Po podatkih je imel 45 padlih in veliko ranjenih. Brigada je zaplenila nekaj orožja, municije in vojaške opreme. Na naši strani pa so padli komandir čete Ignac Klun, politkomisar Jože Štibrič in več borcev, katerih imen se ne spominjam več. Imeli smo tudi več ranjenih, med katerimi sta bila dva člana štaba brigade.

Nekaj dni zatem je odšla brigada na nove položaje v neprestano nove borbe, na položaje pod Gorjance pa se je ponovno vrnila spomladi 1945, odkoder je krenila proti Ljubljani svobodi naproti.

Jože Butara

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Stikujejo po morilcu

(V Bolgariji) še vedno stikujejo po ministra Belčeva morilcu in sedaj zopet sumijo nekega dijaka z imenom Ilija Gjorgjev, ki je v Monakovem študiral in so ga čez Budapešto uklenjenega peljali na Bolgarsko.

(Na Španskem) so napali kar na lepem dobro oboroženi ljudje, najbrž pripadniki republikanske stranke, vojašnico v Barceloni, toda bili so odbiti in je več ranjenih in celo nekaj mrtvih.

(Našega cesarja) obiskal je 11. t. m. v Išlu mladi srbski kralj Aleksander; da so bile njemu na čast pojedine in druge slovesnosti, se ob sebi umeje.

(V Trstu) ravno sedaj likvidira velika kupčijska tvrdka Morpurgo in Parente, katera je bila v tesni zvezi z Rotšildi, seveda sami judje. Pravijo, da jih je neki uradnik, kateremu so preveč zaupali, zavozil. Izgube so jako izdatne, in se o milijonih govori.

(Imenovanje) naš deželni glavar, presv. cesar je imenoval večletnega deželnega poslanca in odbornika gospoda Otona Detelo.

(Pokopali smo) dne 4. t. m. gospoda Janeza Dejaka, c. kr. ritmojstra v pokoju in posestnika v Gotni vasi. Mož se je rodil pred 70 leti v Rakitnici pri Ribnici.

(Šolskim nadznornikom) za slovenske in mešane šole na Kočevskem imenovan je gosp. prof. L. Pintar v Novem Mestu. Nemške šole v tem okraji so dobile novega nadzornika. – Upamo, da bode s tem imenovanjem vsem ustreženo.

(Dolenjsko železnico) marljivo merijo in trasijo inženirji v obližji Novega Mesta; kolodvor bode kakor smo iz dobrega vira pozvedeli tik pod novo cesto blizu Bršlina, t. j. dobre četrt ure od Mesta. Pomladi upamo pričelo se bo le graditi.

(Preložitev klanca) v Kandiji in klanc v Malem Slatniku bode se kmalu zvršilo. Dražba v oddajo teh del je bila vže razpisana.

(V Kostanjevici) bili so izvoljeni v občinski zastop gg.: Otmar Sever, županom, Ant. Straus, Martin Colarič, Jernej Škrjanc in Janez Globočnik, občinskim odbornikom.

(Konjska dirka) v trab prirejena od konjarskega odseka c. kr. kmetijske družbe kranjske v Šent-Jerneji na Dolenjskem v nedeljo dne 20. septembra t. l. in sicer v prvih treh oddelkih samo za kmetske posestnike, v četrtem oddelku za vse brez izjeme.

(Lepa oporoka) dne 2. avgusta umrl je v Verdu pri Vrhniki gospod Franc Kotnik, stud. teh., veleposestnik in tovarnar, v 21. letu svoje dobe. Blagi pokojnik volil je v svoji oporoki znesek 50.000 gld za dobrodelne namene in podpore narodnim društvom.

(Loterijske srečke) Gradec, 1. avgusta: 68, 57, 8, 69, 89. Trst, 8. avgusta: 7, 11, 3, 39, 24.

(Vsem prijateljem) in znancem od katerih se pri mojem odhodu v Vipavo nisem osobno poslovil, kličem ten potom: Z Bogom! – Otokar V. Simonič.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC – 15. avgusta 1891)

Otvoritev jame Studene

Kostanjeviški jamarji opravili preko 1000 delovnih ur — Z jamo Kostanjevica pridobila še eno privlačno turistično točko

Kilometer iz Kostanjevice je ob cesti, ki pelje na Gorjance, lepa dolinica potoka Studene, kjer se dvigajo strme skale, poraslе z grmičjem in pritlikavimi drevesi. Med skalami je skoraj skrit vhod v jamo. Levo od jame izpod velikih skal izvira Studena, po kateri je jama dobila tudi ime.

Odkritje kostanjeviške jame je bilo precej naključno. Leta 1937 se je nad Kostanjevico utrgal oblak in voda je začela bruhati na dan pri vhodu današnje jame. Ljudje so tako odkrili brezno in začeli vanj hoditi. Leta 1962 se je zanjo začel zanimati novomeški jamarski klub, jo raziskal in naredil prve skice. Tako so bili narejeni začetni koraki. Že 1964 so Kostanjevičani ustanovili samostojno jamarsko sekcijo, nekaj let kasneje pa klub. Od vsega začetka se dela odvijajo pod izkušenim vodstvom predsednika kluba Martina Bolteza.

Jamarji so kmalu začeli z delom. Najprej so zaprli vhod in onemogočili dostop ljudem, ki so delali samo škodo. Z urejevanjem jame so začeli prodirati vse globlje in odkrivali vedno nova brezna. Pri težkem delu so jim bila v veliko spodbudo priznanja mnogih slovenskih strokovnjakov, ki so si jamo ogledali, kakor tudi predstavnikov jamarskih klubov iz Slovenije in iz ostalih republik in nekaterih držav Evrope, ki se niso mogli načuditi lepoti ne samo jame, ampak tudi njene okolice. V veliko pomoč je bila vseskozi tudi občina Krško, ki se je zavedala, da je taka lepota ne sme zanemariti, in je v največjih denarnih stiskah klubu priskočila na pomoč.

Jamarski klub ima sedaj 32 članov, pridobil je 20 članov med tolико mladino in je v sklopu Društva za raziskovanje jam Slovenije. Ima svoj prostor, vendar je premajhen. Tudi jamarske opreme še vedno ni dovolj za vse, primanjkuje jim še lestev kakor tudi vrvi, ker dosedanja dolžina ne zadošča za raziskovanje globljih brezen, ki jih je v okolici Kostanjevice veliko. Člani kluba redno sodelujejo pri raziskovalnih akcijah ostalih klubov Slovenije in se udeležujejo različnih tečajev, od koder se vračajo vedno z novim znanjem. V Kostanjevici imajo razstavljeno omarico s slikami jame, večje slike pa imajo na stalni razstavi v Postojni. Imajo tudi že večje število razglednic jame, v njihovi knjigi vtisov pa so zapisane marsikatere spodbudne besede in pohvale klubu. Člani so zgradili 300 m lastne ceste, čez Študeno naredili most in tako omogočili avtomobilom dostop do neposredne bližine. Do sedaj so opravili preko 1000 delovnih ur in so sami naredili najtežja dela.

Jama ima 210 m nadmorske višine, dolga je približno 500 m. Takoj pri vhodu je stranski rov, ki pa še ni dovolj raziskan. Glavni rov se najprej zniža, nato se dviga in kmalu se je potrebno spustiti po lesenih stopnicah v globino. Na dnu je manjša dvorana; na desni strani je globlje neprehodno jezero z dvema ali tremi močnimi sifoni, levo naprej je drugo prehodno jezero s čolnom, nato se jama dvigne 5 m, kjer se razgrne čudovit pogled na največjo, Kapniško dvorano. Dolga je 45 m, široka in visoka pa 12 do 14 m. Na stropu, stenah in na tleh so številni kapniki, med katerimi je najlepši tako imenovani dedek Mraz. Ker se dvorana počasi dviguje in je možen celoten pogled nanjo takoj pri vstopu, gostje le neradi zapuščajo to lepoto. V Črnem rovu se po 150 m pride v naslednjo dvorano, kjer je manjše jezero, vendar je dostop mogoč samo z lestvami. Črni rov ni tako bogat s kapniki, ima pa zanimivo spužvasto dno, ki ga je v tisočletjih obdelala voda. Ime ima po popolnoma črnih stenah, kajti kamen je počrnel.

Jamarji znova in znova odkrivajo nove rove, vendar bodo zaenkrat pokazali ljudem samo ta del jame. Takoj po otvoritvi bodo nadaljevali z raziskovanjem novo odkrite jame na drugi strani doline, ki je ravno tako bogata s kapniki in tudi zelo prostorna.

Elektrifikacija jame je že končana. Kostanjeviški jamarji so napeli še zadnje moči, in tako je jama že urejena in čaka na prvi večji obisk.

Otvoritev Studene jame bo v soboto, 28. avgusta, ob 14. uri.

ALENKA BURJA

Iz manjše dvorane v večjo Kapniško se je potrebno prepeljati s čolnom. V jami je tudi veliko netopirjev in drugih živali. (Foto: Martin Boltez)

Tajnik jamarskega kluba razkazuje obiskovalcem jamo. Na koncu Kapniške dvorane je čudovit kapnik

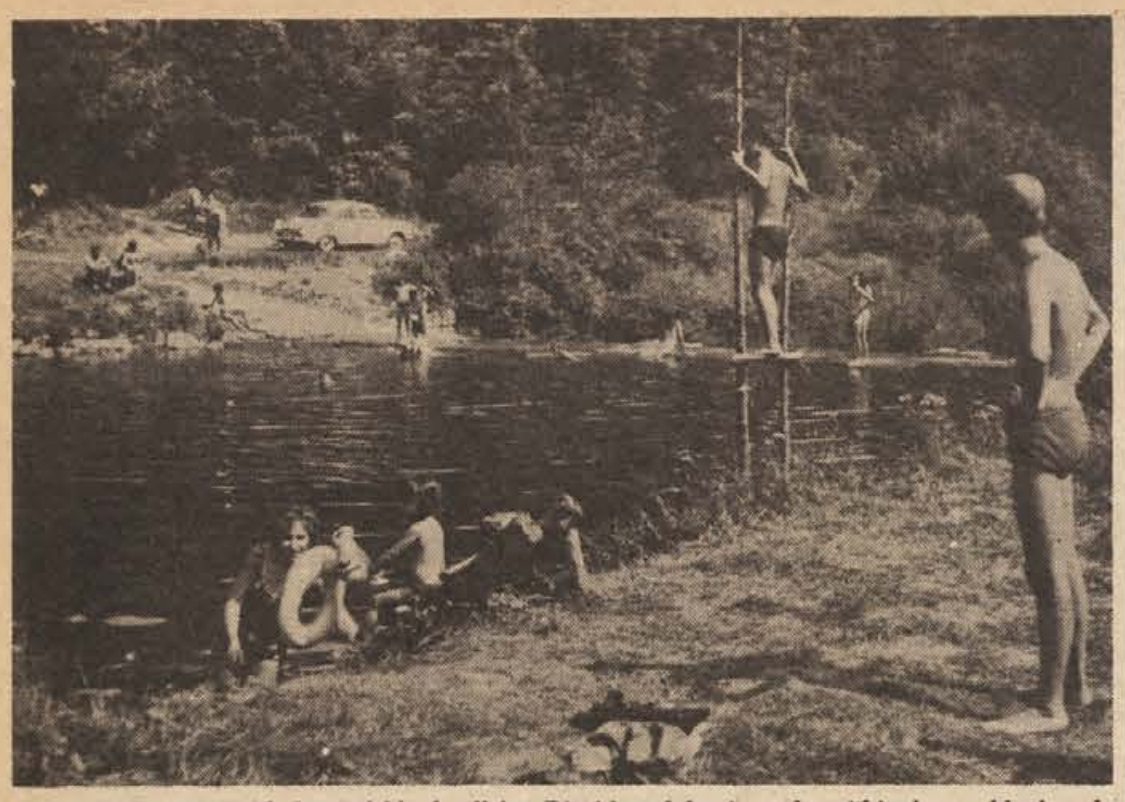

Prebivalci Kočevja in okolice se lahko kopljejo v Rinži le nad drugim mahovniškim jezom, kjer je voda najčistejša. Tu je mahovniška mladina uredila prijetno kopališče s preprostimi skakalnicami, dohodi v vodo in iz nje ter raznimi drugimi napravami. (Foto: J. Primc)

Kopališče je premajhno

Prebivalci Kočevja se kopljejo v Rinži pri Mahovniku, kjer je domača mladina uredila (manjše) kopališče

Prebivalci Kočevja in okolice se ne bi imeli kje kopati, če mladina in krajevna skupnost bližnjega Mahovnika ne bi uredila pred približno dvema letoma pri svoji vasi kopališča. Mladinci so očistili strugo Rinže vodnih rastlin, jo nasuli s kamenjem in peskom, uredili dostope v vodo in iz nje, več skakalnic in drugo.

To malo kopališče zdaj pridno uporabljajo ne le Mahovničani, ampak tudi mlado in staro iz Kočevja, ob kopališču pa niso redki tudi avtomobili s tujo registracijo.

Žal pa se še najdejo posamezniki, ki mečejo v vodo in po travi okoli razne odpadke, kot so papir, kovinski zamaški, konzervne škatle, polivinil in drugo. Ta navlaka kazi kopališče, razen tega pa so kovinski ali stekleni predmeti nevarni in se na njih lahko kdo poreže. Vendar se na srečo vedno najde tudi kdo, ki šaro pobira, kuri papir ali opozarja druge, naj ne napravijo iz kopališča svinjak.

Včasih je Kočevje imelo kopališče v Gaju, vendar so ga zaradi odplak iz tovarn, hlevov KGP in drugod opustili. Rinža je v Kočevju in vse do drugega mahovniškega jezu tako umazana, da sploh ni primerna za kopanje. Še ribe v tem delu vode skoraj niso več užitne.

J. PRIMC

KOČEVCI NA TRIGLAVU

Kočevski planinci Peter Vovk, Franc Ahac, Feliks Hrovat ter Slavko Kofol in Viktor Kužnik z ženama so se pred kratkim povzpeli na vrh Triglava. Ob tej priložnosti so pregledali tudi knjigo, v katero se vpisujejo obiskovalci, in ugotovili, da je v zadnjih štirih letih obiskalo Triglav le okoli 20 Kočevcev.

DROBNE IZ KOČEVJA

PADLO JE DREVO zadaj za podružnico Ljubljanske banke, ki je bilo nekaj posebnega. Kaže, da bo tam zrasla nova hiša.

DVE VESELICI je organiziralo v Rožnem studencu gasilsko društvo Mahovnik, da bi tako zbralo denar za razširitev gasilskega doma.

OBČINSKO LIGO malega nogometa bodo organizirali. V njej bo tekmovalo 8 klubov. Tekme se bodo začele sredi septembra. Ligo sta organizirala občinska konferenca Zveze mladine v sodelovanju s športnimi delavci.

TRŽNICA JE Z DVEH strani že zasteklena. Tako prodajalci ne bodo izpostavljeni prepihu in drugim vremenskim neprilikam. Delno so tržnične prostore tudi pregradili, da so tako pridobili skladišča.

KOČEVSKE NOVICE

So Metličani vegetarijanci?

V samopostrežni trgovini Mercator so v prvem polletju prodali za 160.000 din zelenjave

Nič ne bi bilo čudnega, če bi tako količino zelenjave prodali v ljubljanski trgovini, toda za Metliko, kjer so se še pred nedavnim bali trgovati z zelenjavo, je prodaja izredna. Kaže, da je v mestu vse več čistih delavskih in uslužbenskih družin, kjer vrtičkarstva ne poznajo več. Še pred tremi leti je bila v mestu družina brez vrta prava redkost, zato so se tudi trgovci branili sadja in zelenjave, ker je to hitro pokvarljivo blago.

Promet v samopostrežbi se je v primeri z lanskim prvim polletjem povečal za dobrih 35 odstotkov. Kot ugotavljajo, je to deloma posledica višjih cen, deloma pa tudi večje prodaje. Kolektiv je visoko zastavljeni plan v znesku 2 milijona v pol leta dosegel.

Metličani so v tej trgovini pokupili razen zelenjave še za 125.000 din kruha, za 95.000 din mlečnih izdelkov, za 120.000 din mesa itd. V juliju in avgustu gre blago še bolj v denar, ker poleg domačinov kupujejo tudi turisti. Med njimi ni malo tujcev.

V trgovini, kjer si stranke same strežejo, se med poštenjaki najdejo tudi zmikavti. Število tatvin letos ne narašča, opažajo pa tudi, da je med zalotenimi tatovi manj pravih domačinov.

V sklopu samopostrežne trgovine deluje tudi bife, kjer strežejo z okusnimi in cenenimi toplimi malicami. Zanimivo je, da v tem lokalu tudi precej popijejo, najbolj popularna pijača pa je karlovško pivo.

SMRT STARIH METLIČANK

Ta mesec sta vrste metliških prebivalcev zapustili dve stari Metličanki: 11. avgusta so številni meščani spremili na pokopališče pri sv. Roku 86-letno Emo Preželj, nekdanjo notarsko uradnico in vdovo sodnijskega uslužbenca. Deset dni kasneje pa so se prav tam poslovili od najstarejše metliške meščanke 91-letne Amalije Sturm, vdove po predvojnem trgovcu. Obe ženi bodo ljudje ohranili v lepem spominu.

Na 4 hektarih hmeljišč metliške zadruge je od 16. avgusta dalje vse živo. Med obiralci je največ žena in otrok, pa še te je bilo težko dobiti. Hmelj je letos zaradi suše bolj droban kot prejšnja leta. Na sliki: mlada obiralka je prinesla na odkupno mesto polno posodo hmelja in zanj dobila listek za 3 din. (Foto: R. Bačer)

SPREHOD PO METLIKI

HUDO NEURJE JE V PONEDELJEK, 16. avgusta, zvečer zajelo tudi Metliko in okolico. Medtem ko je v mestu močan vihar lomil in ruval drevje ter metal opeko s streh, pa je okolico, zlasti Vidošiče, Krmačino, Drašiče, Vinomer in še nekatere vinorodne kraje, zajela tudi toča, ki je naredila večjo ali manjšo škodo.

LJUDJE SO PRIČAKOVALI, da bodo proti koncu tega meseca v vinotoču metliške kmetijske zadruge pričeli prodajati lepo namizno grozdje z Vinomera. Toda zaradi toče bodo letos verjetno za ta sladki sadež prikrajšani. Vprašanje je tudi, kaj bo letos z odlično vinomersko črnino. Jo bodo sploh stekleničili?

PO VSEJ BELOKRANJSKI TRANSVERZALI so pred kratkim na novo osvežili strnjene in prekinjene bele črte, ki delijo cestišča v dva dela. Tako bo avtomobilskim voznikom vožnja lažja in varnejša.

USLUŽBENEC PODRUŽNICE SOCIALNEGA ZAVAROVANJA iz Črnomlja bo v prihodnjih mesecih v Metliki uradoval naslednje dneve: 3. in 24. septembra, 8. in 22. oktobra, 5. in 19. novembra in 3. in 24. decembra. Uradne ure so v prostorih občinske skupščine dopoldne od 9.30 do 13. ure.

V METLIŠKI KNJIGARNI je zadnje dni vse večje povpraševanje po šolskih knjigah. Dobro gredo v promet tudi vse druge potrebščine, zlasti zvezki, risalno orodje in šolske torbice.

UMRLI SO: Anton Dragovan iz Metlike, star 32 let; Janez Palčar iz Metlike, star 76 let; Ana Badovinac iz Magovcev, stara 83 let; Jože Lojk iz Novega mesta, star 76 let; Amalija Šturm iz Metlike, stara 91 let.

metliški tednik

PRIPOJITEV K INLESU

V ribniškem podjetju INLES so imenovali posebno komisijo, ki naj bi pripravila vse potrebno za pripojitev podjetja JAVOR iz Jušičev v občini Opatija k njihovemu podjetju. Z JAVOROM, katerega letna proizvodnja znaša okoli 20 milijonov din, INLES že zdaj tesno sodeluje. V komisijo so imenovani Jože Andoljšek, Vinko Šparovec, Mirko Anzeljc in Anton Dejak.

NOVA „NAŠA VEZ"

17. avgusta je izšla letošnja peta številka „Naše vezi", glasila delovne skupnosti INLES. V njej so posvetili največ pozornosti predvideni pripojitvi podjetja JAVOR iz občine Opatija k INLESU, prodajnim skladiščem, članom kolektiva, ki so že 20 let pri podjetju, samoupravnemu sporazumu o delitvi dohodka in osebnih dohodkov ter novostim iz obratov INLESA.

ZOBOTREBCI

POMOŽNI KANAL v spodnjem delu Ribnice je po dveh in pol mesecih dogradila Vodna skupnost Ljubljanica-Sava. Kanal, v katerem so tudi požiralniki, bo v primeru večje vode odvajal presežek vode in tako obvaroval Ribnico pred poplavami.

TABLA ZGINILA – Z ribniškega gradu je izginila tabla Bife „Grajski hram" že nekaj dni prej, preden je bila slika v našem listu. To ni prvi primer, da je že slikanje samo pripomoglo v Ribnici k hitrejši ureditvi te ali one zadeve.

VODOVODNE TEŽAVE – Komaj je dobro stekla v Ribnico nova voda, že so se začele težave: počila je nova cev in spet je bila Ribnica nekaj časa brez vode.

KAJ S KAVARNO? – Ribničane zanima, kaj bo naredilo trgovsko podjetje s kavarno v gradu. Prostor je lep, a prazen. Ribničanke pa bolj zanima, kdaj bodo trgovine pokrbele za bolj redno in kulturno preskrbo s kruhom.

VELIKO VESELIC – Veselice po tekočem traku so pri „Rudku" v Prigorici. Na njih igrajo tudi mnogi znani ansambli in pojejo znani pevci.

ASFALTIRANJE JE v glavnem menda končano. Zunanja skladišča INLES je asfaltiralo Cestno podjetje Novo mesto, bližnjo Partizansko cesto pa Slovenija ceste. Tako je prišlo v Ribnico še enkrat toliko strojev, kot bi jih sicer za taka dela potrebovali.

REŠETO

Dopust v Malinski je prijeten

Za dopustnike v ribniškem počitniškem domu bi bilo še lepše, če bi oskrbnica bolje skrbela za dom in sproti odpravljala razne malenkostne napake in poškodbe — Možnost za prijetne izlete po otoku

Počitniška skupnost Ribnica je imela srečno roko, da je zgradila počitniški dom v že desetletja turistično znani Malinski na otoku Krku.

Novi ribniški dom stoji na samoti, vendar razmeroma blizu morja. V njem lahko letujejo tako tisti, ki imajo lastna motorna vozila, kot oni, ki jih nimajo, saj so z Malinsko dobre prometne zveze. Okoli doma je prijetna tišina. Nič ne moti počitka dopustnikov. Vprašanje pa je, če bo tak mir tudi v prihodnjih letih, saj vsenaokoli grade nove počitniške hišice.

Iz Malinske je mogoče po lepi, a nevarni cesti obiskovati stara naselja, v katerih je mnogo kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter drugih privlačnosti. Taki kraji so mesto Krk, Punat, Baška, Vrbnik, Omišalj, Njivice, Glavotok, Stara Baška, otoček Košljun in drugi.

Letovanje v domu ribniške počitniške skupnosti v Malinski bi bilo za vsakogar lahko zelo prijetno in nepozabno doživetje, če bi imelo vodstvo počitniške skupnosti srečnejšo roko pri izbiri oskrbnice doma. Razne malenkosti, ki bi se dale z malo dobre volje odpraviti, včasih po nepotrebnem zjezijo dopustnika. Nobenega opravičila za oskrbnico doma ni, če je dopustnik v desetih dneh sploh ni videl, če ne zamenja pregorele varovalke, če ne odmaši zamašenega lijaka, če ne poskrbi za popravilo vrat, za zasteklitev okna, na katerem je veter razbil šipo itd., skratka: dopustnik bi moral priti v kolikor toliko urejeno sobo oziroma počitniški dom, ki ne bi že ob vselitvi imel vseh teh pomanjkljivosti.

Čas bi tudi že bil, da bi bili kupi zemlje za domom izravnani. To delo je počitniška skupnost že davno plačala, opravljeno pa še ni.

Za boljše počutje dopustnikov pa bi kazalo kasneje postaviti še preprosto in ceneno zaščitno streho za avtomobile.

Počitniška skupnost Ribnica se teh pomanjkljivosti zaveda, vendar jih zaradi pomanjkanja denarja ali zato, ker ne dobi primernejše oskrbnice za dom, ne more hitro rešiti. Prizadevala pa si bo, kot se je tudi vedno doslej, da bo ljudem omogočila prijetno in ceneno letovanje.

J. P.

DELO PORAVNALNEGA SVETA

Poravnalni svet pri krajevni skupnosti Ribnica sodi med najbolj aktivne poravnalne svete v občini. Na ta svet se obračajo s prošnjami za posredovanje v raznih vprašanjih tudi občani zunaj ribniške krajevne skupnosti. Letos je imel poravnalni svet že več obravnav. Še vedno so na prvem mestu spori zaradi žaljivk, kužnostnih poti, meja in podobnih zadev.

EVROTRANS NA STARTU

Končno so bile po več mesecih odstranjene in premagane mnoge uvozniške težave novoustanovljenega prevozniškega podjetja „EVROTRANS" iz Ribnice. Novo podjetje se je te dni že pojavilo z ličnimi kamioni znamke MAN na naših in tujih cestah.

Prvi del voznega parka – okrog dvajset kamionov – je obiskal Ribnico 30. julija, kjer so jih registrirali. Za mnoge Ribničane je bila dolga kolona tovornjakov v Kolodvorski ulici in za gostilno „Ribničan" posebna zanimivost, zlasti še, ker večinoma niso vedeli, da je to osnova novega ribniškega podjetja.

ŠOLA V SODRAŽICI DOBI IME

Osnovno šolo v Sodražici nameravajo poimenovati po velikemu rojaku, pisatelju in esejistu dr. Ivanu Prijatlju iz vasi Vinice pri Sodražici. Postopek za poimenovanje šole je v teku. Pokojni pisatelj ima v Ribnici trg, ki se imenuje po njem. Pred leti je v domačem kraju na območju Šušja delovalo kulturno umetniško društvo, ki je nosilo njegovo ime. Žal je društvo prenehalo delovati.

Dr. Ivan Prijatelj vsekakor zasluži to čast, da bo šola v Sodražici nosila njegovo ime. Naj povemo, da je kipar samorastnik Drago Košir iz Jelovca podaril šoli kip dr. Ivana Prijatlja.

–r

Včasih je nevzdržno

»Trudimo se, da bi bile stranke zadovoljne«

V parni pekarni in slaščičarni Antona Novaka v Ribnici dela Francka Kaplan že dvanajsto leto.

Dobro jo poznajo skoraj vsi meščani, ki v majhni prodajalni iz dneva v dan kupujejo kruh. Včasih se ustavijo tudi v sosednjem prostoru ter zaužijejo dobrote te priljubljene slaščičarne.

– Kateri kupci so pri vas najpogostejši?

„V glavnem pri nas kupujejo mladi in odrasli. Če ne kruha, pa zlasti v vročih dneh sladoled. Marsikatera stranka pride samo po kruh, ko pa vidi mlajše, kako navdušeno ližejo sladoled, se navadno zanj odloči tudi ona. Veliko prodamo tudi „kremšnit". Teh ponavadi že zjutraj zmanjka, tako da strankam velikokrat ne moremo ustreči. Kljub temu se trudimo, da bi bile z nami zadovoljne.

Sedaj, ko so počitnice, se pri nas radi ustavijo malčki, ki jih mamice peljejo na kopanje, šolarji in turisti, ki jih je vse več. Veliko nam pomaga tudi toplo vreme, pa čeprav je še zlasti v kuhinji včasih skoraj nevzdržno."

J. PEZELJ

Vinica je polna gostov

Izredna turistična sezona ne gre mimo nevšečnosti: v kampu se pritožujejo nad čistočo, kopalci pa nad motornimi čolni

Odkar se Viničani ukvarjajo s turizmom, se še ni zgodilo, da bi bilo v kraju toliko gostov kot v letošnji sezoni. V hotelčku na kampu so vso sezono sobe oddane, pa tudi pri zasebnikih ves julij in avgust ni proste sobe. Če štejemo še turiste, ki kampirajo, potem je Vinica letos res izredno obiskana. Žal za goste ni tako poskrbljeno, da bi bili brez pripomb.

Negodovanju zoper nečistočo v kampu bi se prav lahko izognili, če bi pobirali parkirnino za avtomobile in skromno vstopnino za kopalce kot delajo povsod drugod. S tem denarjem bi v kampu poskrbeli za red in snago. Druga nevšečnost so motorni čolni, s katerimi turisti vsi češče zahajajo na Kolpo. Zanje bi morali odrediti določen plovni pas, ne gre pa dovoliti, da ogrožajo kopalce in delajo umazanijo na vodi, ki je doslej slovela prav zaradi čistoče. Razen tega se ljudje v motornih čolnih tudi sami izpostavljajo nevarnosti, ker je reka ozka in mestoma plitva. Krajevna skupnost je že predlagala, naj bi vsaj vzdolž kopališča vožnje z motornimi čolni prepovedali.

Domačini še nimajo pravega smisla za turizem, kar se kaže tudi v tem, da dan za dnem odkopavajo pesek iz Kolpe tako rekoč izpod nog kopalcev. Treba je misliti vnaprej. Če se bo odvažanje peska nadaljevalo v takem obsegu kot doslej, bo imela Kolpa kaj kmalu namesto peščenega dna blato, potem se ne bo več razlikovala od drugih rek!

IZLET ZA UPOKOJENCE

Podružnica Društva upokojencev v Črnomlju je nameravala organizirati za svoje člane izlet v Velenje, a ni bilo dovolj prijavljenih. Kot kaže, je več zanimanja za obisk jesenskega velesejma v Zagrebu, zato bodo tak izlet organizirali. V pisarni društva že sprejemajo prijave.

ŠOLARJI KUPUJEJO

V črnomaljski knjigarni in papirnici imajo kot običajno pred začetkom šolskega leta ves dan dovolj strank. Trgovina je dobro založena z vsakovrstnimi potrebščinami za šolo, žal pa nekaterih učbenikov še ni v prodaji. Starši se tudi prijemljejo za glavo ob izdatkih, ker so vsako leto večji. Družine z več otroki si ob takem nakupu dodobra osuše denarnico.

KMALU NOVA MOTORKA

Gasilci iz Petrove vasi bodo v kratkem času svečano predali v uporabo novo motorno brizgalno, za katero so zbrali denar s prireditvami in s prispevki delovnih organizacij. Motorka, ki je veljala skoraj 20.000 din, je že plačana. Društvo bo z njo veliko pridobilo, saj stara brizgalna ni več zanesljiva.

HRASTJE: VELIKA ŠKODA, MAJHNE RANE – 21. avgusta je Zagrebčanka Marija Čop z nemškim avtomobilom pri Hrastju prehitevala tovornjak, ki ga je proti Ljubljani vozil Stanko Adamič iz Črnomlja. Med prehitevanjem je naproti pripeljal tovornjak, zato se je Zagrebčanka umaknila, vendar tako nesrečno, da je zadela Adamičevo vozilo, treščila v vsek, nato pa spet v Črnomaljčanov tovornjakov. Voznica in mož sta bila le laže ranjena, škodo pa so ocenili na 60.000 din.

ČRNOMALJSKI DROBIR

TEČAJ PRVE POMOČI za vozniške kandidate je te dni v Semič uspešno zaključilo 37 tečajnikov, Črnomlju pa se je tak tečaj komaj začel, obiskuje pa ga 25 ljudi.

DO KONCA MESECA bo verjetno preurejen lokal BOROVO v ulici Staneta Rozmana. Prej stara i temna prodajalna bo dobila povsem novo podobo. Lokal bo tudi večj Dela opravlja podjetje BEGRAD.

GOSTILNA ŠVAJGER je začasno zaprta, ker stavbo nadzidavajo Ko bo predvidoma za 29. novembe gostilna spet odprta, bo tudi lok za goste na novo urejen.

KOT OCENJUJEJO kmetijski strokovnjaki letošnjo vinogradniško letino, kaže na sladko vino, grozdj pa je zaradi suše bolj drobno in tud manj ga je kot prejšnja leta. Tod doslej škode ni naredila.

ČEZ ZALOŽENOST TRŽNICI se črnomaljske gospodinje letos re ne morejo pritoževati. Vsak da imajo sadja in zelenjave na izbir res pa je, da na tržnici plačajo dost krat več kot v trgovini.

PRETEKLI TEDEN je umrla Jožefina Mlakar iz Kanižarice, star 88 let.

ČETRTKOV INTERVJU

Posebnosti posebne šole

Slavka Keglovič, ravnateljica posebne šole: »Pravijo, da bomo prvi na vrsti!«

Prejšnji četrtek je dr. Janeza Janžekovača skrbela usoda posebne šole v Šmihelu, od koder se je vedno vračal prizadet, ker delajo otroci v tej šoli v nemogočih razmerah. Poslanec Jože Suhadolnik naj bi odgovoril na vprašanje, ali smo v razviti novomeški občini sposobni rešiti ta problem. Ker imajo tudi poslanci dopuste in ker je bil Jože

Suhadolnik prav te dni na dopustu, je odgovarjala ravnateljica posebne šole Slavka Keglovič:

„Če začnem kar z odgovorom Jožeta Suhodolnika, ki nam je obljubil, da je reševanje naših težav prvo na listi potrebnih ukrepov, potem lahko pričakujemo, da bomo težave začeli reševati. Za idejne načrte in lokacijo naj bi letos dobili 600 do 800 tisoč dinarjev. Kajpak bomo morali še trpeti v starem in tesnem."

– Vaša šola utesnjuje tudi internat, ki prav tako toži o hudih težavah?

„Res je, čeprav delamo v skrajno nemogočih razmerah. Kar pomislite, da smo v nekdanji prosvetni dvorani in v učilnicah bivšega nunskega samostana! Lahko opremljamo, kakor hočemo, lahko adaptiramo (če imamo denar!) – toda smo še naprej v pretesnih prostorih. Za zgled, da ne bo kdo mislil, da pretiravamo, samo ta podatek: imamo eno samo dnevno sobo za učence, ki so tudi v našem internatu. Teh učencev je 48 – vsi se stiskajo v enem prostoru, najmlajši imajo 7, najstarejši pa 18 let. Med njimi pa so še velike umske, telesne in vzgojne razlike . . ."

– Na šoli je zdaj 18 zaposlenih. Koliko otrok imate na skrbi?

„V lanskem šolskem letu smo jih imeli 132; 48 jih je stanovalo v šoli, za 8 pa smo morali poskrbeti za dnevno bivanje. Letos jih bomo morali imeti približno toliko kot lani, saj jih več ne moremo sprejeti. V glavnem so to otroci iz novomeške občine, sprejeti pa bi morali vsaj še 40 do 50 otrok, ki so že kategorizirani, pa hodijo v različne osnovne šole. Vsak dan se oglasi tudi več staršev, ki bi radi svoje otroke z osnovnih šol prešolali na našo posebno šolo. V današnji stiski tega pri najboljši volji ne moremo narediti."

– Edina rešitev je torej nova šola?

„Verjamemo obljubi poslanca Jožeta Suhadolnika, sicer bi morali že obupati. V Novem mestu smo poskušali praktično povsod, celo tovarno zdravil Krka smo si ogledovali, čeprav še delajo in se najbrž še ne bodo hitro selili v Ločno. Upam, da bomo novo šolo kmalu začeli graditi, morebiti bo zrasla v neposredni bližini stare šole . . ."

– In vaše vprašanje za prihodnji četrtek?

„Novo mesto raste tako hitro, da na nekaterih področjih že preveč zaostajamo. Otroška igrišča in zelenice sploh – to me zanima. Kakšne so možnosti, da bi jih imeli več kot doslej. Zanima me, kaj misli o teh težavah mladih Dominvest. Za odgovor prosim arhitekta inž. Gorazda Čibica."

J. SPLICHAL

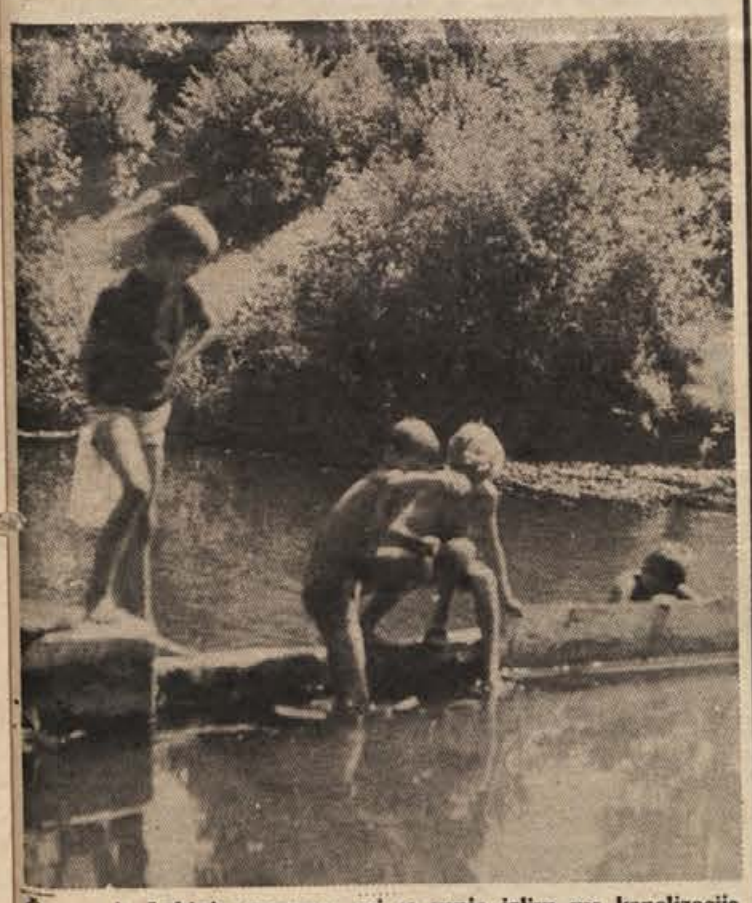

Čeprav je Lahinja umazana, saj se vanjo izliva vsa kanalizacija Črnomlja in so ob bregu tudi kače, se otroci vseeno namakajo ob jezu pri nekdanji Doltarjevi žagi. Kaj se hoče, mesto je brez kopališča, na Kolpo pa ne more vsak. (Foto: Ria Bačer)

Nov zalet v Petrovi vasi

Krajevna skupnost ureja pokopališče, pripravljajo pa se še na gradnjo prostora družbenih organizacij — Vse prostovoljno!

Letos je krajevna skupnost zaživela kot prerojena. Lotili so se velike obnove pokopališkega zidu in gradnje mrtvašnice, pri čemer vaščani pridno sodelujejo. Vsako gospodarstvo bo opravilo 40 delovnih ur, razen tega so zbrali 15.000 din v gotovini, imajo pa tudi 10.000 din dohodka od raznih prireditev. Računajo, da bo pokopališče urejeno do pomladi, medtem pa se pripravljajo na novo, še mnogo obširnejšo akcijo.

Petrovčani so se odločili poleg gasilskega doma zgraditi prostore za družbene organizacije. Tudi ta gradnja bo nastala večinoma z lastnimi sredstvi in s prostovoljnim delom. Ker pa so vaščani tako prizadevni, pričakujejo, da jim tudi občinska skupščina ne bo odrekla skromne pomoči.

Čez zimo bodo za gradnjo pripravili material, delo pa se bo začelo takoj ko bo krajevna skupnost, v kateri so 4 vasi, razbremenjena skrbi za pokopališče.

Črnomaljski poročevalec

INDUSTRIJSKE ŠTEVILKE NOVOMEŠKE OBČINE

Industrija: 9000 zaposlenih

Julijska proizvodnja vredna 113 milijonov dinarjev, izvoz pa 2,3 milijona dolarjev — Prodaja na domačem trgu: 108,7 milijona dinarjev

V začetku avgusta je bilo v 14 industrijskih podjetjih novomeške občine 8.933 delavcev, kar je za 13 odst. več od lanskega povprečja in za 12 odst. več, kot je bilo zaposlenih v juliju 1970. Na območju novomeške občine ima še vedno največ zaposlenih Industrija motornih vozil – 2.386, KRKA ima 1.532 delavcev, NOVOLES 1.466, NOVOTEKS pa 1.210. Najmanjše industrijsko podjetje je Opekarna v Žalogu s 60 zaposlenimi.

Julijska proizvodnja je bila vredna slabih 113 milijonov dinarjev, vse skupaj pa so v 7 mesecih industrijska podjetja naredila za 797,565.000 din izdelkov, kar je za 37 odst. več kot v enakem lanskem obdobju. Letošnji proizvodni načrt predvideva za 1,3 milijarde dinarjev izdelkov, doslej so ga uresničili z dobrimi 60 odstotki. Največjo proizvodnjo ima Industrija motornih vozil – 365 milijonov dinarjev, kar je za 59 odst. več kot lani v 7 mesecih. Proizvodnjo so povečali v vseh industrijskih podjetjih v občini, največ pa v mirnopeškem obratu BETI za 71 odst., vrednost proizvodnje pa je dosegla 3,9 milijona dinarjev. Po vrednosti proizvodnje je za IMV KRKA s 197 milijoni, sledita pa NOVOTEKS in NOVOLES s skoraj 83 oz. 72 milijoni dinarjev vredno proizvodnjo.

Na domačem trgu so v juliju prodali za 108,7 milijona dinarjev svojih izdelkov, v 7 mesecih pa je novomeška industrija na domačem trgu prodala za 756 milijonov dinarjev izdelkov, kar je za 54 odst. več kot lani v enakem času.

Julijski izvoz je bil vreden 2,3 milijona dolarjev. Večino izvoza je ustvarila Industrija motornih vozil, izvoz KRKE in NOVOLESA pa je bil vreden več kot po 200.000 dolarjev. Julijski izvoz je bil za 47 odst. večji kot lanski v enakem mesecu. V 7 mesecih so industrijska podjetja izvozila za 18,7 milijona dolarjev izdelkov, kar je za 45 odst. več kot lani v juliju. Izvozni načrt bo kmalu uresničen, saj je za zdaj izvoz dosegel skoraj 80 odst. nameravanega. Večino izdelkov proda novomeška industrija na konvertibilno področje.

Slavje v Podgradu

V nedeljo, 29. avgusta bo v Podgradu na Gorjancih srečanje borcev in aktivistov Gorjanskega bataljona in XII. SNOUB. V ta namen so pripravili zanimiv spored. Ob 8. uri bodo odprli prenovljeno cesto Cerovec–Podgrad, uro kasneje pa bodo skupne vaje teritorialnih enot in JLA. Ob 10. uri bo partizanski miting. Na slavnosti bo govoril dr. France Hočevar, podpredsednik izvršnega sveta Slovenije.

Gostilne umirajo

Napredek turizma v novomeški občini gre praktično pripisati nekaj hotelom v pomembnih turističnih krajih, ki imajo tudi veliko večino prenočitev in prometa.

Žal pa ob tem napredku – v prvi polovici letošnjega leta se je promet povečal za petino, število prenočitev pa še bolj – preradi pozabljamo na zasebna gostišča, ki danes pravzaprav umirajo. Naglemu razvoju turizma namreč niso več kos, zato nimajo obiskovalcev. To pa je razumljivo, saj turist tja, kjer mu lahko ponudijo samo „dva deci in žemljo", ne gredo radi. Vse manj je namreč takih zasebnih gostišč, ki so higiensko primerna, in tudi kuhinje so že zastarele ali pa jih sploh nimajo.

Zato ni nič čudnega, da mnogo starejši gostilničarji zapirajo vrata svojih gostiln ali pa napovedujejo, da jih bodo zaprli. Prav tako je res, da mnogi med njimi nimajo pravega odnosa do poklica, saj je zdaj, sredi turistične sezone, več takih, ki so lokale zaprli. To so torej storili v času, ko turizem gostinstvo najbolj potrebuje.

Vsekakor bi bilo prav, ko bi s posojili pomagali, da bi tudi mladi, ki imajo veselje do te obrti, lahko začeli delati. Več sveže krvi med starimi, ki so navajeni delati postarem, bi lahko pomenilo tudi oživitev zasebnega gostinstva. Nove pobude in mladostna svežina lahko precej pomagajo k uspešnejšemu poslovanju!

J. S.

Za upokojence:

V torek, 7. septembra bo društvo upokojencev pripravilo avtobusni izlet v Medvejo – čez Kočevje, Delnice, Trsat, Opatijo, vračali pa se bodo čez Reko, Vinico in Črnomelj. Prevoz stane 50 dinarjev, kosilo 20 din. Prijave sprejemajo v društvu do 3. septembra, odhod pa bo 7. septembra ob 6. uri z avtobusne postaje, povratek ob 21. uri.

ZA ASTMATIKE

V Izoli in Piranu bo društvo tudi letos omogočilo zdravljenje svojim članom z majhnimi dohodki. Prijavijo se lahko vsi, ki imajo v DU poravnane obveznosti. Zglasijo naj se v društveni pisarni. – Društvo se zahvaljuje tovarni zdravil Krka, Novoteksu, Zavarovalnici Sava, Gozdnemu gospodarstvu, ObSS, Gorjancem, SDK, SZDL ter Kavarni na Glavnem trgu, ki so akcijo tudi denarno podprli.

Suhokrajinski drobiž

OBČANI, ki stanujejo ob makadamski cesti II. reda od Žužemberške šole proti Cviblju, se pritožujejo zaradi prahu, ki ga imajo po stanovanjih, kljub temu da imajo le redko kdaj odprta okna. Zato se zavzemajo za asfaltiranje tega dela ceste. Tudi preostali del ceste do Trebnjega je neurejen in slabo vzdrževan.

AVTOPRALNICO bi bilo treba urediti na ustreznem mestu v Žužemberku. Sedaj namreč perejo avtomobile kar v Krki na Loki, kar seveda ni primerno za tamkajšnje kopališče.

TRGOVINSKE POSLOVALNICE v Žužemberku naj bi pred svojimi lokali namestile koške za smeti, da ne bi bilo vse več ovitkov od kornetov, luč in ježkov ter drugih odpadkov, ki jih odmetavajo potrošniki, ko pridejo iz trgovine. Na zelenicah in drugod na trgu pa naj bi take koške za smeti namestilo turistično društvo iz dotacije, ki jo prejema od krajevne skupnosti.

REDKE STUDENCE po gozdovih in košenicah v Suhi krajini nameravajo urediti in zaščititi. Le-ti so za to območje izrednega pomena, zato bo to koristna akcija.

KRKA med Žužemberkom in Dvorom je na nekaterih mestih zaradi skritih vrtincev nevarna za kopanje. Prehodni turisti pa se poleti ustavljajo povsod ob Krki in se ob vročini hladijo v njej. Zato namerava žužemberško turistično društvo ob mestih, nevarnih za kopanje, postaviti table z opozorilnimi napisi.

M.S.

NOVO MESTO: STADION 75:74

V prvem jesenskem kolu slovenske košarkarske B lige so Novomeščani v Ljubljani premagali Stadion 75:74 (36:40). Domačini so vseskozi vodili in 5 minut pred koncem so bili Novomeščani popolnoma izgubljeni, saj je Stadion vodil 74:60. Tedaj so Novomeščani poskusili s presingom, kar je domače tako zmedlo, da do konca tekme sploh niso več dosegli koša, Novomeščani pa 15 – točno dovolj za zmago.

Za Novo mesto so igrali: Šepetavc 16, Splichal 19, Z. Kovačevič 14, Počrvina 5, S. Kovačevič 12, Pirc 4, Piletič 3, Špiler 2, Šobar in Bencik.

OBVESTILO DIJAKOM NOVOMEŠKE GIMNAZIJE

Začetek pouka na gimnaziji bo 1. septembra 1971. Dijaki 1. razreda naj pridejo v gimnazijsko avlo ob 8. uri, dijaki 2., 3. in 4. razreda pa pred kino »Krka« ob 9. uri.

OKRADENA V ČAKALNICI – Neznan žepar je 17. avgusta v čakalnici novomeškega zdravstvenega doma ukradel Anici Jereb denarnico s 350 din, še preden je prišla na vrsto pri zdravniku.

SPET KRAJA V LOČNI – Na gradbišču „Krke" v Ločni so neznanci minule dni iz skladišča ukradli vrtalni in brusilni stroj, vredna 2100 din, nekaj orodja in 40 m kabla.

MINI ANKETA

Pestri dopusti

Po ulicah Novega mesta se vse pogosteje slišijo vzkliki, kot: „Joj, kako si črna! Kakšno je bilo vreme, družba? Kako je bilo?" Še dober mesec in z dopustov se bodo vrnili še zadnji letoviščarji. Ostali bodo samo še lepi spomini na taborjenje, kopanje in na nove znance, ki si jih bomo pripovedovali v dolgih zimskih večerih. Nekateri Novomeščani so o svojih dopustih povedali naslednje:

Bojan Pureber, avtomehanik: V Poreču in Splitu sem bil 20 dni. Zaradi zanimive družbe sem se imel odlično. Spoznal sem veliko novih prijateljev, se naplaval in naspal, sedaj pa doma še malo lenarim. Pogosto zahajam na Otočec ali pa se kopam kar v Novem mestu, saj je Krka letos zelo topla.

Anica Šušteršič, bolničarka: Tri tedne dopusta mi je kar prav prišlo. Ker sem doma iz Hrastnika, sem obiskala domače. Povsod je lepo, doma je najlepše. Nekaj dopusta pa sem preživela na Kolpi, ki je bila letos izredno topla, ter v Smarjeških Toplicah, kjer je prijetneje in mirneje kot v drugih toplicah.

Ivan Štefančič, tehnik: Del dopusta sem preživel pri starših na Vinici. Pomagal sem jim pri najrazličnejših opravilih, tako da se nisem dolgočasil. Nekaj dni sem izkoristil za študij. Dopust mi je prehitro potekel in takega mnenja so verjetno vsi tisti, ki so se z „lenarjenja" že vrnili.

Lučka Rukše, frizerka: Sedem dni sem preživela v Umagu. Lepo vreme, zanimivo mesto in okolica so prispevali, da je bil moj dopust, čeprav kratek, izredno zanimiv. Ker me naša mesta zanimajo, predvsem taka z burno zgodovino, bom drugo leto odšla kam drugam, saj želim spoznati čimveč naših mest, ljudi, ki v njih prebivajo, njihove navade, način življenja, zgodovino in sploh vse mestne zanimivosti. Dopust naj ne bo samo lenarjenje na soncu, temveč tudi nekakšno učenje, spoznavanje naših številnih zanimivosti.

Tone Kovačič, avtomehanik: Dopust je bil prekratek, zato si skušam proste dneve popestriti tako, da kam potujem. Ne zdržim na enem mestu. Želim si potovanj, novih poznanstev, dogodivščin. Bil sem v Piranu in Izoli, se naplesal, spoznal veliko novih prijateljev in prijateljic. Dopust mora biti tak, da se človek v kratkem času sprosti, nabere energije za delo, ki ga čaka, ne pa tak, da bi moral kje drugje delati, kot to počne mnogo naših ljudi.

J. PEZELJ

Novomeška kronika

PO HUDEM NEURJU, ki je divjalo prejšnji teden, so imeli delavci komunalnega zavoda precej dela, preden so pospravili ves pesek, ki ga je na ceste nanesla voda ter preden so po starem delu mesta zasuli z njim jame. Delo so opravili hitro in dobro.

NA ŠPORTNIH IGRIŠČIH na Loki je iz dneva v dan živahneje, saj se bližajo tekmovanja v najrazličnejših ligah in nanje se mladi Novomeščani vestno pripravljajo.

OSNOVNA ŠOLA KATJA RUPENA obvešča, da se popravni izpiti začno v petek, 27. avgusta, redni pouk pa se bo leos za učence od prvega do osmega razreda vseh novomeških osnovih šol začel 1. septembra.

TA TEDEN JE izšla številka literarno-političnega lista Filter 58.

OB ZAČETKU POUKA bi morali na križišču proti tovarni obutve spet začrtati zebraste prehode za pešce, saj je tu promet zelo živahen, cesto pa prečka veliko osnovnošolskih otrok.

NA NOVOMEŠKEM TRGU SE vse pogosteje ustavljajo najrazličnejši kramarji, ki prodajajo kičaste predmete. Vendar gredo v Novem mestu vse slabše v promet.

NA GLAVNEM TRGU ima mnogo prodajaln svetlobne napise, žal pa je veliko takih, ki večkrat sploh ne svetijo, če pa že, v noč žalostno utripa samo nekaj črk, npr. pri Mladinski knjigi.

NOVOMEŠKI PLOČNIKI SO S svojimi luknjami že dolgo časa nerešljiv problem. Na nekaterih mestih na Glavnem trgu si je že marsikateri meščan zvil nogo. Neprijetno je zlasti v deževnih večernih urah, ko se v luknjah nabere voda.

CENE NA TRŽNICI so bile ta teden naslednje: cvetača 10, čebula 3,5, česen 12, stročji fižol 6, krompir 1,60, koleraba 5, korenje 4, kumare 3, ohrovt 4, pesa 4, peteršilj 8, paradižnik 4, paprika 5, endivija 6, zelje 2, zelena 7, breskve 7, hruške 6, jabolka 6, limone 7, lubenice 2,5, sveže slive 5, banane 7, jajca 0,70 do 0,80, smetana 20, sirček 8 din.

Umrla sta Slavko Brkič, upokojenec (45 let) iz Ulice talcev in Jože Banovec, upokojenec (73 let) iz Kristanove ulice.

– Ena gospa je rekla, da se v hotelu Kandija branijo zaslužka, saj tudi ob sobotah po deseti uri ne marajo več razpihati žerjavice, da bi pekli na ražnju . . .

SAMO SE PONUJA, PA NE RAZUMEMO:

Ne po daljši poti!

Skoraj štiri mesece posluje v Novem mestu nova izpostava DBH Novo mesto

V brezglavem hitenju, ki smo mu priča, nam zmanjkuje časa za marsikaj nujnega, zelo prav pa nam pride vsak korak, ki nam je prihranjen. Prav s tem namenom, prihraniti vsem, ki morajo opraviti kakršenkoli bančni posel, odvečno pot v Kandijo, je DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA ODPRLA 5. maja letos novo izpostavo v Novem mestu, na Cesti kom. Staneta 10, v stavbi KZ Novo mesto.

V novi izpostavi lahko vložite in dvignete dinarske prihranke, tu imate lahko odprt zasebni žiro račun, tu lahko odprete tudi zasebni devizni račun, dvignete devize za potovanja v tujino, zamenjate tuj denar za dinarje, seveda pa si lahko uredite vse potrebno tudi za potrošniški kredit.

Čeprav visi nad vhodom v novo izpostavo od daleč viden neonski napis DBH, ki opozarja, da je tu banka, se tisti, ki jim je izpostava namenjena, zaenkrat te ugodnosti vse premalo poslužujejo. Te vrstice smo zapisali zato, da bi vas še enkrat opozorili: ne hodite okoli hrbta v žep in si prihranite odvečne korake!

Ravnateljstvo osnovnih šol Bršlin in Grm

obveščata občane, da se bo

POUK NA TEH ŠOLAH

pričel v sredo, 1. septembra 1971, ob 8. uri

Vsi učenci, ki prebivajo v šolskem območju omenjenih šol, naj se ta dan ob 7.30 zberejo pred novima šolskima stavbama, kjer bodo dobili navodila za nadaljnje delo. Učenci morajo obvezno prinesti s seboj čiste copate.

RAVNATELJSTVO

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 27. avgusta – Zlatko
Sobota, 28. avgusta – Avguštin
Nedelja, 29. avgusta – Sabina
Ponedeljek, 30. avgusta – Roza
Torek, 31. avgusta – Rajko
Sreda, 1. septembra – Egidij
Četrtek, 2. septembra – Štefan

KINO

BREŽICE: 27. in 28. 8. špansko-italijanski barvni film „4 dolarje za maščevanje". 29. in 30. 8. ameriški barvni film „Tarzanovo skrivnostno blago". 31. 8. in 1. 9. jugoslovanski barvni film „Babje leto".

ČRNOMELJ: 27. in 29. 8. angleški barvni film „Samo dvakrat se živi".

KOSTANJEVICA: 28. 8. ameriški film „Srce je samoten lovec". 29. 8. ameriški film „Mac Kinino zlato".

KRŠKO: 28. in 29. 8. nemški barvni film „Winnetou v dolini smrti". 1. 9. ameriški barvni film „Ne delaj valov!".

METLIKA: 27. in 29. 8. angleško-nemški barvni film „Klub ubijalcev iz Brooklyna" in ameriški barvni film „Rio Bravo".

MIRNA: 28. in 29. 8. nemški barvni film „Helga".

MOKRONOG: 28. in 29. 8. angleški barvni film „Feribod za Honkong".

NOVO MESTO „Krka": 27., 28. in 29. 8. italijanski barvni film „Bog oprošča, jaz ne". 30. in 31. 8. ameriški barvni film „Krvava obala". 1. in 2. 9. ameriško-italijanski barvni film „Django strelja prvi".

RIBNICA: 28. in 29. 8. zahodnonemški film „Smrtonosni žarki dr. Mabuseja".

SEVNICA: 28. in 29. 8. ameriški film „Hondo in Apači".

SODRAŽICA: 28. in 29. 8. ameriški barvni film „Swingeri".

ŠMARJEŠKE TOPLICE: 1. 9. ameriški film „Stan in Olio prodajata mišolovke".

ŠENTJERNEJ: 28. in 29. 8. film „Obračun na S. Valentino".

TREBNJE: 28. in 29. 8. ameriški barvni kavbojski film „Dan pištole".

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

IŠČEM GOSPODINJSKO POMOČNICO k 4-članski družini z dojenčkom za 8 ur ali za ves dan. Naslov v upravi lista (1819/71).

FRIZERSKO VAJENKO sprejmem. Žensko frizerstvo Cirila Molan, Dobova 41/a, Brežice.

GOSPODINJSKO POMOČNICO sprejme takoj družina z dvema predšolskima otrokoma. Slivnik, Hubadova 10, Ljubljana-Bežigrad.

SPREJMEM DEKLE za priučitev v pletilski stroki. Hrana in stanovanje preskrbljena. Marija Šivic, Dobrepolje 3, Brezje na Gorenjskem.

V SLUŽBO sprejmem takoj tesarja – izučenega ali priučenega, lahko tudi sorodne stroke, z veseljem do lesarstva. Dohodki po dogovoru. Jože Forjan, tesarstvo, Devova 15/B, Ljubljana.

NATAKARICO in kuhinjsko pomočnico sprejmemo. Hrana in stanovanje v hiši. Gostilna Rožnik, Ljubljana, Cankarjev vrh 1.

GOSTILNA ČEBELICA, Ihan pri Domžalah, sprejme dve vajenki za kuhinjo in strežbo.

ZA SODOBNO opremljeno mizarsko delavnico iščem pomočnika. Nastop takoj ali po dogovoru, samsko stanovanje preskrbljeno. Naslov v upravi lista pod „Gorenjska".

SPLOŠNA BOLNICA Novo mesto sprejme več deklet v starosti od 18 do 30 let za pomožna dela. Kandidatke naj se osebno zglasijo v upravi bolnišnice.

BRIVSKO–FRIZERSKO VAJENKO sprejmem. Hrana in stanovanje preskrbljena. Davorin Novak, Trebnje 18.

POŠTENO IN VESTNO DEKLE šole prosto, potrebujem za varstvo dveh otrok. Nudim sobo, drugo po dogovoru. Marija Kastelic, Podutik 22, 61210 Ljubljana-Šentvid.

MIZARSKEGA VAJENCA sprejmem takoj. Hrana in stanovanje pri mojstru. Pogoj dovršena osemletka. Ciril Bitenc, Vižmarje, Vižmarska pot 3, p. Šentvid-Ljubljana.

SPREJMEM V UK vajenca za elektro stroko. Štefanič, Ljubljana, Jana Husa 53.

VAJENCA za avtomehanično stroko sprejmem. Možnost stanovanja. Leopold Ambrož, Ljubljana, Titova 128.

IŠČEM frizersko vajenko. Naslov v upravi lista (1803/71).

V NOVEJŠEM BLOKU v Novem mestu ugodno prodam vseljivo dvosobno komfortno sončno stanovanje s telefonom – zaradi selitve. Mogoč vsak sporazum. D. Bajc, Ljubljana, Barvarska 5.

OPREMLJENO SOBO s kopalnico v novi stavbi (topla, mrzla voda, centralno ogrevanje) v centru Ljubljane oddam s 1. septembrom dvema srednješolcema iz Bele krajine ali Dolenjske. Ponudbe in naslov pošljite na poštno ležeče: Ljubljana, št. DK 147235.

STANOVANJA

ODDAM opremljeno sobo (za dve osebi). Naslov v upravi lista (1811/71).

NA STANOVANJE vzamemo dekle za popoldansko pomoč v gospodinjstvu. Ferbar, Nad mlini 42, Novo mesto.

OPREMLJENO SOBO oddam samski osebi. Miha Colnar, Trdinova 14, Novo mesto.

PRODAM večje komfortno stanovanje v središču Sevnice. Vsa pojasnila dobite v Sevnici na Kvedrovi cesti 3 vsak dan popoldne, ob nedeljah pa dopoldne.

Motorna vozila

UGODNO PRODAM tovorni avto „TAM 2000" v zelo dobrem stanju. Lahko se zglasite vsak dan od 7. do 19. ure na naslov: Anton Čepin, Bukošek 1, Brežice, ali po telefonu 068-72-039.

PRODAM SIMKO, letnik 1961, za 4.500,00 din. Naslov v upravi lista (1777/71).

PRODAM VESPO GS 150 ccm, odlično ohranjeno. Marjan Pavlin, Trebnje 120.

PRODAM ŠKODO MB 1000 v dobrem stanju. Franc Gorenc, Ločna 39, Novo mesto.

PRODAM avto fiat 620, na novo registriran. Naslov v upravi lista (1793/71).

PRODAM avto fiat 850, letnik 1969, prevoženih 23.000 km. Naslov v upravi lista (1793/71).

PRODAM zastavo 750, letnik 1968, prevoženih 33.000 km. Ogled: Štopar, Nad mlini 44, Novo mesto, vsak dan od 16. ure dalje.

PRODAM

UGODNO PRODAM rabljen pletilni stroj znamke „Standard" Osijek. Ogled vsak dan od 16. ure dalje. Naslov v upravi lista pod šifro „Pletilja".

UGODNO PRODAM dva para mlinskih kamnov in čistilec za žito (šermašino) ter nekaj lesenega ogrodja. Ciril Zupan, Mošnje, Radovljica.

PRODAM 2 ženski kolesi – dobro ohranjeni. Podgoršek, Brežice–Črnec.

DOBRO OHRANJENO kombinirano omaro, polkavč in električni štedilnik ugodno prodam. Vinko Bambič, Novo mesto, Ljubljanska 16.

PRODAM dobro ohranjeno kuhinjsko kredenco in garderobno steno. Kocuvan, Ragovska 21, Novo mesto.

PRODAM hrastove deske in pločevinasto kabino za ferguson. Naslov v upravi lista (1776/71).

PRODAM kuhinjsko kredenco in peč na olje Emo 8, dobro ohranjeno, zaradi selitve. Antič, Bršlin 45, Novo mesto.

PRODAM novo trivrstno diatonično harmoniko. Mirko Kambič, Sodji vrh 12, Semič.

PRODAM nov gumi voz (14 in 15 col), motorno črpalko za gnojnico in motor Prima. Babna gorica 2, Škofljica.

ZELO POCENI prodam zaradi selitve rabljeno dnevno sobo. Živkovič, Zagrebška 14, Novo mesto.

UGODNO PRODAM ekspresni grelec za stekleničko za dojenčka, pas za učenje hoje, stolček za montiranje v avtomobil, stajico ter dve ptičji kletki za kanarčke. Kozolc, Nad mlini 19, Novo mesto.

POCENI PRODAM spalnico (orehov les), zidno omaro 2,30 x 1,40 x 60, štedilnik na premog „Goran", sobne peči (emajl), delovno mizo, divan in 60-litrski bakren kotel (zidan). Mahajnc, Paderšičeva 10 A, Novo mesto.

PRODAM nov stroj za oblačenje gumbov. Vprašajte v gostilni Kerin, Grič pri Krškem.

PRODAM vzidljiv desni štedilnik na drva. Milan Klobčar, Regerča vas 75.

PRODAM hladilnik in pralni stroj (superavtomatični), zelo poceni, skoraj nova, zaradi selitve. Vojo Siljanovski, Zagrebška 18, Novo mesto.

KUPIM

KUPIM betonski mešalec in stroj za izdelavo strešne cementne opeke. Ivan Turk, Selišče 8, Dol. Toplice.

POSEST

PRODAM VINOGRAD med Hrastjem in Suhorjem, primerno za več vikendov. Dako Brajčič, Hrast 4, Suhor.

UGODNO PRODAM hišo, zgrajeno do druge plošče, v Veliki Bučni vasi. Naslov v upravi lista (1800/71).

PRODAM nadstropno dvostanovanjsko vilo v Trebnjem s centralnim ogrevanjem, cvetličnim in zelenjavnim vrtom ter majhnim parkom, sadno drevje, brajde in ostale pritikline. Prednost imajo interesenti, naši rojaki v tujini, ki žele priti v domovino, ali izseljenske organizacije, ki bi imele svoj stalni dom počitka v domovini. Za informacije pišite s priloženo povratno poštnino na naslov: Stevo Petrovič, 68210 Trebnje 55.

UGODNO PRODAM enostanovanjsko hišo z garažo, centralno kurjavo, telefonskim priključkom in urejenim vrtom. Štane Pustavrh, Novo mesto, Pot na Gorjance 15 (Žabja vas).

PRODAM dve stavbni parceli z lepo lego nad Krko. Elektrika in voda poleg ob avtomobilski cesti. Naslov v upravi lista (1805/71).

UGODNO PRODAM nov obdelan vinograd s parcelo za vikend v neposredni bližini Metlike pri cerkvici Sv. Urbana v Berčicah. Niko Podrebarac, Beti, Metlika.

RAZNO

IMATE RESEN NAMEN, da si poiščete ženo, moža? Ste osamljeni, pogrešate družino? Se želite izogniti avanturam, izkoriščanju, neresnici, neuglednemu in nevarnemu spoznavanju na cestah in po lokalih? Pišite nam ali pa nas obiščite! Morda bomo ponagali tudi vam. Tajnost vam je zajamčena. Pri odgovorih na kuverti ni oznake našega podjetja. Posredovalnica za zakonske zveze, Ljubljana, Pleteršnikova 24 a, blizu Gospodarskega razstavišča.

POROČNI PRSTANI! – K moderni obleki – sodoben nakit! Dobite ga po naročilu ali izbiri pri zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). – Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

ZAHVALE

Ob smrti dragega očeta in starega očeta

JANEZA VELIKONJA

upokojenca iz Krke

se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti ter vsem sosedom in vaščanom za pomoč. Posebno se zahvaljujemo tovarni zdravil „Krka" – tabletni oddelek, kmetijski šoli Grm, društvu upokojencev iz Novega mesta za podarjene vence in cvetje. Zahvaljujemo se tudi častiti duhovščini za obred.

Žalujoči: žena Marija in sin Janez z ženo Majdo in hčerko Mojco

Ob tragični in prezgodnji izgubi našega dragega moža, očeta in brata

ANTONA DRAGOVANA

iz Metlike

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga spremili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje in nam izrekli sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni kolektivu „Novoteks" – obrat Metlika in sostanovalcem bloka za denarno pomoč. Zahvaljujemo se tudi godbi na pihala in Lovski družini iz Metlike, govorniku Branku Petkoviču za poslovilne besede pri odprtem grobu, gospodu župniku pa za obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Stanka, hčerkici Andrejka in Tončka in drugo sorodstvo

PREKLICI

MARIJA SLAK, Dvor 20, prepovedujem vožnjo po moji parceli pri parceli bencinske črpalke na Dvoru. Kdor tega preklica ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

OBVESTILA

Hitro očisti oblačila družbeni obrat Pralnica in kemična čistilnica, Novo mesto, Germova 5. Odprto: od 6. do 18. ure.

Cenjene goste obveščam, da bo gostilna zaprta od 1. septembra do 30. septembra 1971. Ivan Kos, gostilna Ločna 7, Novo mesto.

DOPISNA DELAVSKA UNIVERZA V LJUBLJANI

vpisuje v dopisne šole:
- osnovno šolo (5., 6., 7. in 8. razred)
- administrativno šolo (dveletno)
- ekonomsko srednjo šolo (dopisno, kombinirano)
- tehniško šolo (za strojno, elektrotehniško, lesnoindustrijsko in kemijsko stroko)
- delovodsko šolo (za strojno stroko)
- poklicno šolo kovinarske stroke

vpisuje tudi v dopisne tečaje
- nemškega in italijanskega jezika
- tehniškega risanja
- za skladiščnike
- za kontrolorje in preddelavce v kovinarski stroki
- za varnost pri delu (skupinski vpis v posameznih delovnih organizacijah).

Vpisujemo vsak dan od 7. ure do 14.30, ob torkih do 18. ure ter drugo soboto v mesecu.

Podrobnosti o sistemu dopisnega izobraževanja, učnem programu in pogojih za vpis boste lahko izvedeli iz prospekta za šolsko leto 1971/72, ki vam ga pošljemo na vašo zahtevo.

S takojšnjim vpisom pridobite čas!

SVOJ NASLOV NAPIŠITE S TISKANIMI ČRKAMI.

Za prospekt pošljite znamko v vrednosti 3,00 din na naslov: DOPISNA DELAVSKA UNIVERZA, Ljubljana, Parmova 39, telefon 312-141, poštni predal 106.

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 26. AVGUSTA: 16.00 do 16.15 – Napoved programa, poročila, šport in turistični napotki – 16.15 do 17.00 Nove plošče RTB – Aktualnost tedna – Iz naše glasbene šole – Obvestila in reklame – 17.00 do 18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 28. AVGUSTA: 16.00 do 16.30 Pol ure za pop glasbo – 16.30 do 16.40 Radijska univerza – 16.40 do 17.00 Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam ter filmski pregled – 17.00 do 17.15 Jugoton predstavlja – 17.15 do 17.30 Za naše najmlajše – Pika Nogavička gre v šolo – 17.30 do 18.00 Narodnozabavne na valu 192 m.

NEDELJA, 29. AVGUSTA: 10.30 Domače zanimivosti – pred novim šolskim letom. – Za naše kmetovalce: dipl. veterinar Janko Vizjak – Kastriranje domačih živali in gospodarski pomen – Minute z ansamblom Borisa Rubaškina – V Krškem imajo novo šolo – reportažni zapis z današnje otvoritve – Obvestila, reklame in spored kinematografov – 12.00 do 14.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 29. AVGUSTA 1971: 10.30 – Občinske novice in lokalna poročila – reklame in oglasi – po domače z ansamblom Maksa Kumra – kmetijski nasveti (obiranje hmelja) – zabavna glasba z uganko – zapiski popotnika (akcija slovenske mladine AVNOJ 71 – nadaljevanje) – Za vsakogar nekaj (glasbena oddaja) – 12.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo – zaključek oddaje.

SREDA, 1. SEPTEMBRA 1971: 16.00 Občinske novice in lokalna poročila – reklame in oglasi – športne novice – parada starih hitov – nekaj o bontonu – po domače – 18.00 Zaključek oddaje.

Iščem dva dobra

SOBOSLIKARJA

Stanovanje preskrbljeno. – Plača po učinku. Glede nadalnjega dogovora se zglasite na naslov: **Ivan Selak, Dolenja vas 1, 68222 Otočec.**

ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE KADROV IN PRODUKTIVNOST DELA NOVO MESTO
Ulica talcev 3/II, telefon št. 21-319

VABI K VPISU

V NASLEDNJE ŠOLE IN TEČAJE

VIŠJE ŠOLE — oddelki izrednih slušateljev

- **VISOKA EKONOMSKO-KOMERCIALNA ŠOLA MARIBOR, oddelki za: bančništvo, knjigovodstvo in finance, splošno komercialo, turizem in gostinstvo, zunanjo trgovino**
- **VIŠJA TEHNIŠKA ŠOLA MARIBOR, oddelki za strojništvo, gradbeništvo, elektrotehniko, kemijo, tekstilno tehnologijo**
- **VIŠJA PRAVNA ŠOLA MARIBOR**

SREDNJE ŠOLE — oddelki za zaposlene

- **TŠ STROJNE STROKE LJUBLJANA (4 leta)**
- **DELOVODSKA ŠOLA KOVINSKE STROKE LJUBLJANA (2 leti)**
- **DELOVODSKA ŠOLA ELEKTRO STROKE LJUBLJANA (2 leti)**
- **KOMERCIALNA ŠOLA LJUBLJANA (2 leti)**

OSNOVNA ŠOLA za odrasle (5., 6., 7. in 8. razred)

TEČAJI TUJIH JEZIKOV po AV metodi za nemški, angleški, italijanski in francoski jezik

Prijave sprejemamo v poletnih mesecih, dokler ne bo dovolj prijavljenih kandidatov.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij

Obrtne nabavno-prodajne zadruge „BOHOR", SEVNICA

razpisuje delovno mesto

— **FINANČNEGA KNJIGOVODJE**
Pogoji: srednja šolska izobrazba z desetletno prakso

Nastop službe 1. 9. 1971 ali po dogovoru.

Iščemo dve

OPREMLJENI SOBI

v središču mesta za dva profesorja glasbene šole v Novem mestu.

GLASBENA ŠOLA NOVO MESTO

Trgovsko vajenko (vajenca)

SPREJMEMO TAKOJ

Pogoj: dokončana osnovna šola z najmanj dobrim uspehom

VELETEKSTIL, ČRNOMELJ

Ob nepričakovani smrti dragega in skrbnega moža, očeta, starega očeta in brata

FRANCA JORDANA

kovača iz Dobrave

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti, mu poklonili toliko vencev in cvetja. Posebno se zahvaljujemo podjetjem Exoterm in Komunalnemu servisu iz Kranja, tovarišem Boržuju in Fonziju Čučniku iz Novegta mesta, Sandiju Gregoriču iz Kostanjevice ter pokojnikovim prijateljem iz Brežic za podarjene vence, govorniku tov. Selanu za poslovilne besede, gospodu župniku za obred in spremstvo ter pevcem za žalostinke.

Žalujoči: žena Pepca, sinovi France, Jože, Ladi in Stanko z družinami ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob prerani in boleči smrti moža, očeta, brata, strica in starega očeta

LUDVIKA ŠUŠTARŠIČA

iz Dolnje Straže 71

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga tako številno spremili na zadnji poti in mu poklonili toliko cvetja. Posebno zahvalo smo dolžni zdravnikom in strežnemu osebju internega oddelka bolnice Novo mesto za nudeno zdravniško pomoč. Zahvaljujemo se kolektivom KZSZ Novo mesto, Novoles Straža ter krajevni organizaciji SZDL Dolnja Straža, krajevni organizaciji ZB Straža in sosedom za podarjene vence, govornikoma tov. Alojzu Jakšetu in Ivanu Virantu, godbi Novolesa in še posebej Rozmanovim, ki so nam pomagali v najtežjih dneh. Lepa hvala vsem, ki ste nam ustno ali drugače izrekli sožalje

Žalujoči: žena Marija, otroci, bratje in sestre z družinami

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 27. AVGUSTA: 8.10 Operna matineja. 9.20 Popevke s slovenskih festivalov. 10.15–12.00 Pri vas doma. 11.00–11.20 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.10 Skladbe Marjana Vodopivca. 12.30 Kmetijski nasveti – inž. Tončka Berlič: Koga lahko kmetje vprašajo neposredno za nasvet v našem posvetovalnem omrežju. 12.40 Igrajo pihalne godbe. 13.30 Priporočajo vam ... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 15.35 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtiljak". 17.10 Človek in zdravje. 18.15 Glasbeni vsak dan. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pihalnim orkestrom p. v. Francija Puharja. 20.00 Mali koncert zbora RT Zagreb. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 28. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja. 9.35 S pihalnim orkestrom RTV Ljubljana. 10.15–12.00 Pri vas doma. 11.00–11.20 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.10 Iz naše glasbene romantike. 12.30 Kmetijski nasveti – Lojze Kastelic: Z odmiranjem starih čebel se najzanesljiveje obvarujemo bolezni. 12.40 Po domače. 13.30 Priporočajo vam ... 14.10 Z velikimi zabavnimi orkestri. 15.30 Glasbeni intermezzo. 15.40 Pesmi in plesi iz Jugoslavije. 16.00 „Vrtiljak". 17.10 Gremo v kino. 17.50 Klavir v ritmu. 18.45 S knjižnega trga. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Lojzeta Slaka. 20.30–21.02 Zabavna radijska igra – Wolfgang Ecke: Srebrni Buda – IV. del. 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 29. AVGUSTA: 4.30–8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska oddaja za otroke – Srbe Ivanovski: Čudna ulica. 9.05 Koncert iz naših krajev. 10.05 Še pomnite, tovariši ... Peter Stante-Skala: Prva celjska četa. 10.25 Pesmi borbe in dela. 10.45–13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 11.00–11.15 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 13.30 Nedeljska reportaža. 13.50 Z domačimi ansambli. 14.05 Slovenske narodne v raznih izvedbah. 14.50 Klavir v ritmu. 15.05 Igramo za razvedrilo. 16.00 Radijska igra – Gerhard Janner: Lepa družčina. 17.05 Nedeljsko športno popoldne. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Plesna glasba.

PONEDELJEK, 30. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja. 9.20 Pesmice za najmlajše. 10.15–12.00 Pri vas doma. 11.00–11.20 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti – inž. Slavko Gliha: Merila za gospodarski učinek proizvodnje mleka na kmetijah. 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru. 13.30 Priporočajo vam ... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtiljak". 18.15 „Signali". 18.35 Orgle v ritmu. 19.00 Lahko noč otroci! 19.15 Minute z ansamblom Beneški fantje. 22.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 31. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja. 9.40 Počitniški pozdravi. 10.15–12.00 Pri vas doma. 11.00–11.20 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti – inž. Marjan Hladnik: Hitro rastoče vrste listavcev v plantaži na Dobruški gmajni na Dolenjskem. 12.40 Vedri zvoki z ansamblom Fantje treh dolin. 13.30 Priporočajo vam ... 14.10 Poje oktet tovarne Sava iz Kranja. 14.40 Na poti s kitaro. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vrtiljak. 17.10 Popoldanski simfonični koncert. 18.15 V torek na svidenje. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Borisa Franka. 20.30 Radijska igra – Marjan Marinc: V krempljih enookega gusarja.

SREDA, 1. SEPTEMBRA: 8.10 Operna matineja. 9.05 Kaj vam pripoveduje glasba. 9.40 Ansambli s pevci. 10.15–12.00 Pri vas doma. 11.00–11.20 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti – Jože Kregar: Vrt v septembru. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam ... 14.10 Ob lahko glasbi. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 Vrtiljak. 16.40 Z orkestrom Vieroslav Matušik. 18.15 Iščemo popevko poletja. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 21.10 Od melodije do melodije. 23.15 Popevke se vrstijo.

ČETRTEK, 2. SEPTEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.45 Pesem iz mladih grl. 10.15–12.00 Pri vas doma. 11.00–11.20 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti – inž. Jože Spanring: Pregled sort za ozimno setev žita. 12.40 Čez polja in potoke. 13.30 Priporočajo vam ... 14.10 Od melodije do melodije. 15.40 Ljudske pesmi iz nove Škotske. 16.00 Vrtiljak. 17.10 Koncert po željah poslušalcev. 18.45 Naš podlistek – A. Moravia: Seveda. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z Ljubljanskim jazz ansamblom. 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Vabimo vas na bralno vajo.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 29. AVGUSTA

8.55 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bg) – 9.30 Pisano domače (Lj) – 10.00 Kmetijska oddaja (Bg) – 10.45 Otroška matineja: Pika Nogavička, Risanke (Lj) – 11.30 Mestece Peyton – serijski film (do 12.30) (Lj) – 13.45 Svetovno prvenstvo v kajaku na mirnih vodah (prenos) (Bg) – 15.25 Upsala: Tekmovanje v plavanju za pokal Evrope (EVR) – 17.15 Bratislava: Evropsko prvenstvo v plavanju za ženske (EVR) – 18.20 Pogumen kot Lassie – ameriški film (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.30 3-2-1 (Lj) – 20.35 Čudežni svet TV – posnetek EVR oddaje v barvah – I. del (Lj) – 21.35 Glas na obisku: Irene Sheer (JRT) (Lj) – 21.50 Poročila (Lj) – 22.05 Športni pregled (JRT) – 22.35 Odpoved sporeda (Lj)

PONEDELJEK, 30. AVGUSTA

17.15 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.30) (Bg) – 17.35 Drejček in trije Marsovčki – 6. oddaja (Lj) – 17.55 Čin-Čin – oddaja slovaške TV (Lj) – 18.05 Obzornik (Lj) – 18.20 Slovaško steklo – reportaža slovaške TV (Lj) – 18.50 Madrigalisti – oddaja slovaške TV (Lj) – 19.05 Mladi za mlade (JRT) (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 (Lj) – 20.30 Telica – drama slovaške TV (Lj) – 21.30 Pesmi o ljubezni, vojakih in smrti – oddaja slovaške TV (LJ) – 21.45 Jazz – oddaja slovaške TV (Lj) – 22.15 Poročila (Lj)

TOREK, 31. AVGUSTA

15.00 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 15.15) (Bg) – 16.28 Napoved sporeda (Lj) – 16.30 Nogomet Jugoslavija : Madžarska – nastop mladih reprezentanc (Bg) – v odmoru glasbena medigra (Lj) – 18.25 Obzornik (Lj) – 18.40 Prijatelj Ben – serijski film (Lj) – 19.05 Stare krčme – Pri Cenetu (Lj) – 19.35 Znamenitosti male dežele: Črni in beli konji (Lj) – 19.45 Varnost na cesti (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 (Lj) – 20.35 Podaj roko hudiču – angleški film (Lj) – 22.25 Malo za šalo, malo zares (Lj) – ... Poročila (Lj)

SREDA, 1. SEPTEMBRA

8.15 TV v šoli (Zg) – 17.05 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.20) (Bg) – 18.10 Obzornik (Lj) – 18.25 Budimpešta: Nogomet Madžarska : Jugoslavija (IV) (Bg) – v odmoru Propagandna oddaja (Lj) – pribl. ob 20.15 TV dnevnik (Lj) – 20.40 Propagandna oddaja (Lj) – 20.50 I. Štivičić: Kam gredo divje svinje – 9. del (Lj) – 21.50 Jazz na ekranu: Dan Mindrilla (Lj) – 22.20 Poročila

ČETRTEK, 2. SEPTEMBRA

9.35 TV v šoli (Zg) – 14.45 TV v šoli – ponovitev (Zg) – 17.15 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.30) (Bg) – 18.20 Obzornik (Lj) – 18.35 Družina – poljudno znanstveni film (Lj) – 19.05 Enkrat v tednu (Lj) – 19.20 Vse življenje v letu dni (Bg) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 (Lj) – 20.35 XXI /stoletje (Lj) – 21.25 Maupassantove novele – II. (Lj) – 21.50 Virtuozi da camera – glasbena oddaja (Lj) – 22.20 Poročila (Lj) –

PETEK, 3. SEPTEMBRA

9.30 TV v šoli – 14.20 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 14.30) (Bg) – 15.53 Napoved sporeda (Lj) – 15.55 Balkanske atletske igre – prenos (Zg) – vmes TV obzornik (Lj) – 19.00 Mestece Peyton – serijki film (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 (Lj) – 20.35 Stekleni čevljički – ameriški film (Lj) – 22.10 Južni veter – oddaja iz cikla Odiseja miru (Lj) – ... Poročila (Lj)

SOBOTA, 4. SEPTEMBRA

9.35 TV v šoli (do 11.00) (Zg) – 15.53 Napoved sporeda (Lj) – 15.55 Balkanske atletske igre – prenos (Zgb) – vmes ob 18.10 Obzornik (Lj) – 19.00 Bratovščina Sinjega galeba – 7. oddaja (Lj) – 19.25 Mozaik (Lj) – 19.30 TV kažipot (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 (Lj) – 20.35 Igre brez meja – posnetek evrovizijske oddaje (Lj) – 22.00 Nikoli grde besede – serijski film (Lj) – 22.40 Čudežni svet TV – posnetek II. dela barvne oddaje (Lj) – 23.05 Poročila

MEDTEM KO RAZMIŠLJATE
O NOVEM ŠOLSKEM LETU,
PRIPRAVLJA
MLADINSKA KNJIGA
ZA SVOJE KUPCE
NAGRADE

Poslovalnice Mladinske knjige so bogato založene z vsem, kar potrebujejo šolarji.
Obiščite jih! S kuponom, ki ga dobite ob nakupu šolskih potrebščin, se lahko udeležite nagradnega žrebanja, ki bo septembra 1971.
Zadnji rok za oddajo kupona je 25. september 1971.
5000 vabljivih nagrad vam bo olepšalo začetek šolskega leta.

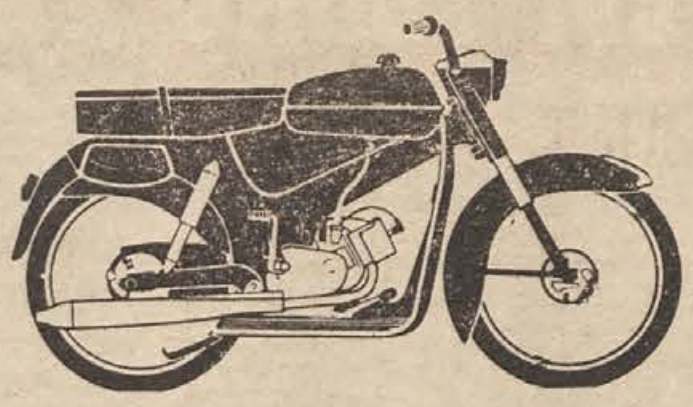

MOPEDISTI!

PRIPRAVITE MOPEDE ZA REDNI TEHNIČNI PREGLED IN PODALJŠANJE VELJAVNOSTI PROMETNIH DOVOLJENJ!

AVTOSERVIS »PIONIR«, NOVO MESTO

BO IMEL REDNE LETNE TEHNIČNE PREGLEDE V

● ČRNOMLJU	8. in 9. septembra
● METLIKI	10. septembra
● ŠMARJETI	13. septembra
● ŠENTJERNEJU	14. septembra
● ŽUŽEMBERKU	15. septembra
● DOL. TOPLICAH	16. septembra
● NOVEM MESTU	od 17. septembra dalje

Pregledi bodo vsak dan od 7. do 17. ure.

OPOZORILO: lastnike mopedov opozarjamo, da morajo biti vozila predpisano opremljena, še posebno pa opozarjamo, da morajo biti izpušne cevi in glušniki na vozilih brezhibni!

novo
V ŠIROKEM PROGRAMU
gorenje
KUHINJA MNOGIH KOMBINACIJ - KUHINJA VAŠIH ŽELJA

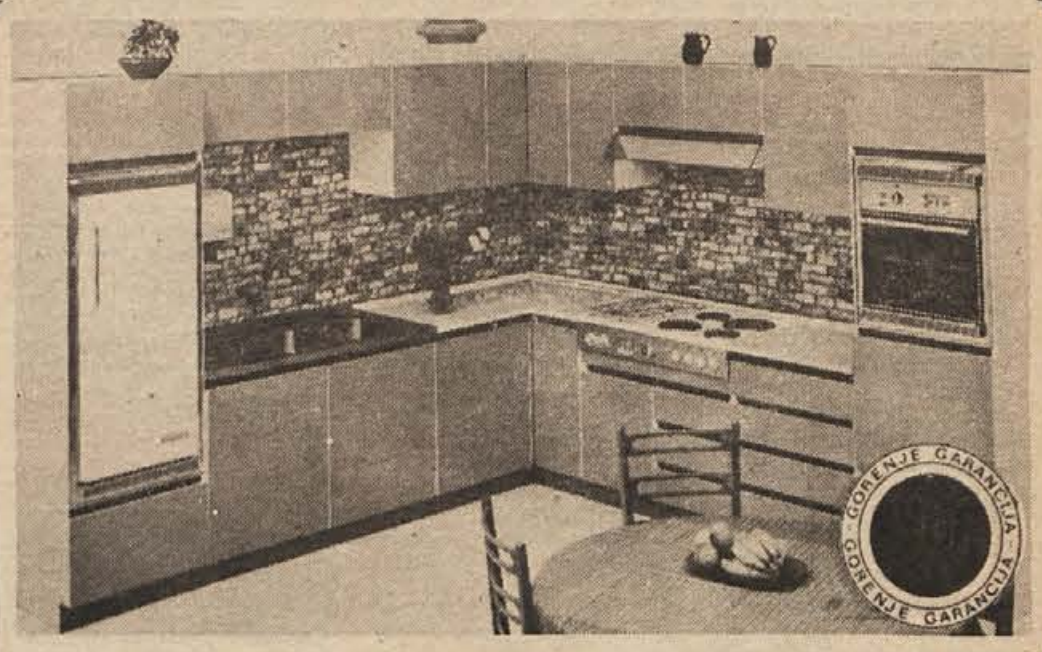

KJER ODLOČATA KVALITETA IN FUNKCIONALNOST
SODOBNA KUHINJA JE SESTAVA
POHIŠTVA IN GOSPODINJSKIH APARATOV,
KI VAM POSTAVLJENI NA PRAVO MESTO
PRIHRANIJO VELIKO TRUDA IN ČASA
gorenje PROIZVAJA OBOJE

Portret tega tedna

Žalostno, ker prezirajo

Peter Simič, prvonagrajenec mednarodne žirije za natečajno nalogo »Napihni luč«, meni, da pri nas industrija še ni odprla vrat ljudem, ki imajo resničen posluh in dar za oblikovanje izdelkov

Kako nevedni smo včasih v preprostih zadevah! Na tisoče izdelkov kupujemo za življenje iz dneva v dan in komajda opazimo, da so stol, svetilka ali navadna kljuka lepše ali grše narejeni. Malo ljudi ve, to pa še zlasti na Dolenjskem, da so na svetu tudi ljudje, ki se ukvarjajo prav s tem, namreč, da dajejo predmetom obliko, podobo.

Peter Simič iz Novega mesta je že nekaj časa tak oblikovalec. Pred kratkim sem ga obiskal v njegovem ateljeju, tja pa me je napotila novica, da je dobil na mednarodnem natečaju „AD design 71" eno od desetih prvih nagrad za rešitev naloge „Napihni luč".

„Kako ste sprejeli vest o prvi nagradi in kaj vam pomeni priznanje mednarodne žirije?"

„Bil sem seveda presenečen, čeprav najbrž vsak avtor, ki se udeleži natečaja, potiho upa na kakšno priznanje. Malo me je skrbela le predstavitev objekta, na kateri se je odražala stiska s časom."

„Študirali ste arhitekturo in se zanimali za mnoga področja umetnosti. Kako to, da ste se odločili za design, kaj vam to sploh pomeni?"

„Pri nas, žal, nimamo šole za design in se s tem največ ukvarjajo arhitekti. Sicer pa menim, da tudi šola ne bi oblikovala dokončnega profila ustvarjalca. To je stvar osebnega dozorevanja in oblikovanja osebnosti, na kar vplivajo okolje, včasih že drobne stvari, odločitve, intimen svet. Sam umetnostnih področij – slikarstva, kiparstva, arhitekture, glasbe itd. – ne sodim s konvencionalnimi merili. Zato mislim, da je design uspešen tedaj, kadar so na isti ravni tehnična dodelanost, umetniško hotenje in širša filozofska ideja. Tako je design način mojega pristopa v likovno življenje."

„Kaj menite o odnosu med industrijo in oblikovalci?"

„Stanje se mi zdi pri nas zelo žalostno: industrija samozadovoljno prezira prizadevanje oblikovalcev in se navadno z designom ukvarjajo ljudje, ki za to niso samo nesposobni, ampak tudi likovno nezreli."

„S čim se v zadnjem času še ukvarjate – kajpak poleg luči, za kar ste bili tudi nagrajeni?"

„Do zdaj sem se v glavnem ukvarjal z grafiko. Celotne podobe podjetij, plaket, oprema katalogov, prospektov, oblikovanje razstavnih paviljonov, embalaža reklamno oglaševanje itd. Zanima me še precej stvari, v zadnjem času npr. vloga grafičnega sporočila v urbanem prostoru, nove možnosti v obravnavi pohištva in sploh stanovanjskega prostora."

I. ZORAN

● Uredite si svoje denarne zadeve tako, da vam bo banka kar najbolj pri roki.

● 84 poslovnih enot LJUBLJANSKE BANKE vam nudi hiter, učinkovit in zanesljiv bančni servis!

ljubljanska banka

pravi naslov za denarne zadeve!

Na letališču v Prečni je te dni 7 tečajnikov z uspehom opravilo začetno šolanje za padalca. Po teoretičnem delu šolanja so vsi tečajniki imeli še 10 praktičnih skokov. (Foto: M. Vesel)

V Semiču velika škoda

Zaradi pomanjkanja vode zastoj v ISKRI

19. in 20. avgusta je proizvodnja v impregnacijskem oddelku tovarne ISKRA v Semiču popolnoma obstala zaradi pomanjkanja vode, ki je v delovnem postopku nujno potrebna. V dveh dneh je bilo za okrog 80.000 din škode. Že prej je delo vse od začetka avgusta dalje stalo vsak dan po nekaj ur, tako da je izpad iz proizvodnje povzročil podjetju primanjkljaj, na katerega nihče ni računal.

V ISKRI so že lani, pa tudi prej opozarjali, da bo prišlo do zastoja, če novi vodovod ne bo pravočasno urejen. Zdaj se je izkazalo, da preplah ni bil brez osnove.

Pomanjkanje vode letos močno občutijo tudi prebivalci celotnega semiškega predela, saj teče pitna voda vsak dan samo eno uro. Takrat jo nastrežejo v posode, a za kuhanje, pranje in umivanje to ni dovolj. Vodo vozijo s sodi, z avtomobili, v steklenicah itd. Tudi tovarniška menza bi že morala abonentom odpovedati hrano, če ne bi vode za kuho pripeljali v sodih.

Gradnja vodovoda s prečrpavanjem iz Srednje vasi je že v teku, toda dela prepočasi napredujejo. Za pospešitev gradnje bo treba poskrbeti, kajti če se bo izpad v proizvodnji tovarne kondenzatorjev nadaljeval, bo škoda močno ogrozila letošnji proizvodni načrt. R. B.

SOTESKA: AVTO UTONIL V KRKI – V nedeljo, 22. avgusta ponoči je pri mostu čez Krko v Soteski zaneslo s ceste austin 1300, ki ga je Jure Legan iz Novega mesta vozil od Podhoste proti Žužemberku. Sopotnica Tončka Milojevič iz Žužemberka je bila ranjena in so jo odpeljali v novomeško bolnišnico. Legan in drugi sopotniki so vozilo spet postavili na cesto. Tokrat je sedel za krmilo Dušan Durini iz Ljubljane. S poškodovanim avtomobilom pa niso prišli daleč: že po 100 metrih je austin 1300 zaneslo v Krko. Ljudje so se rešili, vozilo pa je utonilo.

OTOČEC: Z AVTOM PRELOMIL DROG – 22. avgusta ponoči je s tretjerazredne ceste pri gradu Otočec zaneslo osebni avtomobil, ki ga je vozil Franc Junc. Vozilo je zadelo in prelomilo telefonski drog in se prevrnilo. Ranjen je bil sopotnik Drago Gradišek iz Ljubljane.

VELIKI KAMEN: TELE PRED AVTOMOBILOM – Franc Klobasa iz Brestanice se je 18. avgusta peljal z osebnim avtom iz Koprivnice. V Velikem kamnu je pred avtomobil skočilo tele, ki ga je gnal Franc Možek iz Mrčnih sel. Poročajo, da je škoda samo na avtomobilu.

odprto v nedeljo:

SAMOPOSTREŽBA pri mostu

MARKET v Brežinu

Gorelo je v Gabricah pri Šentjanžu

Pretekli teden je izbruhnil požar pri Juliju Žgajnarju, kmetu iz Gabric pri Šentjanžu. Navzlic naglemu posredovanju domačih in okoliških gasilcev je škoda zelo velika, saj je zgorel hlev, svinjaki, skedenj, ves pridelek pšenice, mlatilnica, slamoreznica in čistilnik. Pri hiši je petero otrok. Predsednik ObS Sevnica je že povabil prizadetega kmeta, ki potrebuje družbeno pomoč, na razgovor.

38 let dela na sodišču

Po 38 letih požrtvovalnega dela na sodišču se je Matija Weiss iz Črnomlja umaknil v pokoj. Svojo službo je končal kot vodja zemljiške knjige v Črnomlju, katere samostojni vodja je bil od leta 1954. Predtem je bil jetniški paznik, vročevalec pri okrajnem sodišču v Črnomlju in pomočnik vodje zemljiške knjige. Med vojno je bil v komandi mesta Črnomelj, bataljonu za veze VII. korpusa in v garnizonu VII. korpusa.

– „Kakšno je bilo vaše delo kot vodje zemljiške knjige?

„To je delo, ki zahteva veliko spretnosti, znanja in iznajdljivosti. Človek mora poznati teren, mora vedeti, če je pravilna pogodba o prodaji zemljišča in podobno. Lahko rečem, da je to delo natančno kot švicarska ura. Samostojen vodja sem bil več kot 17 let in ves čas sem ga opravljal z velikim veseljem in zanimanjem. Pri tem delu se človek lahko veliko nauči. Moram priznati, da sem svoje delo težko zapustil, ker sem ga imel rajši kot katerikoli drugi posel."

– So pogoji za vodenje zemljiške knjige v Črnomlju dobri?

„Pogoji so zelo dobri in ni jih treba spreminjati. Imamo lepe in suhe prostore ter vso opremo. Edino premalo ljudi je, če bi hoteli, da bi bili z vsem delom na tekočem. Menim, da plača ni dovolj visoka, saj je delo odgovorno."

– In kaj boste počeli kot upokojenec?

„Ker sem vajen dela, se bom ukvarjal s čebelarstvom in vinogradništvom. Imam 40 panjev čebel in manjši vinograd. Prihodnje leto si bom uredil manjšo vinsko klet, poleg tega bom zdaj več časa posvetil družini."

Lipa padla na avtomobila

Vihar prelomil lipo, ki je bila pod spomeniškim varstvom — Strela zažgala skedenj

V nedeljo, 22. avgusta zgodaj popoldne, je besnela nad Slemeni v ribniški občini huda nevihta. Močan veter je polomil več sto let staro lipo pri Svetem Gregorju, ki je bila pod spomeniškim varstvom. Odlomljeni del lipe je padel na dva osebna avtomobila, ki sta bila parkirana pod njo. Na avtu Vojtelija Benulića iz Izole je za okoli 8.000 din škode, na avtu Stanka Riglerja iz Praproč pa za 1.500 din.

Med nevihto je udarila strela v senik Franca Perovška iz Hudega konca 4. Senik je s senom vred in večino orodja oziroma strojev zgorel. Škodo cenijo na okoli 50.000 din. J. P.

Dve tatvini

V prodajalno podjetja TRIKON v Kočevju je bilo vlomljeno 17. avgusta in odneseno 7.110 din. Za storilci še poizvedujejo.

Okradeno je bilo tudi turistično društvo, kateremu so storilci, ki so jim miličniki na sledi, ukradli 11. avgusta priročno blagajno z okoli 2.600 dinarji.

15 km bega

Samo 15 kilometrov je z mercedesom 220 nemške registracije bežal 20. avgusta zjutraj jugoslovanski zdomec Savica Kolarski, ki zdaj dela v Stuttgartu. Pri Odrgi je na avtomobilski cesti zapeljal v škarje, potem pa je zrinil s ceste ljubljanski osebni avto, ki je zapeljal na bankino, od tam pa spet na cesto in čez nasip na travnik ob njej. Poškodovana Radivoja Kerina in Milorada Eriča so iz novomeške bolnišnice medtem že odpustili v hišno nego, Kolarski pa je v priporu. Njegov beg se je namreč končal že na karteljevskem klancu nekaj minut po nesreči. Ujeli so ga novomeški prometni miličniki.

Otrok pod avto

20. avgusta ob 12.10 je v Stari cerkvi pri Kočevju Alojz Bartolj z Brega podrl 6-letnega Aleša Črmelja iz Kočevja. Otrok je med prevozom v zdravstveni dom Kočevje umrl. Do nesreče je prišlo, ko je mali Aleš neprevidno stekel na cesto. Ob trčenju ga je vrglo 33 m daleč, avto pa je zapeljal na bližnji zagrajeni pašnik ZKGP. Na vozilu je za 4500 din škode.

Weissi zmagovalci

Na nenavadnem turnirju v malem nogometu, ki ga je pripravil Karlovački tednik, so zmagali bratje Weiss iz Črnomlja. Na turnirju so igrale tri ekipe, sestavljene iz samih bratov. Weissi so najprej premagali varaždinsko ekipo 6:1, v odločilni tekmi pa še brate Puljak iz Ozlja z 2:1.

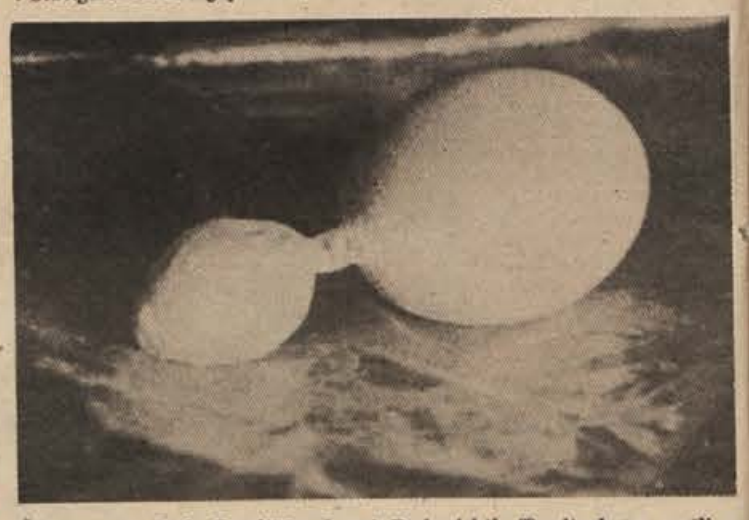

Žurgovi iz Dol. Gradišča 3 pri Dolenjskih Toplicah so našli v gnezdu domačih kokošk nenavadno jajce. Kokoška, ki so jo dobili iz umetne valilnice, je znesla jajce običajne velikosti, vendar brez trde lupine, drži pa se ga še manjše jajčece. V velikem je rumenjak, v malem pa samo beljak. Ker so sosedje z zanimanjem ogledovali zanimivost, je gospodarjeva hči prinesla jajci tudi v uredništvo našega lista. (Foto: R. Bačer)

»Imenitni sosedi«

ali kako Slovenec poreklo zataji

Letošnje dolgo, vroče poletje in taborjenje v Ankaranu. Psom in tranzistorskim sprejemnikom vstop prepovedan, sicer pa snažen, lepo urejen avtokamp, ne predrag, poln tujcev. V senci pod visokimi topoli ni prostora za vse platnene strehe, vse avtomobile. D, A, F, I, NL, B, največ jih nosi take oznake, vmes je kak Madžar, Poljak, Čehov skorajda ni, Jugoslovana bi moral malone z lučjo iskati.

Ko odhaja član uredništva na dopust, se običajno reče: „Imej povsod oči odprte, življenje z dopustovanjem ne preneha, ampak lahko napiše najbolj zanimivo zgodbo, resnično seveda." Tako pravijo uredniki. Mlajši novinarji zaradi svoje mladostne neizkušenosti ponavadi ustrežejo njihovi želji.

Tako torej. Slovenski šotor (naš) v Ankaranu, na eni strani Nemec, na drugi dve francoski družini pod eno streho, pred nami Italijan s prikolico. Nemec hoče več življenjskega prostora. Za otroka je postavil še manjši prostor, sicer pa, to je prijazen Muenchenčan, ki povabi k prenosnemu televizijskemu sprejemniku. Sedemletna hči me prvič vpraša, kako, da je toliko Nemcev pri nas, saj so propadli, partizani pa zmagali. Oh, ti otroci, kakšna vprašanja si izmišljajo!

Sicer pa so otroci vez med narodi. Ne poznajo meja, kot glasba. Iz šotora v šotor jih vodi radovednost in igra. Starejši, za teden ali dva vkup spravljeni sosedje se odpravijo s pozdravom, vsakdanjo besedo ali nasmeškom, otroci pa bi radi tudi spoznali drug drugega.

Tu se zgodba začne. Kot rečeno: eni izmed sosedov so Francozi, dve družini pod enim, malo večjim šotorom.

Na dopustu časa za opazovanje ne manjka. Čudni so mi tile Francozi, nekam neobičajno francoščino tolčejo, najbrž je tako njihovo narečje. Pravzaprav se moža ne razlikujeta od naših ljudi, tudi zajetni ženski bi lahko bili Gorenjki ali Štajerki. Najbrž naključna podobnost, si mislim. Naši sosedje govorijo vendar francosko, vedno, tudi moža med seboj.

Dnevi so minili, kot bi jih podil, in verjemite, nisem se žalostil zaradi tega, ker z našimi sosedi Francozi nismo vzpostavili dobrega sosedskega odnosa, ker nismo našli skupnega jezika, kot bi rekel aktivist.

Naključje pa je vendarle hotelo, da sem jih spoznal vsaj z ene plati. Ob odhodu, ko sem moral urediti formalnosti v recepciji, sem hočeš nočeš prisluhnil temule pogovoru v slovenščini.

„Iščemo Francoze, dve družini sta vkup, dva brata z družinama."

„Kako se pišejo," povpraša receptor.

„Vodušek."

„Vodušek, Vodušek, to je vendar slovenski priimek."

„Saj sta bila Slovenca, pa sta se zaposlila v Franciji in se tam poročila."

„Aha, ju že imam! Vodušek Franc, Vodušek Karel, hči Michel, sin Charles . . ."

Med potjo domov bi otrokoma najraje pripovedoval, kako so svojčas naši ljudje, izgnanci, jemali s seboj grude zemlje in jih dajali v nedrja, pa kaj, ko bi me gotovo vprašala, kdo jim je potem – srajce pral. M. L.

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beg, Viktor Dragoš, inž. Janez Gačnik, Janez Gartnar (predsednik sveta), Tone Gošnik, Jože Jeke, Franc Lapajne, Lojzka Potrč, Slavko Smerdel, Franc Štajdohar in Ivan Živič.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačer, Slavko Dokl, Marjan Legan, Jože Primc, Jože Splichal, Jožica Teppey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 1 dinar — Letna naročnina 49 dinarjev, polletna 24.50 dinarja, plačljiva vnaprej — Za inozemstvo 100 dinarjev ali 6 ameriških dolarjev (ali ustrezna druga valuta v vrednosti 6 ZDA dolarjev, pri čemer je že vštet 10-odst. popust, ki pa velja samo za tiste, ki plačujejo naročnino v devizah). Naš devizni račun: 521-620-1-32002-10-8-9.

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu (45 mm oz. 10 cicero) 33 din, 1 cm na določeni strani 45 din, 1 cm na 1., srednji in zadnji strani lista: 66 din. Vsak mali oglas do 10 besed 10 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 4 od 6. I. 1971 — Za oglase odgovarja Mirko Vesel.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: (068) 21-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska tiskarna »Ljudske pravice« v Ljubljani.